

Atatürkçü Düşünce Derneği Kurucuları.. şükran ve saygı ile anıyoruz...

Ord. Prof. Dr. Hıfzı
Veldet VELİDEDEOĞLU
Prof. Dr. Nusret FİŞEK
Prof. Dr. Hüsnü GÖKSEL
Prof. Dr. M. Ragıp
SARICA
M. Rauf INAN
Prof. Dr. Lütfü DURAN
Prof. Dr. Muzaffer Baki
AKSOY
Celil GÜRKAN
Prof. Dr. Cahit TALAS
Ahmet Hamdi
BOYACIOĞLU
Prof. Dr. Hicri FİŞEK
Kâzım YENİCE
Doç. Dr. Bahriye ÜÇÖK
Prof. Dr. Ayhan
ÇAVDAR
İhsan TOPALOĞLU

Sami N. ÖZERDİM
Bedri KORAMAN
Prof. Dr. Muammer
AKSOY
Prof. Dr. Nejat KAYMAZ
Prof. Dr. Mustafa
ALTINTAŞ
Doç. Dr. Anıl ÇEÇEN
Lerzan AKYOLLU
Gülbüz D. TÜFEKÇİ
Hayri BALTA
Mustafa COŞTUROĞLU
Jale Candan GÜNAY
Dr. Ziya TİNEL
Rüştü ÖZAL
Doç. Dr. Fazıl SAĞLAM
Nermin ÖZTUŞ
Sabiha ERİŞ
Süheylâ KAYMAZ
Mualla GÖKHAN

Dr. A. Cengiz BÜKER
Prof. Dr. Özer
OZANKAYA
M. Suphi GÜRISOYTRAK
Arif ÇAVDAR
Sacit SOMEL
Prof. Dr. S. Çetin
ÖZOĞLU
Ayyuk ERENBERK
Demirhan TUNCAY
Hüseyin EMRE
Selahattin CANBAY
Arslan KAYA
Fahrettin TELSEREN
Hayri OSMANOĞLU
Hüseyin Avni GÜLER
N. İlter ERTUĞRUL
Mehmet ALDAN
Süreyya ŞEHİDOĞLU

**Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezi, Büyükesat Mahallesi, Uğur
Mumcu Caddesi, Uğur Mumcu'nun Sokağı, No:24**

GOP / Çankaya / Ankara

Telefon: Tel: 0312 232 43 44 - 232 43 52 - Belgegeçer :0312 229 60 66

www.add.org.tr - e-ileti: addgenelmerkez@add.org.tr

İçindekiler

I. Atatürkçülük – Kemalizm nedir?

- Doğuştan, tarihsel koşullar
- Temel ilke ve hedefleri : “6 Ok” ve Çağdaşlaşma
- Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk yüzyılında rolü ve işlevi
- Modası geçti mi, yoksa evrenselleşiyor mu?
- Türkiye Cumhuriyeti’nin 2. Yüzyılında yeri, rolü ve işlevi

II. Atatürkçü Düşünce Derneği

- 19 Mayıs 1989’da nasıl ve niçin kuruldu?
- 34 yılı aşan bilançoda ana çizgilerle Atatürkçü Düşünce Derneği neyi yaptı?
- Atatürkçü Düşünce Derneği’nin, Türkiye Cumhuriyeti’nin 2. Yüzyılında öz görevi (misyonu) ve vizyonu (vizyonu) ne olmalı?

III. Türkiye Cumhuriyeti’nin 2. Yüzyılı Başında Temel Saptamalar

- Genel görünüm
- Temel ant: Ülke ve ulus bölünmezliği: Uluslaşma ve Ulus Devlet
- Laiklik : Demokrasinin “olmazsa olmaz”ı..
- Eğitim: T.C.’nin güvencesi Aydınlanmacı - Devrimci yurttaş yetiştirme
- Ekonomi, bütüncül kalkınma, gönenc (refah) devleti, ekonomik demokrasi
- Sağlık: Doğuşta kazanılan temel insan hakkı ve kamusal yükümlülük
- Dış ilişkiler ve ulusal güvenlik, “Yurtta-Dünyada Barış”
- İç güvenlik, demografi ve göç politikaları
- Hukuk devleti - insan hakları, yeni anayasa...
- “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” ve Parlamenter Demokrasi
- Bilim-teknoloji, AR-GE, bilişim devrimi, YZ (AI), Toplum 5.0’ı yakalama
- Kültür-sanat, çağdaşlaşma-uygarlaşma
- Tarım, hayvancılık vetoplum beslenmesi
- İklim felaketi, yeşil yaşam, doğal kaynakları koruma - geliştirme
- Cumhuriyetin 2. yüzyılında küresel – bölgesel sorun ve fırsatlar

IV. Cumhuriyetin 2. Yüzyılında Atatürkçü Düşünce Derneği ve Atatürkçülere Düşen Görevler

- Ülkesel ve küresel görünümü doğru okuma: Uzmanlık Kurulları (Oluşturma

- Güncel Politika önermeleri üretme ve yayma: Basılı, sanal vd.
- Örgütlenme:** Yatay ve dikey eksenle yeniden yapılanma, büyüme
- Tüzük ve Yönergelerde taban katılımlı güncellemeler
- Örgüt içi eğitim-iletişim : Gereksinim temelli, çağcıl bilimsel ilke ve yöntemle ve sürekli..
- Yaz okulları, Aydınlanma kursları, sanal ortamları kullanma becerisi
- Atatürkçü Düşünce Derneği’nin öbür demokratik kitle örgütleriyle ilişkilerini yapılandırma: Sendikalarla, Derneklerle, Siyasal Partilerle, Meslek kuruluşları ile
- Basınla ilişkiler:** Kurumsallaştırma çabaları, hızlı – etkin iletişim
- Siyasal İktidarlara ilişkiler:** Kurumsal bağımsızlığın korunması, Kamu Yararına Çalışan Dernek konumunun değerlendirilmesi,
- Halkla ilişkiler:** Halkın eğitime, bilinçlendirilmesine, kamuoyu oluşturmaya dönük çabalar, Atatürkçü Düşünce Derneği yayınları, yarışmalar, ödülleri
- ADD web TV’nin** etkinleştirilmesi, günlük – haftalık – aylık e-bültenlerle kamuoyu oluşturma
- Genel Merkez ve Şubelerin yerel yönetimlerle ilişkileri :
Halkevleri, Halkodaları çağrışımli işlevler, kurslar, etkinlikler
- Arşivleme:** Derneğin Kurumsal belleğinin oluşturulup korunması, Atatürkçü Düşünce Derneği tarihi ve edimleri odaklı kitaplar yazımının özendirilmesi
- Akçal (mali) yapı, kaynaklar, tasarımlara (projelere) destekçi (sponsor) bulma
- Atatürkçülük, Hukuksal Yapı ve Kadın Hakları
Atatürkçü Gençler Neler Yapmalıdır? Atatürkçü Gençler İçin Rehber

V. Sonuç Ve Özet: Atatürkçü Düşünce Derneği ve Atatürkçüler Neler Yapmalıdır?

SONSÖZ

«...Adam fesi atar, şapkayı giyer ama alnında fesin izi vardır. Siz sarıkla gezmeyi yasaklarsınız, kimse sarıkla dolaşmaz. Ama bazı insanlardaki görünmeyen sarıkları yok edemezsiniz. Çünkü onlar zihniyetin içindedir. Zihniyet binlerce yılın birikimidir. O birikimi bir anda yok edemezsiniz, onunla boğuşursunuz. Yeni bir zihniyet, yeni bir ahlak yerleştirinceye kadar boğuşursunuz ve sonunda başarılı olursunuz. Önemli olan boğuşmaktan yorulmamak, umutsuzluğa düşmemektir. Milletler böyle ilerler. Yorulan, umutsuzluğa kapılan yenilir. Biz biliyoruz ki, inandığımız şey doğrudur, yenidir, ileridir. Öyleyse; eskiiyi, geriyi, işe yaramazı mutlaka yeneceğiz demektir. Çünkü ilerlemenin başka çaresi yoktur. Yaşamak kanunu budur...»

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK
(29 Ekim 1933, Cumhuriyet balosunda)

Önsöz

Cumhuriyetimiz'in 100. yılında yer küremiz, kapitalist sistemin yarattığı ekonomik ve siyasi krizler ile dayanılmaz boyuttaki gelir dağılımı adaletsizliğinin yakıcı sonuçlarını yaşamaya devam ediyor. 20. yüzyılın iki paylaşım savaşından sonra 21. yüzyılda mikromilliyetçilik ve mezhepçilik tuzakları ile iç çatışmalara sürüklenen ulus devletler parçalanmaya çalışılıyor. Emperyalizm doymak bilmez bir canavar olarak mazlum milletlerin kaynaklarına el koyuyor, girdiği ülkelerde kurduğu faşist yönetimlerle kin ve nefret ekiyor, kan ve gözyaşı biçiyor. 70'lerin sonundan itibaren hiç utanılmadan Yeni Dünya Düzeni diye pazarlanan, küreselleşme ve serbest pazar ekonomisi vaatleriyle cilalanan, "devlet ekonomiden çekilirse piyasa her sorunu çözer" yalanı ile yutturulan bilindik vahşi sömürü düzeni neoliberalizm talanı ve olanca acımasızlığı ile yarım asırdır sürüyor, elbette ülkemizi de etkiliyor.

Büyük Atatürk ve Kemalist Devrimciler, 300 yıl boyunca çağdan, akıldan ve bilimden koptuğu için çatırdadığını duydukları, cepheden cepheye koşarak kurtarmaya çalıştıkları devletlerinin emperyalizmin azgın saldırıları ile nasıl paramparça olup yıkıldığını yaşadıkları için, antiemperyalist ve tam bağımsız bir ülke yaratma hedefini benimsediler.

Yıllar içinde kendilerini geliştirmek için çok okuyan, çok çalışan ve vatandan başka aşk, millettan başka sevgili bilmeyen o yiğit insanlar hedeflerine ulaşmak için, baskılara boyun eğmeyecek bir karaktere, her güçlüğü yenecek bir iradeye ve bilimsel bilgi ile donanmış bir cesarete sahip olmaları gerektiğini hiç akıllarından çıkarmadılar. Önce vahşi kapitalist düzenin işleyişini, emperyalizmin sömürü sistemini ve faşizmin kırılcılığını araştırarak öğrendiler, kavradılar. Sonra, ülkemizi bu düzenin hegemonyasından kurtarmak için milletin azim ve kararını harekete geçirerek örgütledikleri antiemperyalist ulusal bağımsızlık savaşını zafere

ulaştırıp tarihin emperyalizmi yenen ilk ülkesini esaretten kurtardılar. Ardından Barış görüşmelerinde kıyasıya tam bağımsızlık mücadelesi verdiler. Nihayet Laik Cumhuriyet ve arasız devrimlerle batının 300 yılda yaptıklarını 15 yıla sığdırdılar, "...içeride ve dışarıda saygıyla tanınan yeni vatan, yeni sosyete (toplum), yeni devlet" yaratmayı başardılar. Türk Devrimi, bu göz kamaştırıcı başarıları ile dünyanın en saygın devrimlerinden biri olarak kabul gördü.

Dünyada ve bölgemizde sömürsünü sürdüren emperyalizm Ülkemizde de, Cumhuriyet kazanımlarımızı, devletimizin laik ve demokratik hukuk devleti olma niteliğini, Türk Milleti kavramını ve Ulusal Birlik duygusunu yok etmek istiyor. Hal bu ise, Atatürkçü Düşünce Sistemi'ni yani Kemalizm'i yeniden kavramaya, günümüz koşullarında geliştirerek uygulamaya gereksinimimiz olduğu açıktır.

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkez Yönetimimiz bu zorlu döneme ışık tutabilmek için Bilim Kurulumuz'dan "Cumhuriyet'in 100. Yılında Atatürkçülere Düşen Görevler" konusunda bir çalışma yapmalarını istemiştir.

Yaz ayları boyunca yürüttükleri özverili çalışma ile elinizdeki bu kitapçığı hazırlayan saygıdeğer Bilim Kurulu üyelerimize şükranlarımızı sunar, yayınlanmasında yoğun emek harcayan Prof. Dr. Ahmet Saltık hocamıza da ayrıca teşekkürü borç biliriz.

Saygılarımızla.

B. Safa Yenice

**Atatürkçü Düşünce Derneği
Genel Başkan Yardımcısı**

M. Hüsnü Bozkurt

**Atatürkçü Düşünce Derneği
Genel Başkanı**

Atatürkçü Düşünce Derneği Bilim Kurulu'nun sunuşu....

Türkiye Cumhuriyeti 29 Ekim 1923'te kuruldu. Lozan Barış Andlaşması'nın 24 Temmuz 1923'te bağitlanmasından üç ay sonra 2. TBMM, 1921 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun 1. maddesini değiştirerek Cumhuriyeti ilan etti:

- **Türkiye Devletinin şekli Hükümeti, Cumhuriyettir.**

29 Ekim 2023, ilk Cumhurbaşkanı olarak **Mustafa Kemal Paşa**'nın seğıilmesinin ardından, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yüz yılını tamamladığı gündür. Ulusların tarihlerinde, değişen devlet adlarıyla *milletin* yaşamını sürdürdüğü bilinir.

Türkler, Türkiye Cumhuriyeti ile tarihte 16. Devletlerini kurmuşlardır. Ulusça gururlu ve umutluyuz. 10 Ağustos 1920'de Osmanlı devletinin kabul ettiği Sevr Andlaşmasıyla tarihten silinmek istenen Türk Ulusu, Mustafa Kemal ile dava-silah arkadaşlarının öncülüğünde adeta küllerinden, yeniden doğmuştur.

İlk yüzyılı tamamlarken, gerçekleştirilen gelişmeler asla küçümsenemez. T.C.

2. yüzyılına girerken, kuşkusuz çok önemli sorunlarla da yüz yüzedir. Gerici **karşı devrim** ne yazık ki epey yol almıştır. Ne var ki, 1808 Sened-i İttifak'ından bu yana demokratikleşme uğraşı bu topraklarda sürmektedir ve iki yüzyılı aşkın muazzam bir deneyim birikimi, azim ve kararlılık söz konusudur. Engeller mutlaka aşılacaktır.

Atatürkçü Düşünce Derneği, 19 Mayıs 1989'da, T.C.'nin 66. yılında kurulmuştur ve Tüzüęündeki temel amacı, **Atatürk Devrim ve ilkelerini tümüyle yaşama geçirerek geleceğe taşımaktır**. **Kemalizm** asla salt geçmişin bekçiliği olmayıp, geleceğin aydınlığıdır. Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Yönetim Kurulu'nun istemiyle, aşığıda üyeleri sayılan Bilim Kurulunca hazırlanan bu el kitabı, **Atatürkçülere düşen tarihsel görevleri** konu edinmiştir.

- **"T.C. ilelebet payidar kalacaktır!", sonsuza dek başı dik, onurlu yaşayacaktır.**

- **Cumhuriyetimizin 100. yaşı, Ulusumuza ve insanlığa kutlu ve mutlu olsun!**

Prof. Dr. D. Ali ERCAN, Başkan (Çekirdek Fizięi-Nükleer Fizikçi)

Prof. Dr. Ahmet SALTİK MD, BSc, LLM, (Başkanvekili/ Editör – Yayına hazırlayan

(Hekim, Hukukçu-Sağlık Hukuku Uzm., Kamu Yönetimi-Siyaset Bilimci)

Prof. Dr. Özer OZANKAYA, Kurucu, Atatürkçü Düşünce Derneği 4.Genel Bşk. (Sosyolog)

Prof. Dr. Mehmet Lütü Çakmakçı (Gıda Mühendisi)

Prof. Dr. F. Dilek GÖZÜTOK (Eęitimbilimci)

Prof. Dr. Z. Gönül Balkır (İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Uzm.)

Prof. Dr. Asiye Toker Gökçe (Eęitimbilimci)

Doç. Dr. Mehmet Balyemez (Yazman, E. Alb., Cumhuriyet Tarihi Uzm.)

Kolaylaştırıcı : **Safa B. YENİCE** (İnşaat Müh., Atatürkçü düşünce Derneği Bilim Kurulu'ndan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı)

ATATÜRK'ÜN TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE TEMEL YAPTIĞI UYGARLIK TASARIMI

Türk düşünce yaşamına yön verici konumda ve etkinlikte bulunanlar, tarihi doğru okuyup doğru yazmayı ilke edinmenin demokratik yönetim için yaşamsal zorunluluğunun bilincinde olmalıdırlar.

Bu bağlamda, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün bilim ve demokrasi çağının gerektirdiği UYGARLIK TASARIMINA sahip olduğu ve Cumhuriyetimizi bu uygarlık tasarımı üzerine kurduğu kavranmalıdır.

Mustafa Kemal, daha 20. Yüzyıl başlarında geliştirdiği bir temel kavrayışıyla, doktriner/ideolojik bağlılıkların gerçekliğini anlamaya, anlatmaya ve onun gereğine göre eylem geliştirmeğe olanak vermediğini ortaya koyuyordu. Bunun yerine bilimsel yöntemin toplum yaşamını anlamada ve yönetmede uygulanabilir olduğunu görüyor, anlatıyor ve gereğine göre eylem geliştiriyordu.

Kurtuluş Savaşı'nı başlatırken, bu kavrayışını çok daha önemli bir aşamaya ulaştırmış olarak, 'bilimsel yöntemin geçerlik ilkelerinin, demokrasi yönetiminin de meşruluk ölçütleri olduğunun bilinciyle **Türk Devrimini** yönlendirmeye ve Cumhuriyet Türkiye'sini kurmaya başlamış bulunuyordu.

Bu kavrayışın kilit ilkelerini, her biri bir temel toplumsal işlevi yerine getiren DEVLET, AİLE, EĞİTİM, EKONOMİ ve ÜSTÜN DEĞERLER kurumları bağlamında ATATÜRK'ün kendi anlatımıyla sergileyelim.

ÖNCE TEMEL İLKELER:

Türk demokrasisine de kendisine yapılacak saldırılar karşısında direnme ve ayağa kalkma gücünü veren ve hep verecek olan Atatürk'ün bu uygarlık tasarımının temelindeki insan, toplum ve dünya anlayışı, şu örnek saptamalarında anlatımını buluyor:

- *"Değişimlerin değişmez kuralları olmaz. Bir topluma yarar sağlayabilen bir düşünce bir başkasının yıkımına neden olabilir. O nedenle biz, kendi gerçeğimizi kendi içimizden arayıp çıkarmalıyız. Biz benzememekle ve benzetmemekle övünmeliyiz; kendimiz olmalıyız."*
- *"Biz de isteseydik uygulanamayacak düşünceleri, kuramsal ayrıntıları yaldızlayarak bir doktrin yazabilirdik. Öyle yapmadık. Ulusumuzun maddi ve manevi gelişme gereksinimlerinin ışığında, işlem ve eylemlerimizle sözlerin ve kuramların önünde gitmeği yeğledik."*

- *"Bir toplumu bir bölüm insanların düşüncelerine zorla tutsak etmek ve cılız bağımlılar durumuna düşürmek, doğal ve akla uygun bir yönetim biçimi değildir."*
- *"Yaşamda en doğru yol gösterici, bilimdir. Bilimin dışında yol gösterici aramak aymazlıktır, sapkınlıktır."*

Ve bunun yönetim düzeni açısından zorunlu gereği de 'ulusun egemenliği' ilkesidir.

I. ATATÜRK'ÜN "DEVLET" ANLAYIŞI:

"Egemenlik kısıtsız ve koşulsuz olarak ulusundur."

"Ulusal egemenlik öyle bir ışıktır ki, onun karşısında zincirler erir, taç ve tahtlar yanar, yok olur. Ulusların tutsaklığı üzerine kurulmuş kurumlar her yerde yıkılmağa yazgılıdır..."

1945 Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nden 21 yıl önce "Bireylerin baskıcı düzene karşı **direnme hakkı**" olduğu bilinci!

"Kuşku yok ki arkadaşlar, ulus birçok özveri, birçok kan karşılığında en sonunda elde ettiği yaşam ilkesine (ulusal egemenlik ilkesine, Ö.O.) kimseyi saldırtmayacaktır. Bugünkü hükümetin, Meclisin, yasaların, Anayasanın niteliği ve varlık nedenleri hep bundan ibarettir."

"Sizlere bunun da üstünde bir söz söyleyeyim: Bir varsayım olarak, bunu sağlayacak Meclis olmasa, öyle olumsuz adım atanlar karşısında herkes çekilse ve ben kendi başıma yalnız kalsam, yine tepeler, yine öldürürüm!"

TÜRK İNŞANSEVERLİĞİ (HÜMANİZMİ)

"Türk ulusu, ulusal duyguyu insancıl duyguyla yanyana düşünmekten zevk alır. Vicedanında ulusal duygunun yanında insancıl duygunun şerefli yerini her zaman korumakla ögünç duyar. Çünkü Türk ulusu bilir ki, bugün uygarlığın büyük yolunda bağımsız, ama kendileriyle koşut yürüdüğü bütün uygar uluslarla karşılıklı insancıl ve uygar ilişki, kuşkusuz gelişmemizi sürdürmek için gereklidir ve yine bilinmektedir ki, Türk ulusu her uygar ulus gibi, geçmişin bütün dönemlerinde buluşlarıyla, yaratılışlarıyla uygarlık dünyasına hizmet etmiş insanların, ulusların değerini bilir ve anılarını saygıyla korur. Türk ulusu uygarlık dünyasının içtenlikli bir ailesidir."

II. AİLE

"Uygarlığın temeli, ilerlemenin ve güçlü olmanın dayanağı, **aile** yaşamındadır... Aileyi oluşturan kadın ve erkeğin doğal haklarına sahip olmaları, aile görevlerini yürütmeğe yeterli bulunmaları zorunludur."

"...Bir toplum, bir ulus, erkek ve kadın denilen iki cins insandan kuruludur. Olanak var mı ki bir kitlenin bir parçasını ilerletelim, öbürünü bırakalım da, kitlenin tümü ilerleyebilsin? Olanak var mı ki, bir topluluğun yarısı topraklara zincirle bağlı kaldıkça, öbür bölümü göklere yükselebilsin? Kuşkusuz ilerleme adımları, dediğim gibi, iki cins tarafından birlikte, arkadaşça atılmalı, ilerleme ve yenilik alanında aşamalara birlikte ulaşılmalıdır."

"... Kadınlara ahlakın kutsal ilkelerini göstermek, ulusal ahlakı anlatmak ve onların kafaların ışıkla, temizlikle donatmak ilkesi üzerinde durulduktan sonra, artık bencilliğe gerek yoktur. Onlar da yüzlerini dünyaya gösterebilirler ve gözleriyle dünyayı görebilirler. Bunda korkulacak bir şey yoktur. Bu gidiş zorunludur ve bizi yüksek ve önemli bir sonuca ulaştırıyor."

III. CUMHURİYET YÖNETİMİNİN GEREKTİRDİĞİ EĞİTİM!

"Ulusal kültürümüz uygar ilkelerle ve özgür düşüncelerle beslenip güçlendirilmelidir... Korkutma temeline dayalı ahlâk bir erdem olmadığı gibi güvenilir bir ahlâk da değildir."

"Okul, genç kafalara insanlığa saygıyı, ulusa ve ülkeye sevgiyi, şerefi, bağımsızlığı öğretir. Ülkesini ve ulusunu kurtarmak isteyenler, aynı zamanda mesleklerinde birer namuslu uzman ve birer bilgin olmalıdırlar. Bunu sağlayan okuldur."

"Ulusumuzun siyasal, toplumsal yaşamında, düşünsel eğitiminde kılavuzumuz bilim ve teknik olacaktır. Bilim ve teknik için hiçbir kısıtlama ve koşul koyma yoktur. Hiçbir mantıksal kanıta dayanmayan birtakım geleneklerin, görüşlerin korunmasında direten ulusların ilerlemesi çok güç olur, belki de hiç olmaz."

IV. EKONOMİ

"Efendiler, ..hiçbir uygar devlet yoktur ki, ordu ve donanmasından önce ekonomisini düşünmüş olmasın". ..

KAPİTALİZME ELEŞTİRİLERİ

"Özgür yarışma"yı (serbest rekabet) yücelten kapitalizmi, "yalnız başına yaşayan birey" düş kurgusuna (fonksiyonuna) dayalı olmakla eleştiren Atatürk, bu sistemi, tam da temelini oluşturan ana düşünceyi sorgulayarak konuya girmektedir:

"Toplum yaşamında devletin, yalnızca güvenlik, adalet ve dışarıya karşı savunma görevlerini yerine getirmekle yetinmesini, ekonomik etkinlikleri ise tümünden bireylere ya da şirketlere bırakmasını" savunan kapitalizme, bugün hâlâ yanıtlayamadığı şu soruyu yöneltmektedir:

"Devlet, hiçbir ekonomik etkinlikte bulunmadığı takdirde, devlet kurmaktan asıl amaç olan bu temel görevleri, yani güvenliği, adaleti ve dışa karşı savunmayı yerine getirmekte güçlüklerle karşılaşmayacak mıdır?"

"... Devlet, ülkenin güvenlik ve savunması için yollarla, demir yollarıyla, limanlarla, deniz araçlarıyla, her türlü ulaşım araçlarıyla, ulusun genel servetiyle yakından ilgilidir. Ülke yönetimi ve savunmasında bu sayılanlar, toptan, tüfekten, her türlü silahtan daha önemlidir. Özellikle **para**, her türlü aracın üzerinde bir varlık silahıdır."

"Ekonomik ve kimi toplumsal işler, bir yandan bireylerin yararları ile ilgilidir. Bunun için bireyciler, bu işlere devletin karışmasını kişi özgürlüğüne saldırı gibi görürler. Ama bu işler içinde bütün ulusun ortak yararına ilişkin olan noktalar da vardır. Özel yarar, çoğunlukla genel yararla çelişme içinde bulunur. Bir de özel yararlar en sonunda yarışmaya (rekabete) dayanır. Oysa yalnız yarışmayla bir ülkede ekonomik düzen kurulamaz."

"Çünkü özgür yarışma, güçlü ile zayıfı karşı karşıya bırakır. İkinci olarak, kimi ortaklaşa yararlar vardır ki, bireyler ve şirketlerin bunları sağlamaya güçleri yetmez. Ya da yeterince kârlı bulmadıkları için o işleri yapmazlar. Oysa bunlar ulus için yarımsal bir önem taşırlar ve devlet onları yapmak zorunda kalır... Ayrıca, uluslarda özgürlük ve uygarlık geliştiği oranda devletin görevleri ve sorumlulukları da çoğalır. ..."

KOLLEKTİVİZME ELEŞTİRİ

Atatürk'ün ekonomik düzen önerisi, sosyalizm ya da kollektivistizmin de yine asıl amaç olan demokrasi açısından eleştirisine dayalıdır: Atatürk bu düzenleri de

"Bir toplumu, bir bölüm insanların düşüncelerine zorla tutsak etmek ve cılız bağımlılar olarak yaşatmak, doğal ve akla uygun bir hükümet sistemi değildir." diyerek reddeder.

'Devletin ekonomik etkinliklerinin sınırını çizmek konusunda da hazır reçete söz konusu olmadığını, bu sınırın, yurttaşın bireysel girişim ve özgürlüğünü kısıtlamayacak biçimde saptanması gerektiğini, bunun ise, her şeyin yanıtını bulduğunu öne süren, **değişmezlik** iddiasındaki doktrinlerle değil, ülkeyi yönetmeğe yetkili kılınan, yani ulusun özgür seçimiyle işbaşına gelen hükümetlerin geliştirecekleri programlarla olacağını' belirtir.

V. ÜSTÜN DEĞERLER

"Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusun bireyleri arasında düşündüğü ortak bağ, yüzyıllardan beri gelen biçim ve niteliğini değiştirmiş, yeni ulus dinsel ve mezhepsel bağlantı yerine **Türk ulusluğu** bağıyla bireylerini toplamıştır. Ulus, uluslararası genel mücadele alanında yaşama ve güç nedeni olacak ortam ve araçların ancak çağdaş uygarlıkta bulunabileceğini, kanıtlanmış bir gerçek olarak ilke edinmiştir."

".. uyrukları arasında değişik dinlerden öğeler bulunan ve her dinden kişilere karşı adil ve yansız işlemde bulunmak ve mahkemelerinde uyrukları ve yabancılar hakkında eşit bir biçimde adalet uygulamakla yükümlü olan bir hükümet, düşünce ve vicdan özgürlüğüne saygı göstermek zorundadır."

"Efendiler ve ey ulus, iyi biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, mansıplar ülkesi olamaz. En doğru, en gerçek tarikat, uygarlık tarikatıdır. Uygarlığın buyurduğunu ve istediğini yapmak, insan olmak için yeterlidir."

".. Ulusal sınırlarımız içinde her şeyden önce kendi gücümüze dayanarak varlığımızı koruyup ulus ve ülkenin gerçek mutluluk ve bayındırlığına çalışmak. Gelişigüzel sınırsız istekler ardında ulusu uğraştırıp zarara sokmamak.. Uygar dünyadan uygar ve insancıl işlem ve karşılıklı dostluk beklemektir."

"Yurtta barış, dünyada barış!"

Kaynaklar

- Mustafa Kemal Atatürk, Yurttaş İçin Medeni Bilgiler, Günümüz diliyle yayına hzrl.: Ö. Ozankaya, ADD Yay.
- Özer Ozankaya, Cumhuriyet Çınarı - Atatürk'ün Uygarlık Tasarımı, CEM yay.
- Özer Ozankaya, Atatürk ve Laiklik, CEM Yay.

I Atatürkçülük – Kemalizm nedir?

I/a Atatürkçülük – Kemalizm'in Doğuşu, tarihsel koşullar

Bir **Kemalist felsefe-ideoloji** olarak Atatürkçülük, Türk halkının doğal karakterinden ve Türk vatanının sahip olduğu öz kaynaklardan, Türk tarihinden ve Türk in-sanının isteklerine çözüm bulma gereksiniminden doğmuştur. **Atatürkçülük-Kemalizm**, Türk Milletini bütün öğeleri ile çağdaş ülkelerden daha ileri uygarlık düzeyine çıkarma anlayış ve çabasının sonucu ortaya çıkmıştır; özü çağdaşlaşma tasarımıdır.

Atatürkçülüğün doğuşu ve tarihsel koşullarına baktığımızda, bu felsefenin temelinde **insan hakları, özgürlük ve bağımsızlık** düşüncesinin vazgeçilmezliği yatmaktadır. 1789 Fransız Devrimi, Atatürk'ün doğup büyüdüğü zaman dilimi, Selanik'te okuduğu okullar, o dönemin toplumsal ve düşünsel karmaşası, M. Kemal'in düşünüş biçimi-ideolojisiolarak, Atatürkçülüğü doğrudan etkileyip beslemiştir.

Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşından devlet niteliğini yitirerek çıkmıştır. Devleti devlet yapan üç ana öğeden ikisi, **insan topluluğu-halk** ve **ülke** parçalanıp bütünlüğünü yitirirken, siyasal egemenlik de tümüyle ortadan kalkmıştı. Atatürkçülük, son derece karmaşık bir ekonomik ve sosyal çevrede ve Osmanlı devletinin çöküş sürecinde doğup büyümüş ve bu koşullardan çok etkilenmiştir. O dönemde Türklerin tarih boyunca kurdukları en büyük devletlerden biri olan Osmanlı Devleti'nin çöküşü, yapılan tüm düzeltimlere (*ıslahat*)karşın durdurulamamıştı.

Fransız Devrimiyle yayılmaya başlayan milliyetçilik, bu parçalanmayı hızlandırıyordu. Türkleri Avrupa ve Anadolu'dan çıkarmak isteyen İngiltere, Fransa, Avusturya ve Rusya, milliyetçilik akımını, Osmanlı Devleti'ni yıkmak için yoğun olarak kullanıyordu. Önce Balkanlarda Yunanlar ve Sırpalar ayaklanıp Osmanlı Devletinden ayrıldı. Rusların kışkırtmasıyla Ermeniler de Doğu Anadolu'da ayaklanmaya başladı. Öte yandan İngilizler, Doğu Akdeniz'de söz sahibi olabilmek için 1882'de Mısır'ı işgal etti. En uygar olduğunu savlayan Avrupa devletleri, sonunda Osmanlı devletine Sevr Andlaşmasını imzalatmayı başardı. O Sevr Andlaşması ki; o gün bugün, dünya devlerinin iştahını kabartmayısürdürüyor, Sevr özleminden vazgeçilmiyor!

Atatürkçülük-Kemalist ideolojinin kurucusu olan Mustafa Kemal'in, düşüncesi-nin olgunlaştığı koşullara bakıldığında; siyasal parçalanmanın ötesinde, Devletin ekonomik durumu da perişandı. **Kapitülasyonların** etkisiyle Osmanlı İmparatorlu-

ğu, Avrupa devletlerinin açık pazarı olmuş, yerli sanayi kurulamamıştı. Sık sık yapılan ve yenilgiyle sonuçlanan savaşlar, ekonomiyi çökerten bir başka etmendi. Dış borçlar ödenemediği için (**Devlet iflası!**) alacaklı devletler, Osmanlı maliyesine el koymuş(1881, *Düyun-u Umumiye*), Padişaha her istediklerini yaptırıyorlardı.

Atatürk'e göre;

- “*Ekonomide zayıf bir ulus sefaletten kurtulamaz, güçlü bir medeniyete, refaha ve mutluluğa kavuşamaz, toplumsal ve siyasi hastalıklardan yakasını kurtaramaz.*”

Atatürkçülük, Osmanlı devletinin parçalanma sürecinde doğdu, büyüdü ve gelişti. Mustafa Kemal, askeri okulda çok sayıda kitap okuyup, dünyada meydana gelen siyasal, ekonomik, sosyal, ekinel (*kültürel*) ve bilimsel gelişmeleri izlemişti. Osmanlı Devletinin karşı karşıya bulunduğu politik, ekonomik, toplumsal, ekinel ve askeri sorunlarla yakından ilgilendi. 1. Dünya Paylaşım Savaşı sonunda Osmanlı Devleti yıkılırken, ülkenin kurtarılması, Türk milletinin özgür ve bağımsız yaşayabilmesi için, ne yapıp edip, yeni bir devletin kurulabilmesi gerekiyordu. Nitekim Kurtuluş Savaşı sonunda bağitlanan Lozan Barış Andlaşması (24 Temmuz 1923) yeni Türk Devletinin kuruluşunu ve Türkiye Cumhuriyetinin bağımsızlığını onaylarken, emperyalist devletlerin Osmanlı devleti üstündeki **kapitülasyon** sömürüsü ve müslüman olmayan azınlık ve cemaatların ayrıcalıklarını da kaldırdı. Bu azınlıklar ve yabancılar, Osmanlı devleti üzerindeki tüm ayrıcalıklarını yitirdiler.

Atatürkçülük ve Mustafa Kemal'in devlet anlayışı, 1789 Fransız Devrimi felsefesinden esin alan; **bireyci, özgürlükçü, eşitlikçi, demokratik, laik** bir devlet anlayışıdır. Bu benimseyiş toplumsal yapısını bireye dayandırırken, temel hak ve özgürlükler konusundaki düşüncesini 1789 Büyük Fransız Devrimi'nden almaktadır:

“*Bireylerin özgürlüğü, öbür bireylerin özgürlükleri ve ulusun ortak çıkarıyla devletin varlığını koruma ilkesiyle sınırlıdır.*” (*Temel hak ve özgürlükler sınır ölçütü*)

Bu el kitabının izleyen bölümünde de belirtildiği üzere;

“**Ö ÖK**”un **Ulusalçılık-Cumhuriyetçilik-Laiklik** ilkelerinin **1789 Fransız Devrimi**’nden, **Devrimcilik-Devletçilik-Halkçılık** ilkelerinin ise **1917 Rus Devrimi**’nden

esinlendiği belirtilmektedir. Özgün bir bireşimdir (sentezdir) ve sınanarak başarılıdır.

Temelleri Mustafa Kemal **Atatürk**'ün ilerici düşünsel kimliğiyle atılmış olan Atatürkçülük, çağdaş ve uygar bir devlet ve ulus yaratmayı amaçlamış; bunun için hiçbir savaşım (*mücadele*) ve direnişten kaçmamıştır. Atatürkçülüğün bir devlet politikası olarak ele alınıp, uygulanması ve özellikle hukuksal yapının çağdaş toplumlarda benimsendiği biçimde **kadın-erkek eşitliği** üzerine oturtulması, Türk toplumunun uygar bir ulusa evrilmesini hızlandırmıştır.

I/b Atatürkçülük – Kemalizm'in

Temel ilke ve hedefleri : "6 Ok" ve Çağdaşlaşma

Kemalizm'in temelleri, hukuksal yapının yeniden tasarlanmasına dayanır. Türk toplumunu geliştirmek ve çağdaş devletlerin uygarlık düzeyine ulaştırmak üzere hukuk sistemi yeniden planlanmış ve toplumsal yapı yeniden tasarlanmıştır. Bu kökten devrimci yeniden tasarımı, aynı zamanda son derece hızlı yapılmış, kapsamlı bir **hukuk devrimini** gerektirmiştir.

Kemalist ilke ve devrimleri, 1922-38 arasında yaşama geçirilen bir dizi yasal değişiklikle ele almak gerekir. Bu **Atatürk** devrimleri, "Türkiye'yi çağdaş uygarlık düzeyine çıkarma" amaçlıdır. Yapıldıkları alanlara göre siyasal, hukuksal, toplumsal, eğitimsel, ekonomik devrimlerdir. Zamandizini (kronoloji) şöyle sunulabilir:

Siyasal alandaki devrimler :Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922),Ankara'nın başkent olması (13 Ekim 1923), Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923), Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924),Çok partili rejim denemeleri (1924 Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, 1930 Serbest Cumhuriyet Fırkası), Kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınması (1930 belediye, 1933 muhtarlık, 1934 Meclis).

Hukuk alanındaki devrimler:Teşkilât-ı Esasiye Kanunu (1921) ve1924, Şer'iyye mahkemelerinin kapatılması (1924), Mecelle'nin kaldırılması (1926), Türk Kanunu Medenisi (1926), Türk Ceza Kanunu (1926) vd. ...

Toplumsal alanda yapılan devrimler :Şapka ve Kıyafet Devrimi (25 Kasım 1925), Kimi Lâkap ve Unvanların Kaldırılması (26 Kasım 1934), Soyadı Yasası (21 Haziran 1934), Laiklik (1928), Takvim, saat ve ölçülerde değişiklik (26 Aralık 1925 - 26 Mart 1931), Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması.

Eğitim alanındaki devrimler :Medreselerin kapatılması (1924), Öğretimin birleştirilmesi (3 Mart 1924), Maarif Teşkilatı Hakkında Yasa (1926), Millet

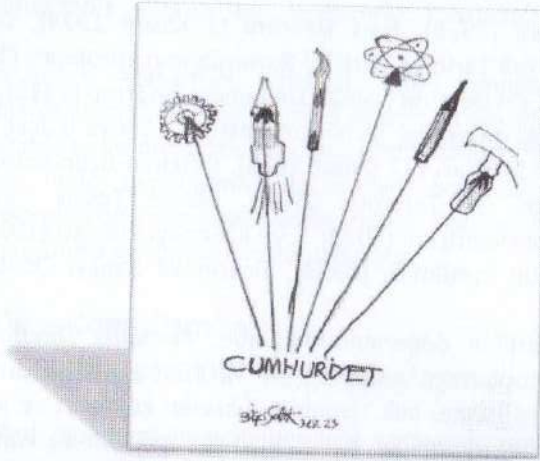
Mektepleri açılması (1928), Harf Devrimi (1 Kasım 1928), Güzel sanatlarda yenilikler (1928), Türk Tarih ve Türk Dil Kurumlarının kurulması (12 Nisan 1931 ve 12 Temmuz 1932), Dil Devrimi (1932), Üniversite reformu (1933).

Ekonomi alanındaki devrimler :İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi (1923), Aşar vergisinin kaldırılması (17 Şubat 1925), Çiftçinin özendirilmesi (1925), AOÇ gibi), KabotajYasası (1 Temmuz 1926), Sanayi Teşvik Yasası (28 Mayıs 1927),Toprak Reformugirişimi (1929), I. ve II. Sanayi Planları (1933, 1937), Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün kurulması (1933), Ticaret ve Sanayi Odalarının kurulması (1935).

Tüm reformlar birlikte değerlendirildiğinde, **Kemalist Devrimin**, yepyeni bir değerler düzeni, toplumsal yaşam biçimi ve dünya görüşü yarattığı görülüyor. **Kemalizm** bu örüntüsüyle, laik temelde yükselen köktenci ve kapsamlı bir devrim ve **çağdaşlaşma eylemidir**. Akılcı, bilimsel, çoğulcu ve kültürel bir uygarlık olarak kurulan devlet modeliyle birlikte, doğal olarak toplumun gönenç (refah), erinç (huzur) ve mutluluğu için ustalıkla kurgulanmıştır. Yineleyelim ki, **Kemalist çağdaşlaşmanın** temelinde devlet olarak **tam bağımsızlık**, ulus olarak **egemenlik**, birey olarak **temel hak ve özgürlükler** yer almaktadır.

"6 Ok"un **Ulusalılık-Cumhuriyetçilik-Laiklik** ilkeleri **1789 Fransız Devri-mi'**nden, Devrimcilik-Devletçilik-Halkçılık ilkeleri ise **1917 Rus Devrimi'**nden harmanlanmıştır; yineleyerek vurgulayalım. Özgün bir ideolojik bireşimdir (*sentez*) ve başarısı 100 yıl uygulamasıyla kanıtlıdır. Türkiye Cumhuriyeti, doğallıkla kimi sorunları ve güçlükleriyle, tüm saldırılara karşın ilk yüz yılını görkemli ilerlemelerle tamamlamıştır. Çağdaş uygarlık düzeyini yakalama ve aşma ülküsünükuşkusuz, Cumhuriyetin 2. yüzyılında da kararlılıkla sürdürülecektir.

Neo-liberal küreselleşme = yeni emperyalizmin doğrudan - dolaylı olarak bu ilkelere saldırdığı ve önemsizleştirerek gözden düşürmeye, yozlaştırmaya çalıştığı; Kemalizmin "*modasının geçtiği*" algısı yaratmaya çabalayarak yeniden post-modern sömürgeleştirme sürecini dayattığı kesinlikle gözden uzak tutulmalıdır. Son birkaç onyılıda çok sayıda devlet bölünmüş ve parçalanmıştır. Yugoslavya, Sudan, Yemen, Etyopya, Çekoslovakya, Libya, Irak.. Dolayısıyla "**6 Ok**" temelli Atatürkçü-Kemalist ideoloji, çağımızda **anti-emperyalist, anti-kapitalist bir küre-sel kalkandır**.

I/c Atatürkçülük – Kemalizm'in Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yüzyılında rolü ve işlevi

Kemalizm bağımsız, laik, demokratik, sosyal ulus devleti tanımlar. Kemalist ideoloji, toplumun çağdaşlaşması için geleneksel yapının, tutum ve davranışların uygar bir toplumun yaşam biçim ve ölçütlerine (standartlara) ulaşmak üzere **devrimci bir köktencilikle** değiştirilmesidir. Bu nedenle, geçmişinden ve toplumsal değişimden aldığı güçle, doğal olarak değişen koşullarda sürekli yenilenmeyi ve güncellenmeyi içerir, **sürekli devrimci**dir.

Kemalist ideoloji özgürlüklerin demokrasi ilkesine dayalı halk yönetimiyle gerçekleşeceğini kabul ederken; ulusal egemenlik ilkesi demokratik cumhuriyet yönetimini, halk yönetimini gerektirir. Ulusal egemenlik ilkesi, demokrasi ilkelerinin uygulanış ve gerçekleşme biçimi olarak, genel ve eşit oy ilkesine dayanır. Kemalizm'in öngördüğü siyasal yapı çok partilidir. Nitekim Atatürk'ün sağlığında çok partili demokrasiye geçiş iki kez denenmiş, izlenecek hedef ve yol gösterilmiştir.

Kemalizm, Türkiye'de **geri kalmışlıktan kurtulmak**, gelişmiş ülkelerle arayı kapatmak amacı ile Devrimcilik ilkesini kullanmıştır. Tarihsel koşullardan yararlanarak, uyanık bir ulus yaratmak için, Devrimcilik ilkesi benimsenmiştir. **Kemalist ideoloji** özgürlükçü, bağımsızlıkçı, kadın-erkek eşitliğine dayanan, barışçı, akılcı, çağdaş ve devrimci bir devlet politikasıdır. Kemalist ideolojinin

özgürlükçü ve eşitlikçi yapısı, doğal olarak bu ideolojiyi **laik hukuk devleti** temeline oturtmaktadır.

Kemalizm, her şeye karşın günümüzde gücünü koruyabilmişse, toplumca benimsendiği içindir. Atatürkçü düşüncenin bütünlendiği bu ilkelerdoğrudan Mustafa Kemal tanımlanmıştır. **Kemalizm** olarak adlandırılan Türk toplumunun **Kurtuluş ve Kuruluş** Devrimi, Türk ulusu için geri dönülemeyecek bir tarihsel birikim ve deneyim yaratmıştır. **Anti-emperyalist**özüyle, sömürge halkları için umut olmuş, yol göstermiştir. Kemalizm'in **devrimci ve ilerici** kimliği güncel ve çağcıldır. İçten ve dıştan tüm saldırılara karşın, Cumhuriyetin kuruluş ideolojisi olarak Atatürkçü Düşünce dimdik ayakta durur ve saygın Türkiye Cumhuriyeti'nin omurgasıdır.

Kemalizm'in **tam bağımsızlık** özü, günümüzde Türk toplumu için asla vazgeçilemeyecek ilkedir. Küreselleşmeci dünya içinde **gelecek umudu** sunar. Kemalizm'in tam bağımsız ve halkçılık, hala çok yolumuz olduğunu göstermekte. Gelişmekte olan ülkeler için sınanmış, başarmış bir modeldir. Sürekli devrimciliği güven-cedir çünkü demokrasi bir süreç sorunudur. Tüm boyutlarıyla ülkemizde hala tam **demokratikleşme** sağlanamadı. Bu yüzden, her zamankinden daha çok **Kemalist** devrimlere gereksinim var.

I/d Atatürkçülük – Kemalizm'in Modası geçti mi, yoksa evrenselleşiyor mu?

Kemalizmtam bağımsız, laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti tanımlar. **Atatürkçü Düşünce Sistemi**, toplumun çağdaşlaşması için geleneksel yapının, tutum ve davranışların uygar bir toplumun yaşam biçim ve düzeyine erişmek üzere devrimlerle dönüştürülmesidir. Bu nedenle, geçmişinden ve toplumsal deneyimlerinden aldığı güçle, doğal olarak değişen koşullar içinde sürekli ve akılcı bir ilerlemeyi ve o bu olgunun temel devinimlerini özünde içermektedir. **Sürekli Devrimci**doğrultu ve özgücü içselleştirerek donuklaşma ve tutuculaşmadan sakınmıştır.

Kemalist ideoloji, özgürlüklerin demokrasi ilkesine dayalı halk yönetimiyle gerçekleşeceğini kabul ederken; ulusal egemenlik ilkesi demokrasiyi - cumhuriyet yönetimini, halk egemenliğini zorunlu kılar. Ulusal egemenlik ilkesi, demokrasi ilkelerinin uygulanış ve gerçekleşme biçimi olarak, temsile dayalı yönetimdir. Kemalizm'in öngördüğü siyasal yapı, çok partili dizgedir. Nitekim Atatürk yönetiminde çok partili demokratik düzene geçiş denemeleri olmuştur. İki

Kemalizm'in emperyalizm karşıtı tam bağımsızlık özü ve savı (iddiası), halen Anadolu uygarlığı için asla vazgeçilemeyecek bir ekinel (kültürel) özlem ve kaldıraç olarak, Küreselleş**TİR**me (yeniden emperyalist!) sömürgelele karşı bir savunma ve direnç hattı örmektedir. Bu duruş, sömürgeci küresel düzen dayatması ve kuşatmasının püskürtölmesive yenilgiye uğratılması için gelecek umudu doğurmaktadır.

Kemalizm'e göre uygar bir toplumda yaşam standardı hukuksal altyapıyla, temel hak ve özgürlüklerle ve ulusun ekonomik günceliyle belirlenmektedir.

23

Atatürkçü Düşünce Sistemi'nin altyapısını oluşturan, bütünleştiren temel ilkeler;

- ✦ *Ulusal egemenlik ilkesi,*
- ✦ *Ulusal birlik ve bütünlük ilkesi,*
- ✦ *Akılcılık ve bilimsellik ilkesi,*
- ✦ *Çağdaşlaşma ilkesi,*
- ✦ *Özgürlük ve tam bağımsızlık ilkesi ve*
- ✦ *Yurtta barışdünyada barış ilkesi* olarak özetlenebilir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında, ilk olarak uluslararası terminolojide, "Kemalizm" ve "Kemalistler" sözcükleri kullanılmıştır.

Kemalizm; Kemalist felsefe, Kemalist ideoloji, Kemalist Düşünce ve Atatürkçülük gibi sözcüklerin hepsi, *Kemalist çağdaşlaşmayı* anlatır.

Kemalist çağdaşlaşmanın temelinde ise;

- ✦ *Devlet olarak antiemperyalist tam bağımsızlık,*
- ✦ *Ulus olarak kayıtsız koşulsuz egemenlik,*
- ✦ *Birey olarak insan hak ve özgürlükler* yer almaktadır.

Kemalist devrimin temelleri, Mustafa Kemal Atatürk'ün ilerici düşünsel kimliğiyle atılmıştır. Mustafa Kemal'in devlet kurgusu 1789 büyük Fransız devrimi esinli; özgürlükçü, eşitlikçi, demokratik, laik bir devlet anlayışıdır. Devlet öncülüğünde bölgesel - bütüncül karma ekonomiyle tüm yurdu kalkındırma dizgesidir (*modelidir*). Bu devlet anlayışı; toplumsal yapısını özgür ve örgütlü yurttaşlara dayandırırken, temel hak ve özgürlükler düzleminde 1789 Burjuva-Köylü ortak Devriminden beslenmektedir. Ancak "*Bireylerin özgürlüğü, öbür bireylerin özgürlüklerine ve ulusun ortak çıkarıyla, devletin varlığını koruma ilkesiyle sınırlıdır.*"

Türkiye Cumhuriyeti, 29 Ekim 1923'de 1. BMM tarafından ilan edilmiştir. Cumhuriyetin ilanı, aynı zamanda Türk ulusunun yönetilme biçiminin belirlenmesidir.

Cumhuriyet rejiminin ilan edilmesi, gerçekte geleceğin Kemalist devletinin kurguladığı siyasal tasarımın, en önemli devrimci basamaklarından biridir.

Kemalist Devrimin eylemleri ve dayandığı ilkeler, özde demokratiktir. Ancak Türk Hükümetinin adı, geçici ve çok kısa süreli, başlıca Kurtuluş Savaşını yürütme

erekli 1921 Anayasasında "*Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti*" idi. Mustafa Kemal Paşa, 28 Ekim 1923 gecesi en yakın dava ve silah yoldaşı İsmet Paşayla (1934'te soyadı yasasıyla *İnönü*), bundan böyle Türkiye devletinin niteliğinin "*Cumhuriyet olacağını*" saptayan bir yasa tasarısı hazırladı. 29 Ekim 1923 günü;

- ✦ *"Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir.*
- ✦ *İdare usulü halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına dayanır.*
- ✦ *Türkiye Devletinin hükümet şekli cumhuriyettir."*

denilerek rejimi (yönetim biçimi) Cumhuriyet olan bir devlet olduğumuz BMM'de kabul edildi.

Yeni Türk Devleti'nin adı, **Türkiye Cumhuriyeti Devleti** olarak tüm dünyaya ilan edildi. Cumhuriyet'in ilanından sonra; uluslararası alanda Türk Devleti, **Kemalist devlet** olarak tanımlanmaya başlandı.

Felsefe olarak ele alındığında, **Kemalizm**, çağdaş ve uygar bir devlet ve ulus yaratmayı amaçlamış, bunun için hiçbir savaşımdan kaçmayıp, **bu ideolojiyi** bir ulusal devlet politikası olarak ele alıp uygulamıştır.

Özellikle hukuksal yapının çağdaş toplumlarda benimsendiği gibi **kadın-erkek eşitliği** ilkesine dayanması, Türk ulusunun uygar bir topluma evrilmesini hızlandırmıştır.

Denebilir ki; **pusulası bilimsel akılcılık** olan Kemalist ilke ve devrimlere, "**6 Ok**"a, Cumhuriyetimiz 2. yy'a girerken, her zamankinden daha çok gereksinmemiz var!

II Atatürkçü Düşünce Derneği (ADD)

II/a 19 Mayıs 1989'da nasıl ve niçin kuruldu?

Sorunun yanıtı, **Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kuruluş Tüzüğü'nde** çok etkili biçimde verilmiştir:

"Atatürk'ün bedensel varlığının artık aramızda bulunmamasından cesaret alan içteki ve dıştaki kimi olumsuz güçler, O'nun yeni Türk Devletini yaratma doğrultusunda ilk adımı attığı 19 Mayıs 1919'un üzerinden tam 70 yılın geçtiği bu günlerde, Atatürk devrim ve ilkelerine karşı, açık ya da kapalı saldırılarını duruğa ulaştırmış bulunmaktadır. Bundan daha kötüsü, plânlı ve sinsî bir çalışma ile o devrim ve ilkeleri gelecekte yok etmek çabası içindeler. Oysa Atatürk;

Sadece "bağımsızlığı tümüyle tehlikeye düşmüş Türk Ulusunu ve yurdunu emperyalist güçlerin işgalinden kurtaran bir büyük asker "değildir. O, bunun çok daha ötesinde, örneğin siyasal, kültürel ve ekonomik alanlar başta olmak üzere, her alanda bağımsızlığımızı yok edici ya da kısıtlayıcı olumsuz

bağları koparan; Ulusal egemenliği gerçekleştirerek Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran; Kişisel inançlara dokunmayarak, toplumumuzu Ortaçağ zihniyetinden ve serlattan kaynaklanan "nakil"e dayalı kurum ve kurallardan kurtarıp, sürekli biçimde çağdaş ve uygar bir ulus olmanın ve böyle kalmanın yollarını gösteren , "akıl"a dayalı lâik düşünce, lâik hukuk ve lâik öğretim sistemlerini toplum yaşamında egemen kılan; Tüm özgürlüklerin ve insan haklarının sosyal Hukuk Devletinin ve çoğulcu demokrasinin yolunu açan; Yüzyıllarca ikinci sınıf insan durumuna düşürülmüş Türk kadınına gerçek yerine yükseltip, eşit haklara ve eşit onura sahip insan ve yurttaş yaparak eşitsizlikleri kaldıran;

İçten ve dıştan kaynaklanan her tür sömürüye karşı çıkararak, halkın yalnız siyasal değil, ekonomik ve sosyal alanda da gerçek efendi durumuna gelmesini ve tüm yurttaşların gönencini devletin varlık nedeni ve amacı sayan; Ulusal ekonominin girişimcilerin keyfine, yalnız kâr ve rekabet mekanizmasına göre başıboş biçimde işlemesine değil, toplumun ve tüm yurttaşların gereksinimlerini karşılayacak biçimde devlet tarafından yönlendirilmesini ilke olarak benimsemiş ve benimsenmiş olan;

Yurdumuzun yeraltı ve yerüstü zenginliklerinden, Türkiye halkının yararlanmasını benimseyen ve kabul ettiren;

Misak-ı Millî sınırları içinde "Türk'üm" diyen herkesin Türk olduğu ölçütünü getirerek, ırkçılığı reddedip; yapıcı, olumlu ve çağdaş Türk Ulusalcılığını yaratarak, onu devletimizin temel ilkelerinden biri yapan;

Her yurttaşın eğitimden, bilimden ve sanattan payını almasını, "**fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür kuşaklar**"ın yetiştirilmesini devletin başta gelen görevi yapan;

Kültür emperyalizminden kurtulabilmemiz ve eğitimin yaygınlaştırılabilmesi için yeni Türk harflerini kabul etmenin yanında Türk dilinin arındırılması ve zenginleştirilmesini büyük bir toplumsal görev sayan;

Türk Ulusunun tarihini, çağdaş insan kökenine bağlayan;

"**Yurtta barış, Dünyada barış**" ilkesi ile devlet yaşamında ve uluslararası ilişkilerde kaba kuvveti, ırkçılığı, saldırı savaşını mahkûm eden;

Dış politikada "Dünya uluslar ailesinin eşit haklara sahip onurlu bir üyesi olma" ölçütünü ve "karşılıklılık kuralını" vazgeçilmez ilke yapan;

Bütün ulusların insanlık ailesinin bir parçası olduğunu vurgulayarak, insanlığın bütünleşmesi düşüncesinin tohumlarını atan Çağdaş Devlet Kurucusudur.

Bu durum karşısında Atatürk devrim ve ilkelerinin, toplumsal sorunlarımızın çözümlenmesinde ışık tutucu niteliğe ve yaratıcı güce sahip olduğuna inananlar, "**Atatürkçü Düşünce Derneği**"ni kurarak, **O'nun devrim ve ilkelerinin gelecekte de egemen olmasına katkıda bulunma ve onlara bekçilik yapma zorunluluğunu** duymuşlardır.

Kurucular Kurulu-19 Mayıs 1989"

Atatürkçü Düşünce Derneği Tüzüğünde vurgulu biçimde dile getirilen ve bu önemli Derneğin kurulmasını zorlayan olgular, 34 yıl sonra nesnel olarak daha da ağırlaşmıştır.

Karşıdevrim doludizgin! Tek başına iktidarının 21. yılındaki **AKP/Erdoğan iktidarı**, "**2023 hedefleri**"ni artık yüksek sesle ve ısrarla dile getirmektedir. Cumhur İttifakı ortağı Hüda-Par sözcüleri, "**Şeriat için daha ne denli bekleyeceğiz?**" derken, yasa dışı tarikat şeyhleri "**Biz demokrasiye inanmıyoruz, şeriat istiyoruz**" çığlıkları atmaktadırlar. Elli öncü aydın, 19 Mayıs 1989 öncesi topludurumu (*konjonktürü*) gerçekçi ve yüreklilikle belirlemiş ve eylem koyarak Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kuruluş gerekçesini tarihe not düşerek Atatürkçü Düşünce Derneği'ni kurmuşlardır. 34+ yılda **karşıdevrim ile savaşımında ciddi bir direnç ve savunma**

hattı oluşturulmuştur. Çok sayıda yöneticisini-üyesini, kurucu Genel Başkan Prof. Muammer Aksoy'u, Genel Başkan Yardımcısı Prof. A. Taner Kışlalı'yı, kurucu üye Doç. Bahriye Üçok'u.. dış destekli Cumhuriyet düşmanı kanlı irticayakurban vermiştir. Kazanılan deneyim, verilen **şehitler..** gidilecek yolumuzu apak aydınlatıyor.

II/b Atatürkçü Düşünce Derneği, 34 yılı aşan yaşamında ana çizgilerle neler yaptı?

Atatürkçü Düşünce Derneği, Dernekler Yasası uyarınca kuruluş dilekçesinin Ankara Valiliğine sunulmasıyla birlikte ülke genelinde örgütlenmeye başladı. Özellikle Marmara, Ege, güney ve orta Anadolu'da görece soyo-ekonomik ve ekinse (*kültürel*) kalkınmasını sağlamış il ve ilçelerde hızla Şubeler açılmaya başlandı. Daha küçük yerleşim yerlerinde Temsilcilikler kuruldu. Doğu ve güneydoğu Anadolu bölgesinde, yurdun öbür kesimlerine göre, gerek sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmede görece yetersizlik, gerekse demografik örüntü nedeniyle örgütlenme istenen düzeye erişemedi. Bu sorun günümüzde de bir ölçüde sürmektedir.

Başlangıç Tüzüğünde ülke 8 coğrafya bölgesine ayrılmış bu Bölgelerdeki Şubelerin seçtikleri 3'er aday Genel Kurulda oylanarak en çok oyu alan Bölge Temsilcisinin Genel Yönetim Kurulunda (GYK) yer alması sağlanmıştı. Örgütlenmeyi basamaklı olarak tabana yayma hedefli bu yaklaşım uzun yıllar uygulandı ve 8 Bölge temsilcisi sorumlu oldukları bölge şubeleri ile GYK ve Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezi arasındaki ilişkiler-de köprü işlevi üstlendiler.

Atatürkçü Düşünce Derneği, Cumhuriyet tarihimiz bakımından önemli günlerde (23 Nisan, kuruluş günü olan 19 Mayıs, 30 Ağustos, 29 Ekim, 10 Kasım..) yerel ve ulusal ölçekte etkinlikler düzenledi. Yetkin uzmanlar büyük merkezlerden taşraya konferanslara yönlendirildi. Kamuoyu aydınlatılmaya ve karşıdevrime direnmeye yöreklendirildi.

"**ATATÜRKÇÜ DÜŞÜN**" adlı bir dergi üç aylık olarak yayınlanmaya ve dağıtılmaya başlandı. Atatürkçü Düşünce Derneği'nin ulsuça tanınan saygın üyeleri TV'lerde konuşmalar yaptılar.

Onuncu yıl aşıldığında şube sayısı ülke genelinde beş yüzü, üye sayısı ise yüz bini geçmişti! Bu hızlı sahiplenilme ve örgütlenme pek çok odağın dikkatini çekiyordu.

Küresel ölçekte bile en büyük demokratik kitle örgütlerinden biri olmuştur Atatürkçü Düşünce Derneği.

Dernek, 1993'te Bakanlar Kurulu Kararı ile **"Kamu yararına çalışan dernek"** niteliği kazandı. Taşınmazlar edinmeye başladı. Tüzel kişilik tek idi ve Genel Merkezce temsil ediliyordu. Şubelerin taşınmazları Genel Merkez adına tapuya yazıldı.

Atatürkçü Düşünce Derneği yönetimleri siyasal partilerle ilişkilerinde özellikle kurumsal bağımsızlığa özen gösterdiler. Başta ÇYDD olmak üzere başkaca derneklerle ilişkiler kuruldu. Sendikalar ve öbür demokratik kitle örgütleri ile birlikte savaşımlar (*mücadele*) sınırlı kaldı. Siyasal yelpazeden değişik kesimler Dernekte çalışmayı istediler ve bu süreçte önemli ölçüde Dernek Tüzüğüne saygılı kaldılar. Yer yer çekişmeler de görüldü.

Önce 2, son dönemlerde 3 yılda bir yapılan Genel Kurullar çok çekişmeli geçiyordu. TSK ile ilişkiler de çok özenli ve sınırlıydı. **Cumhuriyet mitinglerine** Atatürkçü Düşünce Derneği'nin çok katkıları oldu. Arada bazı üyelerce Atatürkçü Düşünce Derneği'nin partileşmesi gündeme getirildi ancak doğru bulunmadı ve ancak **"Anadolu ve Rumeli Müdafaa-yı Hukuk Dernekleri"** sorumluluğunun sürdürülmesi benimsendi.

Dernek, akçalı (mali, parasal) olanakları bakımından hiçbir zaman çok rahat olamadı. Üye ödentileri simgesel düzeyde kaldı ve o bile yeterince toplanamadı. Yurtsever kişi ve çok sınırlı kurumların akçalı destekleri, taşınmaz bağışları oldu. **ATA Vakfı** kurularak iktisadi işletme ile Derneğe gelir sağlanmasına çalışıldı.

Başlangıçtan beri yurt dışında da, uluslararası hukuk gereği Türkiye'den organik olarak bağımsız Atatürkçü Düşünce Derneği şubeleri açılmaya başlandı. Türk nüfusun yoğunluğu ile koşut olarak başta Almanya olmak üzere Avrupa ülkelerinde, ABD'de, Kanada'da... Atatürkçü Düşünce Derneği Şubeleri açıldı ve buralara Türkiye'den uzman konuşmacılar çağırıldı. Yurt dışı Atatürkçü Düşünce Derneği Şubeleri, örtük ve gönüllü biçimde Türkiye'deki genel merkezin önderliğini benimsemişti. Ülkemizdeki il-ilçelerde kurulu Atatürkçü Düşünce Derneği Şubelerine akçalı destekleri oldu.

Atatürkçü Düşünce Derneği'nin yetkin uzman ve akademisyenleri kitaplar yayınlamaya başladılar. Ülke genelinde kurultaylar, bilimsel toplantılar yapıldı ve tutanakları kitaplaştırıldı. İzmir'de Uluslararası Atatürk Kurultayı düzenlendi. Atatürkçü Düşünce Derneği çalışmaları basında da yer aldı. Yerelde Şubeler, yerel yazılı – görsel basından yararlandılar.

"Bir ulus uyanıyor"du! Meşru savunma idi sağkalım (beka) hakkı temelinde.

Ulusal Kurtuluş Savaşı olağanüstü koşullarda verilmişti. Mustafa Kemal Paşa ön-derliğinde bağımsızlık uğraşı çok kanlı olmuştu, destansı idi. O zeminde Kuruluş çabaları da son derece emekli olmuştu, olmaktadır. Devrimleri yaşama geçirmek ve ulusa mal ederek kalıcılaştırmak kolay iş değildi. Özellikle 14 Mayıs 1950'de siyasal iktidarın seçimle CHP'den DP'ye geçmesi belirgin kırılma oldu. Başbakan Menderes karşıdevrimi açıkça başlattı ve **"Siz isterseniz hilafeti bile geri getirebilir-siniz"** dedi. Kurucu Parti CHP'yi kapatmaya bile kalkıştı. **Halkevleri ve Odaları, Köy Enstitülerine** kilit vuruldu. **27 Mayıs Devrimi**, Özgürlükçü 1961 Anayasası ile bir doğrultu düzeltmesi yaptı. Ne var ki 12 Eylül 1980 gerici-faşist darbesi ile karşıdevrim neredeyse kurumlaştırıldı. Atatürkçü Düşünce Derneği'ne de kurmaca-tuzak (*kumpas*) davalar açıldı. Genel Başkan Em. Org. Şener Eruygur hapse atıldı. Atatürkçü Düşünce Derneği arşivlerine el kondu. Tümüyle toparlanma başarısız oldu. Çok sayıda Şube-Üye yitimi oldu. Eylemsiz-güçsüz yıllar yaşandı.

3 Kasım 2002 genel seçimi ile iktidar olan AKP, apaçık Cumhuriyet karşıtı. Dolayısıyla Cumhuriyet kurumlarını ve temel değerlerini savunma, koruma çok zor. Buna karşın, özellikle Eylül 2021'de 16. Genel Kurul ile yönetime gelen **Dr. M. Hüsnü Bozkurt** önderliğindeki Genel Merkez Yönetimi çok başarılı. Ciddi akçalı girdi sağlandı. Şube sayısı 360'ı, üye sayısı 60 bini aştı, Atatürkçü Düşünce Derneği örgütü moral kazandı, güdüldü; **Biz kazanacağız!**

II/c Atatürkçü Düşünce Derneği'nin, Türkiye Cumhuriyeti'nin 2. yüzyılında özgörevi (misyonu) ve uzgörüsü (vizyonu)ne olmalı?

Atatürkçü Düşünce Derneği, Dernekler Yasasına bağlı, kamu yararına çalışan bir özel hukuk tüzel kişisi. Popüler terimi ile sivil-demokratik kitle örgütü, gönüllü kuruluş, saydam. Üyelerinin, seçilmiş denetim kurullarının, kamuoyunun yanı sıra Dernekler Masasının yasal gözetim-denetimi altında.

Bu tür örgütler, kurumlar yola çıkarken içinde bulunulan tabloyu nasıl gördüklerini betimler, güncelle ve geleceğe ilişkin konumlarını tanımlar. "Vizyon" sözcüğü Batı dillerinde "bakış - görme" anlamındadır. Atatürkçü Düşünce Derneği'nin uzgörüsü - vizyonu nedir?

Gerek uzgörü (vizyon, bakış) gerekse bu zeminde geliştirilen ve tanımlanan özgörev (misyon, yapılacaklar) kurucu belgelerde açıklanır ve kamuoyuna duyurulur. Atatürkçü Düşünce Derneği de bu adımları başlıca Tüzüğü ile atmıştır.

Tüzükte "kuruluş amacı" açıklanırken kalın fırça darbeleri ile "**kritikleşen durum**" sergilenmiştir. Bu görünüm, bir bakıma Atatürkçü Düşünce Derneği'nin vizyonudur.. Tarihin sahnesinde görülenler ortaya konmuştur.

Sonraki adım, masaya konan topludurum (*konjonktür*) karşısında ne-neler yapılacağıнын tanımlanmasıdır. Bu da Atatürkçü Düşünce Derneği Tüzüğünde Deneğin amaçları olarak kararlılıkla ortaya konmuştur.

Gerek uzgörü-vizyon, gerekse özgörev-misyon bakımından Atatürkçü Düşünce Derneği Tüzüğünde yer alan saptamalar doğru, yerinde ve gerçekçidir. Günceldir de.

Tüzükte, kuruluş 19 Mayıs 1989'dan bu yana geçen 34+ yılda zaman zaman değişiklikler doğallıkla yapılmıştır. Ancak Atatürkçü Düşünce Derneği'nin 50 üyeli Kurucular Kurulunca kaleme alınan "**Amaçlar**" bölümü, bir tür *dokunulmazlık* tanınarak değiştirilmemiştir.

Tüzükte yer alan "**Kuruluş nedeni**" örtük biçimde ve çok veciz olarak Dernek uzgörüsünü - vizyonunu tarih önünde Ulusa adeta haykırmaktadır. Bu bölümde yer yer özgörev - misyon nitelikli belirlemeler de görülmektedir.

Tüzükte netlikle ortaya konan "**Amaçlar**" bir bakıma, Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kendine biçtiği özgörev - misyondur. O amaç maddelerinin gerçekleştirilmesi için çalışılacaktır.

Küresel, bölgesel ve ülkesel gündem büyük bir devingenlik içindedir.

Stratejik topludurum (*konjonktür*) hızla değişmektedir, eşanlı konumlanmak zorunludur. Bu bakımdan, belli ölçülerde esneklik taşıyan **uzgörü ve özgörev** tanımları zemininde, sıklıkla güncelleme gerekmeden, takınılacak tutumlar, atılacak adımlar ve eylemlerle Dernek politikaları biçimlendirilebilir. Ülkemizin içine sürüklendiği **çok yönlü kurgulu bunalım - kuşatma** karşısında, tabana dayalı kimi gözden geçirmeler ve güncelleştirmeler yapılmasında yarar ve gereklilik görülmektedir.

III. Türkiye Cumhuriyeti'nin

2. Yüzyılı Başında Temel Saptamalar

III/a Genel görünüm

Osmanlı Devleti, 600 yüzyılı aşan hükümlanlığından sonra 20. yy başında sona ermiştir (Sevr Andlaşması, 10 Ağustos 1920). Devlet düzeni padişahın mutlak yönetimi ve dinsel-teokratik temellidir. Tebaaya yönetime katılmak da dâhil, siyasal haklar tanınmamıştır. İmparatorluğun Almanya yanında katıldığı 1. Dünya Savaşı, sonunda (1918) Anadolu merkezli yeni devletin doğuşu başlamıştır: Türkiye Cumhuriyeti. Bu Savaş sonrası Osmanlı Devletinin yıkılışı hızlanırken M. Kemal Paşa önderliğinde 19 Mayıs 1919'da başlatılan Milli Mücadele 3,5 yıl sürdükten sonra 1923'te bağitlanan Lozan Barış Andlaşması ile askeri utkulara ek olarak diplomatik utkuyla da (*zaferle*) taçlandırılmıştır.

Gazi, daha Milli Mücadele sürerken yeni devletin halkegemenliğine dayalı ve yurttaşlarının "*fikri-irfanı-vicdanı hür*" olmasını, siyasal hak ve özgürlüklerden tam yararlanarak demokratikleşmesini önemsendi. Ama halkın bir kesimi ile Gazi'nin kimi dava arkadaşları kurucu önderin çağı aşan anlayışını benimseyememiş, Halife Sultanın dinsel mutlak egemenliğinin sürmesini isteyerek yeni düzene karşı çıkmıştır. Bu direnç hem Atatürk döneminde (1919-38) hem sonrasında sürmüştür. Devrimkarşıtları için koşullar 2. Dünya Savaşı sonrası daha elverişlidir. 1946'da başlayan çok partili siyasal yaşam ile ABD dayatmalı politikalar, Cumhuriyetin kuruluş değerlerinin yıpratılmasını kolaylaştırdı. Karşıtlar önce muhafazakâr-dinci eksende toplandı. N.F. Kısakürek'in Büyük Doğu dergisi ve Kadir Mısıroğlu'nun *Sebil Yayınevi kitap-dergileri, yatkın kesimleri toparladı*. Cumhuriyetin ilk yıllarında Atatürk'ün yakınındaki kimi kişilerin (Dr. Rıza Nur, Van Mebusu İbrahim Arvas vd.) anılarında kurucu kadronun karar ve girişimlerine eleştirileri karşıtları güçlendirdi.

Atatürk'ün ana felsefesini oluşturduğu ve kararlılıkla uygulayarak kurmaya çalıştığı Cumhuriyetimizin ilanından bir yy geçti. Bu sürede Cumhuriyet'in kuruluş değerlerinden uzaklaşıldığını, Atatürk ilke ve devrimlerinin yıpratılmaya çalışıldığını, kurucu kadroya saldırıları görmek üzücüdür. Bu sistemli kuşatmanın ağırlaşmasında ve kamuoyunun kafasının karıştırılmasında temel bir etmen de, son siyasal iktidarın tarihsel dayanaktan yoksun çarpıtmalara 20+ yıldır ortam hazırlamasıdır. Cumhuriyet'in 2. yüzyılına girerken **Atatürkçülere düşen görevler**, tıpkı yüzyıl önce olduğu gibi, çok ağır. Atatürkçülerin, Cumhuriyet ve kazanımlarının daha iyi anlaşılması ve benimsemesi için halkı eğitici girişimlerle, Devrimci Cumhuriyet karşıtlarının temelsiz - haksız saldırısını belge-bilgiyle çürütmesi yaşamsal önemdedir.

III/b Temel ant :

Ülke-ulus bölünmezliği, Uluslaşma-Ulus Devlet

T.C.'nin temeli olan ulusal kurtuluş savaşının hedefi, **ulusal sınırlar içinde ulus egemenliğine dayalı devlet** kurmaktır. Ulus devletin ilk adımı yerel kongrelerde atılmıştır. Erzurum Kongresinin ilk kararı "**vatan bir bütündür parçalanamaz**."dır. Sivas Kongresinde Erzurum Kongresi kararları onanmış, ulusal birliğin önemli adımı *Anadolu ve Rumeli Müdafayı Hukuk Cemiyeti* kurulmuştur. Kurtuluş Savaşının siya-sal hedefi Misak-ı Milli (Ulusal Ant), Türkleri ulusal sınırlar içinde birleştirme ereklidir. Ulusal kurtuluş savaşımız anti-emperyalist bir savaştır. Emperyalizmin bilinen silahı "**böl ve yönet**"tir. Savaşta işbirlikçi Halife-Padişahın desteği ile ulusal direnişe karşı isyanlar çıkartılarak ulus bölünmek istemiştir. Atatürk'ün stratejisi ise önce iç cepheyi sağlamlaştırmak sonra dış düşmana yönelmek olmuştur. Kısaca **T.C., ulus ve ülke bütünlüğü temeli üzerine kurulmuştur**. Zaferden sonra yapılan devrimler, özellikle **dil devrimi**, yeni tarih anlayışı, eğitim-kültür devrimi ulus devlet bilincini ve ülke ve ulusun bölünmez bütünlüğünü pekiştirmek amacına yöneliktir. **Cumhuriyetin temeli olan laiklik**, yurttaşları birbirine bağlayan temel ögenin ortak din değil, ortak ulus bilinci olmasını sağlamıştır.

Emperyalizm uzun erimli çalışır. Yenilgilerini unutmaz, öç almaya çalışır. Bugün de ulusumuzu-ülkemizi bölme çabaları sürmektedir. **Atatürkçüler** uyanık olmak zorundadır. Anayasamızın 3.maddesinde **Türkiye devleti ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütündür** yazılıdır. 2.yy'a girerken Atatürkçülere düşen görev, Cumhuriyetin temelini oluşturan ve anayasamızda yer alan **ulus ve ülke bütünlüğünü** emperyalit saldırılarına karşı sürekli korumak, aykırı girişimlerle mücadele etmektir.

Ulus Devlet

Ulus devlet kavramı Ülke-Ulus bütünlüğünden ayrı düşünülemez. Erzurum Kongresinde alınan kararlardan biri, anadili Türkçe olan halkın çoğunlukta bulunduğu ve 30 Ekim 1918 Mondros Silah Bırakışması (*Mütarekesi*) sınırları içindeki yerlerin anavatanda kalmasıdır Kurtuluş savaşımızın siyasal hedefi olan **Misak-ı Milli** Türkçe konuşanların çoğunlukta olduğu bölgeleri "**ulusal sınır**" olarak tanımlamıştır. Osmanlı'nın çok uluslu yapısı, bölücülere uygun ortam sağlıyordu. Devletin temel dayanağı olan Anadolu ve Trakya Türklerine ulus kimliği edinme olanağı verilmemişti. Cumhuriyetin ulus devlet anlayışı, etnisiteleri dışlamadan tüm yurttaşları **eşit yurttaşlıkta** birleştirir, etnik

ulusalcılığa-mikro milliyetçiliğe izin vermez. Atatürkçülere Düşen görev, bu bağlamda ulus bilincini güçlendirmektir.

III/c Laiklik: Demokrasinin “*olmazsa olmaz*”ı

Laiklik, Devletin yönetimde, toplumsal yaşamın her alanında insan aklı, bilim temelleri üzerinde gerekli kurumları oluşturup geliştirerek ve güçlü güvenceler sağlayarak, din kuralları dışında kalması, tüm inançlara, inançsızlığa karşı yansız ve eşit uzaklıkta bulunması ve dinin kişisel alanda kalması olarak tanımlanabilir. **Laik toplum düzeni** ise bütün din ve inançta insanların, eşit koşullarda yaşayarak, aynı **seküler kurallara** uymak zorunda oldukları, hiç kimseye dinsel ayrıcalık ve üstünlük tanımayan bir toplum düzenidir. Laik Devletin yapması (*pozitif edimler*) ve yapmaması gerekenler (*negatif edimler*) vardır. Yüzyılların kanlı deneyiminin ürünüdür.

Laikliğin en etkin koruyucusu, toplumun tüm dogmalardan, ekonomik, dinsel ya da yönetsel arayışların baskılarından kurtularak bilimle, akılla arınmış bir farkındalığa sahip olmasıdır. Çağdaş demokrasilerin önkoşulu olan laiklik ilkesinin temelinde eğitimin, siyasetin, devlet yönetiminin, toplum yaşamının ve hukuk kurallarının eşitliğe-hakçılığa (*hakkaniyete*), akla-bilime dayandırılması yatar. **Seküler devlet** yönetimi hiçbir dinsel kural ve baskıyla kötüye kullanılamaz. **Devlet laik olmalıdır.**

Kemalist Devrim, Cumhuriyetin kuruluşunda, çağdaş uygarlık düzeyine erişmek üzere tüm kurumlarıyla laiklik ilkesini kabul etmiş tüm kamusal alanda uygulanmaya başlanmıştır. 5 Şubat 1937’de Anayasa değişikliğiyle Devletin “**Cumhuriyetçi, Milliyetçi, Halkçı, Devletçi, Laik ve Devrimci**” (“**6 Ok**”!) olduğu kabul edilerek, “..Devletin dini İslamdır” nitemi (sıfatı) Anayasadan çıkarılarak devletin laikleştirilmesi sağlanmıştır. Açık ki **Din insanlar içindir, Devletin dini ol(a)maz**. Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal **Atatürk**, Türkiye Cumhuriyeti’ni insan haklarına dayalı millî, demokratik ve laik sosyal hukuk devleti temelleri üzerine kurmuş ve laiklik ilkesi ile güvenceye almıştır.

1982 Anayasası’nın 24 üncü maddesinde de **laiklik** ilkesi güvenceye alınmıştır. “Kimse Devletin sosyal, ekonomik, siyasî veya hukukî temel düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasî veya kişisel çıkar yahut nüfus

sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun, dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz.”

Kemalist çağdaşlaşmanın temelinde devlet olarak bağımsızlık, ulus olarak egemenlik, birey olarak hak ve özgürlükler yer almaktadır. Türkiye’de laikliğin benimsenmesi üç temel değerden kaynak bulmuştur: Vicdan özgürlüğü, dinsel inanç özgürlüğü ve kadın-erkek eşitliği. Cumhuriyet devrimlerinde kadın haklarına dönük

Çağdaşlaşma hareketlerinin kadın haklarının korunması açısından en belirgin iki özelliği **kadın-erkek eşitliği ve laikliktir.**

Devlet, hukuk ve toplum ilişkisinin laiklik ve demokrasi açısından anlamı ve işlevi, ancak devletin ve yurttaşların hukuk önünde eşitliği, dinsel alan ve dindışı alanda laik tek hukukun geçerliği, toplumsal ve siyasal alan ayrımının din alanından bağımsızlığıdır. Oysa yaşadığımız süreçte çağdaş uygarlığın, demokrasinin temel taşı olan laiklik göz ardı edilerek, çalışma yaşamından eğitimden ve aile yaşamına dek toplumsal her alanında dine dayalı bir yaşam biçimi özendirilmeye ve dayatılmaya çalışılmakta, Anayasamızda güvence altına alınan laiklik ilkesi adeta yok sayılmaktadır. S. Arabistan’da bile kadınlara yaşamı kolaylaştırma çabası sürerken, İhvanı iktidar, “*türbana güvence*” gerekçesiyle anayasa değişikliği önermektedir. Türkiye’nin Atatürk Cumhuriyeti ile birlikte girdiği uygarlık yolunu kapatma kararında ve devlete egemen tarikatlar-cemaatlar, dernek-vakıf maskesi altında güçlüdür.

Dinci kesimlerin tümünün, Kuran ilkelerine aykırı, *kendine göre* bir İslamı var; bunun sonu *iç kargaşa ve parçalanma*ktır. Oysa 30 Kasım 1925 tarihli 677 s. yasa ile tekke-zaviyeler kapatılmıştır ve bu yasa Anayasa m.174 güvencesindedir. Devrim - karşı devrim savaşı günümüzde sürmektedir. Tarikat ve cemaatların örgütlenerek **Cumhuriyet’i ortadan kaldırmaya** yönelik eylem girişimleri günceldir. Bu yolla, yaratıcı, özgür, analitik ve bağımsız düşünce ortadan kaldırılmakta, ülkenin din-mezhep eksenli kutuplaşması ve bölünmesi tasarlanmakta; demokratik düzen ve ulusal güvenlik tehdit edilmekte, emperyalizme hizmet edilmektedir ne acı ki!

Atatürk’ün kurduğu Diyanet İşleri Başkanlığının ana görevi halkı birbirine düşürmek değil, İslamî uygulamalarkonusunda aydınlatmaktır (Anayasa m.136). Uygar dünyadan kopmamak için sanat-kültürde, bilim-teknikte, ticaret ve sanayide, devlet örgütünün düzenli işleyişinde bilim yol göstericidir. Laikliğin Batı’da yüzyıllarca yıl süren kanlı mezhep savaşlarının ardından yaratıldığı unutulmamalıdır.

Kamu düzenine, kendilerine ve başkalarına zarar vermeme koşuluyla Cumhuriyet'in ilk yıllarından bu yana tüm iktidarlar Laiklik ilkesini uygulayarak başta İslam, insanlar neye inanıyorsa onu yaşamalarını kolaylaştırmışlardır. Laikliğin olmadığı yerde cumhuriyet, demokrasi, halk egemenliği olmaz; teokrazi - din devleti, ruh-ban sınıfının egemenliği olur. Laiklik bir anayasa maddesidir ve herkes anayasaya uymakla yükümlüdür. Cumhuriyet rejiminde laiklik seçenek değil, zorunluluktur.

Laikliğin olmadığı ya da uygulanmadığı tüm ülkelerin geleceği karanlıktır.

Anayasa Mahkemesi laiklik ilkesini, "Devletin, hiçbir din veya mezhebe ait olmadığını, din ve vicdan özgürlüğünün güvencesi olduğunu, devletin bütün kurum ve organlarının bu ilkeye uygun davranması gerektiğini" belirterek tanımlamıştır. AYM, "AKP'nin laikliğe karşı eylemlerin odağı olduğu" hükmünü de vermiştir.

III/d Eğitim: Türkiye Cumhuriyeti'nin güvencesi aydınlanmacı-devrimci yurttaş yetiştirme

Her politik düzen, kendi varlığını sürdürmeye hizmet eden eğitim sistemini amaçlar. Yönetim ve yaşam biçimi olarak demokrasiyi seçmiş ve benimsemiş ülkeler, demokrasinin ilkelerini geliştirerek uygulayabildikleri, bunu yapabilecek kuşaklar yetiştirebildikleri zaman demokrasilerine sahip çıkabilirler. Eğitim sistemini özgür, bağımsız, çağdaş ve bilimsel ilkelere dayandırmayan ülkeler tutsaklığa, düşkünlüğe (sefalete) ve ilkelliğe sürüklenirler. T.C., Mustafa Kemal'in "Yaşamda en gerçek yol gösterici bilimdir" özdeyişi gereğince özgür, çağdaş, üretken, yurtsever insanlardan oluşmuş, bağımsız bir ülke yaratmayı hedefleyen bir eğitim dizgesi yapılandırmış ve görkemli bir kuşak yetiştirmiştir. Avrupa'da Rönesans ve Reform hareketlerinin geliştirilmesi yüzyıllar sürmüşken, bu birikimden de yararlanan genç Türkiye Cumhuriyeti kurucuları bilimde, sanatta eğitimde çağdaşlaşma yolunda 15 yılda (1923-38) büyük başarı kazanmışlardır. Ne yazık ki 1950'lerden başlayarak ülkeyi yönetenlerin anlayışı doğrultusunda çağdaş eğitim dizgesi (sistemi) adım adım gericileştirilmiştir. İlk yüzyılda zaman zaman doğru ve çağdaş ilerlemeler yaşanmış olsa da; özellikle son 20 yıldır Ülkemizi yönetenler ekonomiye, tarıma, hayvancılığa, ormanlara, madenlere kentlere, köylere, doğaya, Türkçemize ve en büyük zararı eğitime vermiştir, vermektedir. Bugün MEB'in ürettiği öğretim programları, parasız olarak dağıtılan ve okutmaya zorladığı ders kitapları, öğretim kurumları dışında yapılandırılan

kurslar, belge (sertifika) programları aydınlanmacı ve çağdaş yurttaşlar yetiştirmeyi hedeflememektedir. Ders kitaplarından **Evrım Kuramı**, öğretim programından Felsefe dersi çıkarılmıştır. Sanat ve Spor dersleri yok edilmiş, okul kütüphaneleri mescit yapılmıştır. Anayasasında **laik Devlet** yazan bir devlette (m.2, 24, 174) **AİHM kararlarına karşı Din dersleri zorunlu** olarak dayatılmaktadır. Sayısı tam veril(e)meyen milyon-larca çocuğun dinci tarikat-cemaatların elinde olduğu bilinmektedir!

Atatürk Türkiye'sinde eğitim alma fırsatına ulaşmış Atatürkçülere, Cumhuriyetin 100. yılında eğitim konusunda çok önemli sorumluluklar düşmektedir.

- Kendini "**Atatürkçü**" olarak tanımlayanların "Aydınlanmacı, Devrimci bir toplum yaratma amacıyla" bir araya gelmesi, örgütlenmesi ön koşuldur.
- Üzerinden onlarca yıl geçen, temel bölümlerini **Atatürk'ün yazdığı "Vatandaş**
- **İçin Medeni Bilgiler**" kitabı, eğitimin çökertildiği bugünlerde çağ yaş dilimlerinin öğrenme özelliklerine göre eğitim çalışmalarında rehber alınmalıdır. Önüne, arka-sına farklı nitelikler (sıfatlar) getirilerek anlamı çarpıtılan "Vatandaşlık, Laiklik, Bağımsızlık, Özgürlük, Eşitlik, Vatanseverlik, Milliyetçilik" vb. demokrasi kavramlarının anlaşılabilirliği sağlanmalıdır.
- Geleneksel aile yapısı ve son yıllarda değişen, altüst edilen değerler de dikkate alınarak çocuklara, gençlere ve yetişkinlere "Yaşam boyu öğrenme-LLL" anlayışıyla, çağdaş öğretim yöntem ve araçları kullanılarak demokrasi ilke, kural ve kurum-larının öğretileceği, benimsetileceği "**Demokrasi Eğitimi**" verilmelidir. Her yaş dilimine hakları ve demokratik yollarla haklarını nasıl arayacakları öğretilmelidir.

Ne yazık ki okulların- devletin bir **temel insan hakkı olan "eğitim hakkı"** kapsamında yetiştirmesi gerekirken yetiştiremediği-yetiştirmedeği "**demokrat insanı**" yetiştirmek, kendini **Atatürkçü** olarak tanımlayan her bireyin sorumluluğudur. Toplumu oluşturan bireylerin özellikleri ülkeyi yönetecek kişilerin belirlenmesinde, bu kişilerin nitelikleri de eğitilecek birey niteliklerinin belirlenmesinde çok etkilidir.

Türkiye Cumhuriyetine sahip çıkmak, her bireye demokratik değerleri benimsetmekten geçer.

Atatürk'ün ulusal Eğitim hakkında şu çarpıcı sözleri akıldan çıkarılmamalıdır:

✦ “Eğitimidir ki, bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır; ya da esaret ve sefaletle terk eder.”

III/e Ekonomi: Bütüncül kalkınma, gönenç (refah) devleti, ekonomik demokrasi

Günümüz dünyasında ekonomik gelişme çok boyutlu bir durum almıştır. Hiçbir ulus kendisini dünyadan soyutlayarak kalkınamaz. Dünyada uygulanmakta olan ekonomik düzenin bizim için taşıdığı riskleri gözönünde bulunarak ekonomimizi değerlendirmek zorundayız. Günümüz dünya sistemi, 1970’ler sonunda biçimlenmiştir. O yıllar, dünya ekonomisinin küresel bunalıma doğru sürüklendiği dönemdir. Bu dönemde dünya, ekonomik bunalımından çıkış yolu olarak dünya ticaretinin artırılması ekonomik ilişkilerin serbestleştirilmesi (*libere edilmesi*) fikrini benimsedi. Merkez ülkelerde başlayan yeni ekonomik anlayış, çevre ülkeleri de içine çekerek **Yeni Dünya Düzeni** olarak anılmaya başlandı. Merkez ülkelerin gereksinimi, sahip oldukları üretim kapasitesine yeni pazarlar ve ucuz kaynak sağlamak iken; çevre ülkelerin ise yatırımcı sermaye, teknoloji aktarımı ve dış dünya ile bütünleşme olarak belirginleşti. Dünya Bankası-DB ve Uluslararası Para Fonu-IMF, kredilerle (*borç-la!*) yeni düzene destek vermeye başladı.

Türkiye “24 Ocak 1980 Kararları” ile oluşmakta olan bu düzene katılma kararı aldı. Bu Kararların yaşama geçirilmesinde 12 Eylül 1980 askeri darbesinin çok büyük etkisi ve katkısı vardır. Parlatmentonun, siyasal partilerin ve işçi sendikalarının kapatılması, sıkıyönetim ilanı, yeni düzenin oluşturacağı koşulların tartışılmasını engellemiştir.

Başlangıçta **Küreselleşme** terimi yeni düzeni betimlemek üzere kullanılıyordu. Özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinde hızla yayılan ve karşı konamaz bir olgu olarak sunulan ve gerçekten neyi anlattığı ve kapsamı çok belirgin olmayan bir terimdi. Kitle iletişim, ulaşım ve bilgi-işlem teknolojilerinin hızla yayılması ile insanların birbirinden haberli olması ile betimli bir olgu olarak belirginleşmiştir. **Küreselleşmek Dünyanın küçülmesini, insanların, kültürlerin birbirine yaklaşması, giderek ortak bir insanlık anlayışını da vurgulamaktadır.** Bu görünümüyle sosyolojik bir içerik taşıdığı söylenebilir. Bu durumuyla küreselleşmek, **neo-liberalizm kavramının gelişmekte olan ülkeler için taşıdığı tehditleri örten, maskeleyen bir süreç olarak da değerlendirilebilir.** Yalın bir anlatımla; **Küreselleştirme = Yeni emperyalizm!**

Yeni düzende uluslararası ticaret, rekabeti uluslararası piyasalara taşıdı. Ülkeler rekabet güçlerini artırmaya yöneldi. Üretimteknolojisini geliştirenler, yeni mallar üretenler, yenilikçiliği önemseyenler, maloluşu düşürenler, ürün niteliğini yükseltenler ve küresel çapta **pazarlama** becerilerini geliştirenler yarışta öne çıktı. Rekabet gücünü geliştiremeyen ülkeler, yabancı malların istilasına uğradı ve dışı ödemeler açığı gelişmekte olan ülkelerde büyük bir sorun olarak gelişti. Bu aşamada **gelişmekte olan ülkelerde izlenen küresel politikaların sonucu olarak ulusal paranın ortadan kalkışı, devalüasyon, yurt içi fiyatların “dolarizasyon”u, ücretlerin enflasyondan bağımsızlaşması, kamu finansmanı güçlükleri, bütçe açıkları, devlet yatırımlarının çöküşü ve özelleştirilmesi, ulusal madenlerin dış ülkelerin eline geçişi ve üretimsiz bir “yeni” (!) ekonomik düzen oluşmaya başladı.** Çevre ülkeler ekonomik dengelerini borçlanmayla sağladıkları için borç yükü erişilmez boyutlara ulaştı.

Neo-liberalizm bütün dünyada hem makro ölçekte (**ülkeler arasında**) hem mikro ölçekte (**üretim faktörleri, şirketler arasında**) **çarpıcı eşitsizlikler** üretti. Toplumun büyük bir kesimini yeni özgürlüklerden ve yeni varlıklardan (**zenginliklerden**) yararlanma olanağını inatla yok etti ve ekonomiyi, diplerde sürekli dolanıp duran bir dönem dönem geri gelen bunalım yazısına mahkûm etti. İnsanların mal-mülklerinin gözleri kör etmesi, toplumsal kalkınma ve ekonomik ilerleme fikrini de ortadan kaldırdı. **Neo-Liberal Yeni Dünya Düzen** ekonomik açıdan çevre ülkeleri

tam bir bağımlılık, hatta tutsaklık içine soktu. Ne üretileceğine, ne denli üretileceğine ilişkin ekonomik kararların dünya egemenlerince alınması sonucu, üretimden ve sanayileşmekten uzaklaşan çevre ülkeler, giderek **"üretmeden tüketen, kazanmadan tüketen"** bir ekonomik anlayışın içine sürüklendi.

43 yıllık süreç sonunda (1980-2023) ülkemiz işsizlik ve enflasyon açısından ekonomik durumu en kötü ülkeler içinde yer almakta. Son yıllarda yaşadığımız yüksek enflasyon ve işsizlik, ulusal gelirin giderek düşmesi, iktisadi faaliyetlerde durgunluk, iktidarın uyguladığı ekonomi politikaları, Türkiye ekonomisini durgunluk içinde yüksek enflasyon **"stagflasyon"** tehlikesi ile karşı karşıya gelme sonucunu doğurmuştur. Bu durum sürerse **3. Moratoryum (devlet iflası)** söz konusu olabilir (ilk ikisi 1958-Menderes ve 1881-Düyun-u Umumiye). **Ekonomik bağımlılık sonucu ülkeyi ilgilendiren siyasal kararlar da Dünya egemenlerince alınmaya başlanmıştır.** İktidar adayları, seçmenlerden önce kendilerini bu egemen çevrelere kabul ettirmeye yönelmişlerdir.

"Yeni Dünya Düzeni" ve dayattığı rekabet gücü ölçütü, çalışanların örgütlenmelerini de olumsuz etkilemiştir. Sendikali işçi sayısı düşerken, toplu pazarlıktan yararlanan işçi sayısı hızla gerilemiştir. Özelleştirmeler yoluyla kamu sektörünün üretimden çekilmesi, sendikali-toplu sözleşmeli ve grevli endüstri ilişkileri sisteminin hızla küçülmesinde önemli rol oynamıştır. Özel "sektörde toplu iş sözleşmesi" kapsamındaki işçilersalt %6 oranındadır!

Ekonomik döngümüzü krediler (borçlar!) ile sağladığımız için, giderek borç yükümüz döndürülemez düzeye gelmiştir. Tüketim ekonomisi ile halk sözde gönence (refaha) bağımlı kılınırken, sağlanan gönencin (?) ne karşılığında elde edildiği göz-lerden uzak tutulmaktadır. Bu durum ise siyasal açıdan popülizmin yükselişine yol açmakta, algı yönetimi siyasette seçilen bir yöntem dönüşmektedir. Devletten servet aktarımı ile ekonomik güç elde eden kesimlerin yatırımcı gerçek sermayedar gibi davranmamaları ve servetlerini yurt dışına aktarmaları, ülkeden kaynak çıkışını hızlandırmaktadır. **Devletin küçültülmesi,** kamu yönetiminin etkisizleşmesine yol açmaktadır. Aynı zamanda yaraşırılık (*liyakat*) sisteminin bozulması, dev-letin egemenliğinin azalması sonucunu doğurmaktadır. Özelleştirmeler çok doğal olarak işsizliğin artmasına ve süregenleşmesine (*kronikleşmesine*) yol açmıştır. İş-tihdam yaratmayan ve büyümez yapı, ekonomik bunalımlarla başa çıkamayan, kırılğanlığın yüksek olduğu bir ekonomik düzen yaratmıştır. Bu nedenlerle Türkiye insani gelişmişlik, özgürlük ve demokrasi ölçeklerinde çok hızlı düşüşler yaşamıştır. **Son yıllarda tüm dünyada demokrasilerin (eşitlik - özgürlük ekseninde) gerilediği**

görülmektedir. Özgürlüklerin gerileyişinde ABD'de 11 Eylül 2001 saldırısından sonra uygulanmaya başlanan **olağanüstü durumun artık olağanlaşmasının** payı büyüktür. Gelişmekte olan ve geri kalmış demokrasilerde ise *faşizm, neo-faşizm, popülizm, aşırı sağ, otoriterizm, totaliterizm* gibi akımların giderek güçlenmesine yol açmaktadır. Demokrasinin gerilemesi de doğal olarak ekonomik kalkınma çabalarını boşa çıkartmaktadır. Demokratik olarak denetlen(e)meyen her iktidaryozlaşır ve kişisel çıkarlar ulusal çıkarların önüne geçer.

Sermaye sahiplerinin üretimden çok rant peşinde koşmaları, yeni bir servet edinme biçimi ve yeni bir ekonomik düzen yaratmıştır. Bu kesim siyasal ve piyasa güçlerini kullanarak toplumun geri kalan kesimlerinin aleyhine kendilerine avantaj sağlamakta ve gelirlerini artırmaktadır. Yasalardaki boşluklardan yararlanma veya yasaları kendi çıkarlarına göre biçimlendirme, siyasal iktidarla uzlaşarak kendileri-ne uygun koşullar oluşturma becerisi, yoksul insanların bile sırtından çıkar sağlama isteği, gerektiğinde oyunu adil olmayan biçide oynama alışkanlığına dönüşmekte-dir. Özellikle siyasal iktidarla yapılan **kirli uzlaşma** sonucu vergi yasalarında rantların vergiden başışık tutulmaları... Korkunç bir servet birikimine yol açmıştır. Özel-likle toplumda üretime emekleriyle katılan geniş kesimlerin **yoksullaşması** bu ko-şullarda kaçınılmazdır. Çok doğal olarak demokratik bir ortamda bu düzenin sürdürülmesi olanaklı olamayacağına göre, yeni sermaye sınıfının elinde tuttuğubasın (medya) gücüyle demokrasinin horzulmasına destek olması şaşırtıcı değildir.

Ülkemizde kaynaklara avantajlı koşullarda erişerekvarsıl (zengin) olmak, üretim yaparak, gönenc (refah) yaratarak varsıl olmaktan çok daha kolaydır. Üstelik uygulanan vergi politikaları da bu yolu teşvik etmektedir. Bu durumun yaratacağı geniş kesimlerin yoksulluğu, sosyal adaletsizliklerin artması, çaresiz kitleleri **sosyal patlamalara** itecektir. İşte bu noktada devlet güvenlik güçlerinin her türlü demokratik itirazı sert uygulamalarla bastırmaya çalışması toplumun suskunlaştırılmasını sağlama isteğidir. Susturulan demokratik kuruluşlar karşılığında köktenci siyasal akımların ve yasadışı örgütlerin güçlenmesine uygun bir ortamın ortaya çıkması kaçınılmazdır. Günümüz toplumlarında tutuculuk, kültürel gerilik, bağnazlık, hoşgörüsüz-lük, temel insan haklarını yok saymak ve dışlayıcılık bu gelişmelerin sonucudur.

Cumhuriyetimizin 2. yüzyılına girerken ekonomi alanında görülen sorunları, dünya ve ülke koşullarının getirdiği düzende **bilimin rehberliğine** dayanarak aşmak zorundayız. Bu açıdan atılması gereken adımları şöyle özetleyebiliriz:

- Derhal **karma üretim ekonomisine** dönerek ekonomik dengemizi iç kaynaklara dayandırmalıyız.
- Dış borç yükünden kurtulacak uzun erimli (vadeli) önlemler almalıyız.
- **Küreselleşme** olarak dayatılan politikaları, ulusal yararlar dikkate alınarak yeniden gözden geçirmek zorundayız.
- **Neo-liberalizmin** yol açtığı yaraları kapatmak için devletin sosyal yükümlülüklerini yeniden düzenlemeliyiz. Kısacası **sosyal devleti** yeniden oluşturmaliyiz.
- Sanayi yatırımlarını desteklemek, sanayi üretimini dünya ile rekabet edebilecek düzeye getirmeliyiz.
- Bilgi ve teknoloji üretimine öncelik vermeliyiz.
- Eğitimimizi bilgi teknolojilerine uygun düzenlemeliyiz.
- **Tarımsal üretimi** ülke gereksinimini karşılayacak düzeye getirmek zorundayız.
- Üreticilerin, gereksinimlerine göre ve verimliliği artırarak desteklenmesi gereklidir.
- Başta **tohum ve gübre** olmak üzere, yerli kaynakları sağlamak durumundayız
- **Stratejik kaynaklar** ve üretimler kesinlikle devlet denetiminde olmalıdır.
- Devletin ekonomik kurumlarını **liyakat** temeline dayalı duruma getirmeliyiz.
- Yabancı tekellere satılan kaynaklar ve üretim tesisleri millileştirilmelidir.
- Yabancılarla kurulan ekonomik ilişkiler, ulusal çıkarlar dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.
- Ekonomik ve sosyal yaşam **demokratik ilkeler** ile düzenlenmelidir.
- **Gelir dağılımını** adaletli kılacak önlemler almak zorundayız. Bu bağlamda ekonomik alanda **bölüşüm ilişkilerini** örgütlemek, devlet kurumlarını güçlendirmek zorundayız.
- **Vergi politikaları** iktisadi ve sosyal adaleti sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.
- **Yoksullukla savaşım** ekonomik ve sosyal politikaların önceliği olmalıdır. Kişisel, sektörel, bölgesel gelir dağılımını dengeleyecek önlemler alınmalıdır.
- **Ekonomik gelişme için demokrasi gereklidir.** Demokrasinin olmazsa olmazları olan devlet gücünün sınırlandırılması, **temel hak ve özgürlüklerin korunması**, yasaların anayasaya uygunluğunun sağlanması, idarenin hukuka bağlılığı, yargı organlarının güvenilirliğinin sağlanması, doğal yargıç güvencesi, mahkemelerin bağımsızlığı ve yansızlığı mutlaka sağlanmalıdır.
- **Siyasal demokrasi** ölçüsünde **ekonomik demokrasiye** de önem vermeliyiz.

- Her açıdan güven duyulan, güven veren, saygın bir ülke olmalıyız. Bu nedenle çıkarıcı, kaypak ve çok yüzlü politik yaklaşımlardan uzak durmalıyız.
- Tercihlerimizde sürekli barışsever, haksever tutum göstermeliyiz.
- Ülkemizi ve bölgemizi ekonomik, siyasal ve toplumsal bir **barış denizine** çevirmeliyiz. **Kalıcı barışın** adaletle sağlanacağını göstermeliyiz.
- Komşularımızla karşılıklı yarar üzerine ekonomik, siyasal ve toplumsal işbirliklerini geliştirmeliyiz.
- Üretim ve tüketim **kooperatiflerini** desteklemeliyiz. ***

Lozan Barış Andlaşması görüşmeleri **Kapitülasyonlarda** Batı'nın ısrarı nedeniyle kesildiğinde, 17 Şubat 1923'te İzmir'de toplanan **Türkiye İktisat Kongresinde** Mustafa Kemal Paşa 1,5 saat süren çok önemli bir konuşma yapmış ve ulusal ekonomiye ilişkin kritik saptamalarda bulunmuştur:

- ✓ “Bir milletin doğrudan doğruya yaşantısı ile ilgili olan, o milletin ekonomik durumudur.”
- ✓ “Tarihimizi dolduran zaferler ve başarısızlıkların tümü, ekonomik durumumuzla yakinen ilgilidir.”
- ✓ “Çağımız tamamen bir ekonomi devrinden başka bir şey değildir.”
- ✓ “Tam bağımsızlık için şu prensip vardır: Millî Egemenlik, Ekonomik Egemenlik ile pekiştirilmelidir.”

Günler süren görüşmelerin ardından Kongre Genel Kurulu oybirliği ile 12 maddeden oluşan “**Misak-ı İktisadi**” (**Ekonomi Andı**) metnini benimsemişti.

Bugün de ayağı yere basan böyle bir “Ekonomi Andı”na gereksinmemiz vardır

III/f Sağlık: Doğuşta kazanılan temel insan hakkı ve kamusal yükümlülük

Sağlık günümüzde geniş kapsamlı tanımlanıyor. Yalnızca hasta-engelli olmamak yeterli değil; bedensel, ruhsal ve toplumsal açıdan tam bir iyilik durumu. Aynı zamanda, birçok uluslararası sözleşmede doğuşta kazanılan temel insan hakkı. 1982 Anayasası herkese sağlıklı - dengeli bir çevrede yaşama hakkı tanıyor (m.56). **Atatürk**, devlet olma durumundaki siyasal kuruluşların EN BİRİNCİ görevini sağlık olarak tanımlamıştı. Kurtuluş savaşında ve Cumhuriyetimizin ilk yıllarında, Anadolu bulaşıcı hastalıklar, beslenme yetersizliği, altyapı-su-yol-hekim-sağlıkçı yokluğu sorunlarıyla da boğuştu. Atatürk, 1920’li yıllarda TBMM

açış konuşmalarında sağlık alanında devrimsel nitelikli çabaları ve başarıları ayrıntılı anlatır; destandır. Kuruluş'ta Sağlık'ta yapılanlar ve erişilen görkemli başarılar da devrimdir! Çünkü Devri-min ve devrimciliğin çeşitli ve yaşamsal görevler yüklediği Türk ulusunun sağlığı, milli dava olarak görülmüştür. Cumhuriyet, her bakımdan güçlü, sağlıklı koruyucu-lara gereksinimlidir. Sağlık hizmetleri kamusal yüküm görülmüş, hatta **27 Mayıs Devrimcileri** 1961'de 224 s. **Sağlığın Sosyalleştirilmesi** yasası bile çıkarmışlardır!

Küreselleşme=yeni emperyalizmle birlikte güçlenen neo-liberal kapitalist ideoloji, son 40 yıldır **sağlıkta özelleştirme** dayatmaktadır. Kamusal yüküm azaltılmakta hizmetler piyasaya bırakılmaktadır. Yoksul, güvencesiz insanlar erişememektedir. Türkiye'de 20+ yıldır bu bağlamda **"Sağlıkta Dönüşüm"** programı dayatılmakta. Türkiye'de ve dünyada sağlık düzeyi, erişebileceğimizden çok uzak. *Sosyal devletin yok edilip sermaye egemenliği kurulması* temel insan haklarını erişilmez kılıyor. Salgınlar, **iklim faciası**, çevresel yıkım, kitlesel ölümler, yaşamın kısılması ve niteliksizleşmesi... Ağırlaşan sorunlar. Oysa sağlıklı ve eğitilmiş insangücü sosyo-ekonomik kalkınmada en temel girdi. Dünya Sağlık Örgütü "Tek Tıp - Tek Sağlık" yaklaşımı ile insan-çevre-hayvan sağlığının bütüncül ele alınmasını, sağlıkta eşitsizliklerin giderilmesini öneriyor. Koruyucu sağlık hizmetinin öncelik almasını, sağlık eğitimini vurguluyor. **Yoksulluk**, sağlıksızlık için 1. tehdit sayılıyor. Bunlar aşılabilir.

Türkiye, Cumhuriyetimiz 2. yy'a girerken, sermaye değil *insan odaklı* sağlık siste-mi öngörmeli. Örneğin *şehir hastaneleri*, halkı aldatarak kaynakların açık talanıdır. **Kemalizm'in "6 Ok"u "Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Laiklik, Halkçılık, Devletçilik, Devrimcilik"** günümüzde kapitalizm-emperyalizm karşıtı ülkelerde adı konmadan uygulamadadır. Sağlık politikaları ulusalcı ve halktan yana olmalıdır. Temel ilaçlar, aşılar, tıbbi gereçlerde özyeterlik sağlanmalıdır. **Atatürkçüler**, bu yönde sağlık poli-tikası güdülmesini iktidardan, siyasal partilerden istemelidir; **SAĞLIK HAKTIR!**

III/g Dış ilişkiler ve ulusal güvenlik, "Yurtta-Dünyada Barış"

Bağımsız dış politika izlenmemektedir

Tam bağımsızlığın ön koşulu olan ekonomik bağımsızlık olmadığından ulusal çıkarlarımızla çelişse bile ekonomik olarak bağımlı olduğumuz devletlerle uyumlu dış politika izlenmek zorunda kalınmaktadır. Dış kaynaklara bağımlı ekonomik model

Dış politika kararları akılcı alınmamaktadır

2017'deki hükümet sistemi değişikliğinden sonra dış politika ile ilgili kurumların bilgi-deneyimi dışlanmış, kararlar uzmanlara danışılmadan tek kişi tarafından alınmakta, bu nedenle çelişkili tutumlar izlenmektedir. Çabuk ve yanlış kararlar yerine zamanında ve doğru karar vermek esas olmalıdır. Dışişleri, Genelkurmay, MİT, MGK gibi kurumlar karar verme sürecine etkin olarak katılmalıdır.

Atatürkçü dış politikadan sapılmıştır

Atatürk'ün *"Rusya ile düşman olma, Batı ile ilişkileri koparma, Arapların içişlerine karışma"* olarak özetlenen ilkelerinden sapılmıştır. Yurtta-dünyada barış ilkesi esas alınarak ulusal çıkarlarımız Atatürk'ün yaptığı gibi öncelikle TSK'nın caydırıcı gücünden yararlanan diplomasi ile sağlanmalı, 1930'larda olduğu gibi çevremizde barış kuşağı oluşturulmalıdır.

Saygın dış politika izlenmemektedir

Saygınlığı sarayların görkemine bağlayan anlayış nedeniyle dışarıda saygınlığımız azalmıştır. Saygınlığın çağdaş uygarlık ölçülerinde demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı ile sağlanabileceği unutulmamalıdır.

Devletlerarası ilişkiler devlet başkanları arasındaki ilişkilere indirgenmiştir

Kurumsal karar alma süreci dışlandığından tek kişinin duygusal kararları etkili olmaktadır. Kurumlar öen çıkarılmalıdır.

Liyakat dışlanmış

Dış politika ve güvenlik politikasının saptanması ve uygulanmasında merkezde ve dışarıda görevlendirilenler sadakate göre değil, liyakate göre atanmalıdır.

Dış politika iç politika aracı olarak kullanılmaktadır.

Dış politiksda içeriye yönelik söylemler terk edilmelidir.

TSK'nın gücü ve saygınlığı azaltılmıştır

FETÖ darbe girişimi fırsata çevrilerek yapılan köklü değişikliklerle TSK'nın gücü, saygınlığı ve caydırıcılığına önemli darbeler vurulmuştur. Bu da dış politika ve güvenlik politikasında seçeneklerimizi azaltmaktadır. 2016 öncesine dönülmelidir.

III/h İç güvenlik, demografi ve göç politikaları

Türkiye Cumhuriyeti, bağımsızlığını ilan ettiği 1923 yılından başlayarak uygulamaya özen gösterdiği politika doğrultusunda öncelikle yurtta barışı sağlamaya çalışmıştır. Kurucu önder Gazi M.K. Atatürk'ün **"Gençliğe Hitabe"**de de belirttiği üzere iç ve dış **"bedhahlar"** hep var olmuştur. İç bedhahlar, Cumhuriyet'in ilk yıllarından beri, her fırsatta ülkenin iç güvenliğini tehdit

etmişlerdir. Henüz Cumhuriyetin ilanından iki yıl geçmeden başlatılan Şeyh Sait İsyanı'nı salt halifeliğin kaldırılmasına tepki görmek yetersizdir. Emperyalist ülkelerin emellerine alet olanlar başarısız olunca bu kez Kurucu Öndere suikast girişiminde bulunmuşlar, 23 Aralık 1930'da As-teğmen Kubilay'ı vahşice öldürerek isyana girişmişler, 1937'deTunnceli'de isyan çıkarmışlardır.

Emperyalistlerin kuklası olan ve çıkarlarına hizmet eden bedhahların iç güvenliği bozucu girişimleri 2. Dünya Savaşının başlamasıyla bir süre kesilmiştir. İç güvenliği tehdit eden girişimler, 1970'ler başından bu yana ideolojik ve etnik başkaldırıları olarak sürmüştür. Büyük önder Atatürk'ün öncelikli politikalarından biri olan İç Güvenliğin sağlanması, Cumhuriyet'in yüzüncü yılında da çözüm bekleyen sorunların başındadır; tıpkı kuruluş yıllarında olduğu gibi!

Türkiye Cumhuriyeti, tekil (üniter)ulus devlet olarak kurulmuştur. Yeni devletin ilk yıllarından beri türdeş (homojen)demografik yapı için çalışılmış ve "Türklük" üst kimlik olarak öne çıkarılmıştır. Bu dönemde Balkanlar, Kafkasya, Kıbrıs'tan Anadolu'ya göç özendirilmiştir. Atatürk, Anadolu'daki çeşitli etnik ve kültürel yapının bilincinde olarak, kan ve ırka dayalı milliyetçilik yerine, "**Ne Mutlu Türküm Diyene!**" ilkesiyle, Cumhuriyetin ilerlemesine katkıda bulunan herkesin, vatandaşlık bağı ekseninde "Türk" sayılacağını öngörerek tüm etnisiteleri kapsayıcı çağrı yapmıştır. Kuruluştan itibaren bu politika, her dönem başarılı uygulanamamıştır. Erken Cumhuriyet yıllarında dinsel ve etnik kimliklerini öne çıkaran kesimlerin kimi ayrıştırma eylemleri, Cumhuriyet'in kuruluş felsefesi ile çatışmıştır.

Cumhuriyetin temelini oluşturan değerlerden üniter-ulus devlet ve iç barış, ABD eliyle BOP kapsamında 1990'da başlatılan Irak iç savaşına ikincil yığın göçlerle bozulmuştur. Irak'tan gelen yarım milyona yakın göçmen bir süre sonra dönerken, 2011 iç savaşı ile Suriye başta, Afganistan, Ortadoğu, Afrika'dan gelen on milyonu aşan kitlesel düzensiz **göçmen**; engellenmelerine - geri yollanmalarına ilişkin politika üretmeme, **AB ile Geri Kabul Andlaşması** Türkiye'nin toplumsal, ekinsel, ekonomik, siyasal dengesini ciddi tehdit etmektedir. Hızla ülkelerine gönderilmelidirler.

III/i Hukuk devleti: İnsan hakları, yeni anayasa

Toplum olarak yaşayan insanların davranış kuralları, hukuk ve adalet değerini yöneltmiş sosyal yaşam düzenidir. Hukuk devletinde, devletin tüm eylem ve işlemlerinin hukuka dayandırılması, bu eylem ve işlemlere hukuk denilen gücün

egemen olması temel kuraldır. Hukuk devleti, bireylerin güvence içinde temel hak ve özgürlüklerini kullanmalarını sağlamak ister. Hukuk devleti kavramı, hukuksal açıdan bireylerin güvenlik içinde yaşadığı bir devleti anlatır. Hukuk devletinin hukuku; değerlere bağlı, insan haklarına dayalı demokratik ve özgürlükçü bir hukuktur. Hukuk devletinde, devlet hukuka bağlıdır ve tüm karar ve işlemleri, eylemleri yargı denetimine bağlıdır..

Çağcıl (*modern*) demokrasilerde hukuk devleti, demokrasinin temeli kabul edilmekte, Devletin hukuka bağlılığını, Erklerin (*Yasama, Yürütme, Yargı*) bağımsız-yansız yargı eliyle denetimini ve kurumsallaşmış temel hak ve özgürlükler koruması rejimini gerektirir. Devletin bütün organlarının eylem ve işlemleri, Anayasaya ve yasalara dayandığı ve onlara uygun düştükleri sürece geçerlidir. Hukuk devleti, yürürlüğe konan hukuk kurallarının bilindiği ve hukuksal yaptırımlarla güvence altına alındığı bir sistemdir. Hangi türde olursa olsun, hiçbir hukuksal işlem, yargısal denetim dışında bırakılamaz. Anayasa yargısı, hak ve özgürlüklerin kullanımında *tüm özgürlükler rejimini*, "Hukuk Devleti", "demokrasi", "eşitlik ve ölçülülük ilkesi" kavramlarıyla birlikte yorumlamış ve bu kavramları belli değerler sistemi içinde anlamlandırmıştır. Kurumsal yapı olarak **hukuk devleti**, normlar katmanlanması (*hiyerarşisi*) ve Erkler ayrılığıyla bütünleşiktir. Anayasadan başlamak üzere yasalar ve öbür hukuksal düzenlemelerle yukardan aşağı birbirinin buyruğundadır. Anayasa başta, üstte yer alan hukuk kuralına, yasalar ilâhil tüm hukuksal buyruk ve düzenlemeler uygun ve uyumlu olmak zorundadır; *bu normlar hiyerarşisidir* (Hans Kelsen).Hukuk kurallarının bir değer-güç sırasına göre yapılandığı ve tüm kuralların önceden yasalarca belirlendiği bir dizge vardır. Normlar hiyerarşisine bağlı olma ve kurulu hukuk düzenine saygı, her düzeyde bağımsız-yansız yargı denetimiyle güvence altındadır.

Hukuk devletlerinde Güçler-Erkler ayrılığı ilkesi geçerlidir. Devleti elinde bulunduran organlar ve yetkililerin, ellerinde bulundurdıkları egemenlik ve güçleri kötüye kullanmamaları için devlet organı **Yasama, Yürütme ve Yargı** olmak zere birbirinden bağımsız üç parçaya bölünmüştür. Bu parçaların her birinin birbirinden bağımsız çalışması gerekir, buna da **erkler-güçler ayrılığı** ilkesi denir.

Güçler ayrılığı ilkesi, devletin Yasama, Yürütme ve Yargı işlevlerinin ayrı organların elinde bulunmasını ve bu organların birbirinin alanına karışmamasını öngörür. Buna göre, devlet işlerinin iyi yürütülebilmesi, demokrasinin gerçekleşebilmesi ve özgürlüğün güvencelelenebilmesi için Yasama, Yürütme ve Yargı işlevlerinin ayrı organlarca üstlenilmesi gereklidir. Hukuk kuralları

Yasama organınca konur, Yasama işlevidir ve Parlamento yasa yapar. Uygulamak, bu kuralların verdiği yet-kiyle kamu hizmeti sunmak hükümet işidir. Bu işlev Yürütme'dir. Yasa çiğnenirse, anlaşmazlıkları çözmek, suçluları cezalandırmak, toplumda adalet dağıtmak işi Yargı işlevidir. Yargı işlevini *bağımsız ve yansız* mahkemeler yerine getirir.

Hukuk devleti temel hak ve özgürlükleri korurken, özgürlüklerin sınırlarını da belirler. Hak ve özgürlüklerin çerçevesi çizilirken, kamu yönetimi de belirlenir. Devlet bu görevlerini anayasada tanımlı organların kuruluş ve yönetim biçimini ve işleyişini tanımlayarak yerine getirirken; aynı zamanda Yasama, Yürütme ve Yargı erkini uygar bir işbölümü mantığıyla ulus adına kullanır.

Kemalizm, temel ilkeleri ve felsefesiyle laik - demokratik - sosyal hukuk devleti ve insan haklarına dayalı bir rejimdir. "**6 Ok**" arasında **Cumhuriyetçilik** vardır. **Halkçılık**, demokrasi ile eşdeğerdir. Ulus egemenliği kutsanmıştır. Us ve bilime dayanması, hukuk devletinin de temelidir. Kurtuluş Savaşında bile Ulus temsilcilerinden oluşan 1. Meclis *sürekli* açık kalmış ve egemenliği kullanmıştır.

Çağımız "*insan hakları çağı*" olarak betimlenmekte ve 4. Kuşak İnsan Hakları yaşama geçirilmeye çalışılmaktadır. Kimi Uluslararası kurumlar ulusalüstü hu-kuk kuralları koymakta ve devletleri bağlayan yargı kararları vermektedir. **Kemalizm/Atatürkçülük**, *sürekli devrimcilik*, bilimsel usa (akla) dayanma özellikleri ile bu çağcıl gelişmelere uyum sağlayabilecek yetidedir. Nitekim Türkiye, BM ve Avrupa Konseyi başta olmak üzere, birçok uluslararası kuruma üyedir, AİHS'ne taraftır ve AİHM'nin ulus üstü yargı yetkisini tanımıştır.

Anayasalar kurucu toplumsal sözleşmelerdir, kural olarak savaş ya da devrim sonrası kurucu iktidarlarca yapılır. Çok ayrıntılı olmazlar ve sıklıkla da değiştirilmezler. T.C. kuruluşundan sonra 1924, 1961 ve 1982 anayasaları yapılmış, bu anayasalar kapsamlı değişikliklere uğramıştır. Oysa ABD Anayasası, 1787'den bu yana ancak eklemelerle (*ammendments*) ana gövdesini koruyor.

Türkiye'de *yeni anayasa* tartışması gündemdedir. Ancak iktidardaki anlayış ile demokratik bir anayasa yapılabilmesi olanaksızdır. Öncelikle kamuoyunda yaygın uzlaşa zorunludur oysa tablo tam tersinedir. T.C.'nin değiştirilemez niteliklerini belirleyen ilk 3 madde dokunulmazdır. Sorun, yürürlükteki 1982 Anayasasından çok uygulanmaması ile ilişkilidir. Bununla birlikte daha halkçı,

emek-ten yana, ulus ve ülkenin bölünmez bütünlüğüne dayalı tekil (üniter) devleti daha da güvenceleyen bir Anayasa, koşulları oluştuğunda yapılabilir.

III/j "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi" ve Parlamenter Demokrasi

6771 sayılı Yasa ile yapılan Anayasa değişiklikleri 16 Nisan 2017'de halkoylama-siile kabul edildi. Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu (Kabine-Hükümet) kaldırıldı. Yürütme organı ve erki "tek kişi" ye indirildi ve Cumhurbaşkanına bırakıldı:

Anayasamd. 8 – Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı (...) tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

Türkiye hükümet sistemi parlamenter sistemden başkanlık / yarı başkanlık sistemine dönüştürüldü. Cumhurbaşkanının (CB'nin) hem devlet başkanı hem hükümet başkanı olması, çok geniş yetkilere sahip ve de partili olabilmesi sağlandı.

- CB'nin tek başına veya TBMM ile birlikte seçimleri yenileme yetkisi,
- TBMM üye sayısının 550'den 600'e çıkarılması, seçilme yaşının 25'ten 18'e indirilmesi,
- TBMM'nin bütçe, denetim ve yasama yetkilerinin sınırlandırılması, CB'na gensoru verememesi ve bakanları soruşturamaması.
- Yargının yansızlığının anayasal ilke olarak belirtilmesi, yargıç ve savcıların bağımsızlığı ve güvencesinin *kâğıt üstünde* güçlendirilmesi.
- Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) yapısal değişimi, üye sayısının 22'den 13'e indirilmesi, üyelerinin çoğunun CB'nca atanması.
- Anayasa Mahkemesi'nin üye sayısının 17'den 15'e indirilmesi, üyelerinin 12'sinin CB'nca atanması.
- Askeri yargının tümüyle kaldırılması, askeri mahkemelerin salt savaş zamanında kurulabilmesi.

Bu değişikliklerin amacı, "*Türkiye'ye özgü bir başkanlık sistemi*" oluşturarak yönetimde istikrar, etkinlik ve hız sağlamak; **Yasama, Yürütme ve Yargı** arasında dengeli güç paylaşımı kurmak; demokratik katılımı artırmak; vesayet odaklarını ortadan kaldırmak; ulusal istenci (*milli iradeyi*) güçlendirmek olarak açıklanmıştır!!

Gerçekte ülkemiz, parlamenter demokrasi geleneği terk edilerek **tek adam rejimine** savruldu, CB "aşırı" yetkilendirildianca *hesap sorulması* olanaksız kılındı. TBMM etkisizleştirildi; yargıbağımsızlığı -yansızlığı özde zedelendi;

güçler/erkler ayrılığı ilkesi çiğnendi, anayasal denge - denetim düzenekleri zayıflatıldı; demokrasi çok geriledi! Böylesi bir *sui generis* rejimin siyaset bilimin de yeri-benzeri yok. Emperyal güçlerce ülkemizin kolaylıkla yönlendirilmesi ana hedeflerden. Günümü-ze dek uygulamalar ise ülkemizi neredeyse **anayasasızlaştırdı!** Türkiye hızla klasik parlamenter rejime dönmeli.

III/kBilim-teknoloji: AR-GE, bilişim devrimi, YZ (AI), “Toplum 5.0” ı yakalama

Bilim, insanoğlunun evreni anlama, doğal olayları yorumlama ve bunlar arasındaki ilişkileri kavrama yönünde gerçekleştirdiği, denediği akademik çabaların ürünüdür. Bu nedenle bilgi üretimi, bireysel inanç ve seçimlere değil; gözlenebilir veya ölçülebilir olgulara ve çözümlemelere (*analiz*) dayanır. Bilim Evren'e yönelik açıklamalar yaparken doğaüstü kavramlara dayanmaz; deney, gözlem, doğal gerçekleri dikkate alır.

Bilimsel çalışma kimsenin tekelinde değildir, izne bağlı değildir; herkese açıktır. İsteyen her kişi - kurum bilimsel çalışma yapabilir. Dil, din, ırk, ülke gibi sınırlamalar yoktur. Bilgi üretimi hiçbir zaman durmamıştır ve durmayacaktır.

Çağdaş bilimin dört önemli niteliği bulunmaktadır. Bunlar *Çeşitlilik, Süreklilik, Yenilik* ve *Ayıklanmadır*. Bilgi üretiminde tek bir alan söz konusu değildir. Düşünülen her alan, araştırma ve bilgi edinme için yeni olanaklar sunar; bu da bilimde konu çeşitliliğidir. Bilimsel bilginin *geçerliliği* ve *kesinliği* sürekli, herkesçe denetlenebilir. Yanlış olduğu anlaşılan bilgiler ayıklanır ve bilgi üretimi sürekli olduğu için yerine yeni bilimsel bilgi konur. Bilimsel Yöntem, bilimin içeriğinin doğrulayıcısı - yanlışlayıcısıdır da. (Temel *Epistemoloji*-Bilgi Felsefesi ilkesi)

Bilgi üretimi teknolojinin ana girdisidir. **Teknoloji, bilimin uygulamalı yaşam gereksinimlerinin karşılanmasına veya insanın çevresini denetleme, biçimlendirme ve değiştirme çabasına yönelik uygulamasıdır.** Başka bir anlatımla Teknoloji, insanoğlunun gereklerine uygun yardımcı araç-gereçlerin yapılması ya da üretilmesi için gerekli bilgi ve yetenektir. Teknolojik yenilikler öncelikle temel araştırma ve sonunda geliştirmeyi, bir başka anlatımla AR-GE gerektirir. Ar-Ge çalışmaları ile araştırmayı ayrıntılı yapabilmek ve ortaya çıkacak ürüne zemin oluşturmak gerekir. Ar-Ge çalışmasının başarısı oldukça uzun erimlidir (vadelidir). Bu nedenle, toplumumuzda anlık kâr beklentilerini karşılayamaz. Bilim süreklilik, sabır ve yatırım ister çünkü AR-GE çeşitli aşamalar içerir: Yeni kavram üretme, tasarımın (Projenin) uygulanabilirlik testleri, Laboratuvar çalışmaları, Prototip

geliştirme, Tesis kurma ve endüstriyel düzeyde deney ve test sonuçlarını irdelemektir.

AR-GE sonucu ortaya çıkan bilgi, iletişim ve teknolojinin ortak kullanımıyla geliştirilen alan **Bilişim** olarak yaşamımıza girmiş ve vazgeçilmez olmuştur. Yaşamın her alanında kullanılmaya başlanan bu kavramın temelini bilgisayar, iletişim teknolojileri, sibernetik ve yapay zekâ alanlarında gerçekleştirilen çalışmalar oluşturmıştır. Zamanla bu alanların ortak paydada buluşması ile bilişim **devrimi** gerçekleşmiştir. Bu devrimin oluşturduğu yeni toplumun üyeleri dijital bağımlılığa yakalanmıştır. Çünkü topluma egemen Teknokültür, yeni tüketim alışkanlığına dönüştürülmüştür. Bilişim devriminin etkileri ekonomi ve iş süreçlerini de önemli ölçüde etkilemiştir. Bilginin alınıp satılabilir bir meta olması, elektronik ticaretin öne çıkışı ve sanal dünyaya yönelik iş modelleri bu değişimin sonucudur.

Bilindiği gibi avcı-toplayıcı Paleolitik toplum önce Neo-litik tarım toplumuna sonra sanayi toplumuna dönüşmüştür. 4. Sanayi Devrimi - Endüstri 4.0 kavramı, Alman Ulusal Bilim ve Mühendislik Akademisince 2013'te “Endüstri 4.0 Manifestosu” ile dünyaya duyurulmuştur. Çünkü 21. yy'da Çin'in ucuz işgücüne dayalı kitlesel üretimi ve küresel piyasalarda elde ettiği rekabet üstünlüğüne karşı, Batılı ülkelerin gündeme getirdiği bir yöntemdir. Özellikle üretimde internetin etkin kullanımı dü-şüncesiyle başlayan yeni **Devrim süreci** bilgi, bilişim teknolojileri ve siber fiziksel sistemler (CPS), **nesnelerin interneti** (IoT), **akıllı fabrikalar** (karanlık ve işçisiz; robotlarla üreten!) ve öbür Endüstri 4.0 bileşenlerinin üretim sistemleriyle bütün-leşmesini de hedeflemektedir.

Bu amaçla Yapay Zekâ (AI) uygulamaları (bulanık mantık, sinir ağları vd.) bir başka anlatımla insanın düşünme yeteneğini irdelenecek ve ortaya çıkaracak yazılımları geliştirmeye yöneliktir. Yani, programlanmış bir **bilgisayara düşünme yeteneği kazandırmaktır**. Daha geniş bir tanıma göre ise, yapay zekâ bilgi edinme, algılama, görme, düşünme ve karar verme gibi insan özgü yeteneklerle donatılmış bilgisayarlardan yararlanmayı sağlamaktır. Japonya tarafından 2016 yılında “süper akıllı toplum” **“Toplum 5.0”** tanımlaması ile tüm dünyaya duyurulmuştur. Gerçekte **Toplum 5.0**'in ana yaklaşımı “toplum için teknoloji”dir. Bu yaklaşım İnsanı merkeze alan sosyal ve ekonomik sorunlara çözüm üretmeyi hedeflemektedir.

Bilgi toplumunu temsil eden Endüstri 4.0'dan **süper akıllı toplumu** temsil eden Toplum 5.0'a geçişle, toplumu **dijital dönüşümlere** hazırlamanın yolları aranmaktadır. Özellikle yaşanan dünya nüfusuna yeni teknolojik çözümler

üretmek, çevre kirliliği ve doğal afetlerin üstesinden gelmek üzere, **sürdürülebilir yaşamı** temel alan (**sürdürülebilir kalkınma** yerinel!) ulaşılabilecek bir ortam düşünülmektedir.

Endüstri 4.0 temel düşüncesi, kuruluşların ve sanayi tesislerinin etkililiğini ve ekonomik verimliliğini artırmak üzere yeni teknolojileri uygulamaya odaklanmaktadır. **Toplum 5.0** sosyal robotlar, nesnelerin interneti, *artırılmış ve sanal gerçeklik* ile gelişmiş insan-bilgisayar arayüzlerinden kalkarak insanların bireysel yaşamlarını niteliksel açıdan geliştirmeye ve bir bütün olarak çalışarak topluma yarar sağla-maya odaklanmaktadır. Çok büyük veritabanları (Big Data) YZ ile işlenebilmektedir.

Bir başka anlatımla **Toplum 5.0** kapsadığı yapı bakımındanteknolojik gelişmelerin insanlar üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Özellikle gelişmiş alet kullanımı yaygın toplumlarda toplumsal yaşam koşullarının iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Teknolojik gelişmelerin salt sanayi sektöründe değil, insan yapısında da olumlu değişimlere yol açmasını da ortaya koymaktadır. Bunun için günümüzde toplumlarda **adalet ve eşitlik** duygusu geliştirilmelidir. İnsanlara çalışmanın dışında yeterince yaşam zamanı tanınmalı ve çabaları ödüllendirilmelidir. İnsanların birbirine güvendikleri, yakın ve dayanışmacı ilişkiler kurabildikleri, birbirlerinden korkmadıkları, rakip değil destek oldukları bir toplum düzeninin yaratılması gerekir. **Türk kültürü**, böylesi bir sosyal düzen için, geleneksel yapısı ile uygun özelliktedir.

Bu noktadan kalkarak **Toplum 5.0**'ı yakalamak için;

1. *Dijital dönüşüme fabrikadan değil insandan başlamak gerekir.*
2. *Eğitim sisteminde köklü yenileşmelere (reformlara) gerek vardır.*
3. *Değişen işgücü niteliklerinin farkındalığı yaratılmalıdır.*
4. *İnsanların günümüz koşullarındaki eğitim düzeyleri Endüstri 4.0 açısından yeterli olmadığı için, özel eğitimlere yer verilmelidir.*

Ülkemiz dijital dönüşümde henüz yolun başındadır. Türkiye, yetişmiş tek bir insan gücünü bile yitirme lüksüne sahip değildir. Yurt dışına "giden gider" yaklaşımı kabul edilemez. Bunun için Ülkemizde kısa, orta ve uzun erimli (*vadeli*) planlara ve çözüm yollarına gereksinim vardır. Kişisel ve toplum olarak birlikte-eş zamanlı ve uyumlu düşünmenin ve eylemin zamanı gelmiş ve geçmektedir.

ATATÜRK'ün "*çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmak*" hedefini yakalamak ve kurgulu bilisizlikle (cehaletle) savaşmak için **Toplum 5.0** kritik bir fırsattır.

III/I Kültür-Sanat: Çağdaşlaşma-uygarlaşma

Türkiye, tarihsel ve kültürel (ekinsel) varıllığıyla (zenginliğiyle) dünyanın sayılı ülkelerindendir. Türk ekin-sanatı, Anadolu'da binlerce yıl değişik medeniyetlerin etkisi altında biçimlenmiştir. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra, Türk ekin-sanatı çağdaşlaşma ve uygarlaşma sürecine girmiştir. Bu süreçte, Batı ekin-sanatıyla etkileşimde olan Türk ekin-sanatı hem geleneksel hem çağcıl (modern) öğeleri barındıran özgün bir kimlik kazanmıştır. Türkiye'de ekin-sanat alanında çağdaşlaşma- uygarlaşma sürecinin öncüleri arasında **Atatürk**'ün rolü büyüktür. Atatürk, Türkiye'nin çağdaş uygarlık düzeyine ulaşması için ekin-sanat politikalarını önemsemiş ve desteklemiştir. Atatürk önderliğinde, Türkiye'de **Opera, Bale, Tiyatro, Sinema, Resim, Heykel, Edebiyat, Müzik, Mimarlık..** gibi sanat dallarında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Atatürk'ün kendisi de bir sanatsever olarak, piyano çalmış, şiir yazmış ve resim yapmıştır. Türkiye'de ekin-sanat alanında çağdaşlaşma-uygarlaşma süreci, Atatürk'ün ölümünden sonra da sürmüştür. 1950'lerden başlayarak sanatçılar toplum sorunlarına duyarlı sanat anlayışı geliştirmiştir. Bu dönemde **sosyal gerçekçilik** akımı etkisiyle, sanat yapıtları halkın yaşamını yansıtmaya başlamıştır. Örneğin Yaşar Kemal'in *İnce Memed* romanı, Nazım Hikmet'in şiirleri, Orhan Kemal'in öyküleri, Metin Erksan'ın *Susuz Yaz* filmi, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun tablo-ları bu dönemin önemli yapıtlarındandır.

Atatürk, "**Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli Kültür'dür.**" vurgusuyla, Cumhuriyetin Kültür (Ekin) politikalarına yön vermiştir. Sanatı, sanatçıyı ve Ulusu yücelterek "*Türk milletinin tarihsel bir niteliği de güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir.*" demiş ve ekleyerek "*.. Bunun içindir ki, milletimizin güzel*

üretmek, çevre kirliliği ve doğal afetlerin üstesinden gelmek üzere, **sürdürülebilir yaşamı** temel alan (**sürdürülebilir kalkınma** yerine!) ulaşılabilecek bir ortam düşünülmektedir.

Endüstri 4.0 temel düşüncesi, kuruluşların ve sanayi tesislerinin etkililiğini ve ekonomik verimliliğini artırmak üzere yeni teknolojileri uygulamaya odaklanmaktır. **Toplum 5.0** sosyal robotlar, nesnelerin interneti, artırılmış ve sanal gerçeklik ile gelişmiş insan-bilgisayar arayüzlerinden kalkarak insanların bireysel yaşamlarını niteliksel açıdan geliştirmeye ve bir bütün olarak çalışarak topluma yarar sağla-maya odaklanmaktadır. Çok büyük veritabanları (Big Data) YZ ile işlenebilmektedir.

Bir başka anlatımla **Toplum 5.0** kapsadığı yapı bakımındanteknolojik gelişmelerin insanlar üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Özellikle gelişmiş alet kullanımı yaygın toplumlarda toplumsal yaşam koşullarının iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Teknolojik gelişmelerin salt sanayi sektöründe değil, insan yapısında da olumlu değişimlere yol açmasını da ortaya koymaktadır. Bunun için günümüzde toplumlarda **adalet ve eşitlik** duygusu geliştirilmelidir. İnsanlara çalışmanın dışında yeterince yaşam zamanı tanınmalı ve çabaları ödüllendirilmelidir. İnsanların birbirine güvendikleri, yakın ve dayanışmacı ilişkiler kurabildikleri, birbirlerinden korkmadıkları, rakip değil destek oldukları bir toplum düzeninin yaratılması gerekir. **Türk kültürü**, böylesi bir sosyal düzen için, geleneksel yapısı ile uygun özelliktedir.

Bu noktadan kalkarak **Toplum 5.0**'ı yakalamak için;

1. *Dijital dönüşüme fabrikadan değil insandan başlamak gerekir.*
2. *Eğitim sisteminde köklü yenileşmelere (reformlara) gerek vardır.*
3. *Değişen işgücü niteliklerinin farkındalığı yaratılmalıdır.*
4. *İnsanların günümüz koşullarındaki eğitim düzeyleri Endüstri 4.0 açısından yeterli olmadığı için, özel eğitimlere yer verilmelidir.*

Ülkemiz dijital dönüşümde henüz yolun başındadır. Türkiye, yetişmiş tek bir insan gücünü bile yitirme lüksüne sahip değildir. Yurt dışına "giden gider" yaklaşımı kabul edilemez. Bunun için Ülkemizde kısa, orta ve uzun erimli (*vadeli*) planlara ve çözüm yollarına gereksinim vardır. Kişisel ve toplum olarak birlikte-eş zamanlı ve uyumlu düşünmenin ve eylemin zamanı gelmiş ve geçmektedir.

ATATÜRK'ün "çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmak" hedefini yakalamak ve kurgulu bilisizlikle (cehaletle) savaşmak için **Toplum 5.0** kritik bir fırsattır.

III/I Kültür-Sanat: Çağdaşlaşma-uygarlaşma

Türkiye, tarihsel ve kültürel (ekinsel) varlığıyla (zenginliğiyle) dünyanın sayılı ülkelerindendir. Türk ekin-sanatı, Anadolu'da binlerce yıl değişik medeniyetlerin etkisi altında biçimlenmiştir. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra, Türk ekin-sanatı çağdaşlaşma ve uygarlaşma sürecine girmiştir. Bu süreçte, Batı ekin-sanatıyla etkileşimde olan Türk ekin-sanatı hem geleneksel hem çağcıl (modern) öğeleri barındıran özgün bir kimlik kazanmıştır. Türkiye'de ekin-sanat alanında çağdaşlaşma- uygarlaşma sürecinin öncüleri arasında **Atatürk**'ün rolü büyüktür. Atatürk, Türkiye'nin çağdaş uygarlık düzeyine ulaşması için ekin-sanat politikalarını önemsemiş ve desteklemiştir. Atatürk önderliğinde, Türkiye'de **Opera, Bale, Tiyatro, Sinema, Resim, Heykel, Edebiyat, Müzik, Mimarlık..** gibi sanat dallarında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Atatürk'ün kendisi de bir sanatsever olarak, piyano çalmış, şiir yazmış ve resim yapmıştır. Türkiye'de ekin-sanat alanında çağdaşlaşma-uygarlaşma süreci, Atatürk'ün ölümünden sonra da sürmüştür. 1950'lerden başlayarak sanatçılar toplum sorunlarına duyarlı sanat anlayışı geliştirmiştir. Bu dönemde **sosyal gerçekçilik** akımı etkisiyle, sanat yapıtları halkın yaşamını yansıtmaya başlamıştır. Örneğin Yaşar Kemal'in İnce Memed romanı, Nazım Hikmet'in şiirleri, Orhan Kemal'in öyküleri, Metin Erksan'ın Susuz Yaz filmi, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun tablo-ları bu dönemin önemli yapıtlarındandır.

Atatürk, "**Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli Kültür'dür.**" vurgusuyla, Cumhuriyetin Kültür (Ekin) politikalarına yön vermiştir. Sanatı, sanatçıyı ve Ulusu yücelterek "**Türk milletinin tarihsel bir niteliği de güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir.**" demiş ve ekleyerek "**.. Bunun içindir ki, milletimizin güzel**

sanatlara sevgisini sürekli ve her türlü araç ve önlemle besleyerek geliştirmek ulusal ülkümüzdür." Değerlendirmesiyle politik kararlılık sergilemiştir.

"Sanatçı da, toplumda uzun mücadele ve çabadan sonra alında ışığı ilk hissedenden insandır." ve "Efendiler, hepiniz mebus olabilirsiniz, Bakan olabilirhatta reisi-cumhur olabilirsiniz Ama sanatçı olamazsınız." betimlemesi de O'nun. "Bir milleti yaşatmak için birtakım temeller gerekir.. Bu temellerin en önemlilerinden biri sanattır... **Sanatsız kalan bir ulusun yaşam damarlarından biri kopmuş olur.**"

Dolayısıyla ulusal kültürle örtüşen, ondan güç alan ve onu besleyen ekin-sanat siyasası gütmek, çağdaşlaşma-uygarlaşma için zorunludur. Böylelikle evrensel ekin ve sanata özgün katkılar da verilebilir. Ekin yayılmacılığı (*kültür emperyalizmi*) ise dışlanması ve özenle sakınılması gereken bir uluslararası tehdit görülmelidir.

III/m Tarım, hayvancılık ve toplum beslenmesi

Gıdanın hammaddesini sağlayan tarım gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkelerde önemini koruyan stratejik sektörlerden biridir. Çünkü her ülke kendi top-lumsal yapısına ve ekonomik kalkınma düzeyine göre tarımla uğraşmak durumundadır. Yaşamın sürmesi için beslenmenin zorunlu olması, gıda maddelerini üreten tarım-hayvancılık sektörünü stratejik konuma oturtmuştur. Buna karşın tarımda makine ve girdi kullanımının yaygınlaşması ile kırsalda işsizlik artmış; eğitim, sağlık, ulaşım ve iş bulma olanağı olan büyük kentlere göçü başlatmıştır. Özetlemek gerekirse günümüzde tarımda ve toplumsal yapıda önemli değişiklikler yaşanmaktadır.

Ülkemizde Tarım sektörü 1980 öncesinde yoğun devlet desteği ve koruması altındaydı. Ne var ki 1980'li yıllarda büyüme stratejileri dışsatıma (*ihracata*) yönelik, özel sermaye girişimciliğine dayalı olarak değiştirilmiş ve serbest piyasa ekonomisi ağırlık kazanmıştır. Bu ise toprakların sahipsiz kalması ve tarımdaki istihdamın azalmasını doğurmuştur. Buna ek, 2000'li yıllar Türkiye'de Avrupa Birliği (AB), Dünya Bankası (DB), Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'nün tarım sektöründe serbestleşme (*piyasalaştırma*) süreciyle ilgili etkilerinin olduğu yıllardır. Bu dönemde Türkiye, DB'yle imzaladığı Tarım Reformu Uygulama Projesinin (TRUP) koşullarını yerine getirmek için tarım sektöründe köktenci değişiklikler yapmıştır. Özellikle tarımsal etkinliklerin teşvik ve desteklenmesi konularında yaşanan değişimler (azaltma!) günümüzde hala tartışılan konuların başında yer almaktadır. Bu dönemde uluslararası sermaye

kuruluşlarınca dayatılan politikalar köyden kente göç başta olmak üzere, birçok sosyo-ekonomik sorunun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Kentler yüklenirken, kırsal altyapı yatırımı atıl kalmıştır.

Endüstriyel tarımın temelini oluşturan mono kültürel ekimin yaygınlaşmasıyla birlikte (*mono kültürel ekim belirli bir alanda ve aynı anda yalnızca bir tür ürünün üretilmesine dayanantarım yöntemidir*) **tarımda dönüşüm** yaşanmış, tarım makineleri, kimyasallar (gübre, herbisit..) ve uzmanlaşmış çeşitli biyoteknolojik sistemlere dayalı bir etkinlik durumuna gelmiştir. Örnek verilmesi gerekirse, bugüne dek kültüre alınmış yedi binden çok bitki çeşidi vardır. Buna karşın salt otuz çeşit insan-ların tükettiği toplam kalorinin neredeyse tümünü karşılamaktadır.

Ülkemizdeki **hayvancılık**, aynı bitkisel üretimde olduğu gibi, genelde küçük işletmelerde gerçekleşmektedir. Bu işletmelerin olanakları sınırlı olduğundan, çağcıl (*modern*) araç-gereçlerden yeterince yararlanamamaktadır. Bunun sonucu olarak işletme giderleri yükselmektedir. Ayrıca bu işletmelerde ürün niteliği de sağlanamamaktadır. Hayvansal üretimi teşvik etmek için ucuz kredi, ucuz hayvan dağıtmanın yeterli olmadığı açıktır. Gerçek teşvik, hayvansal üretimi kazançlı kılacak ekonomik ortamı yaratmaktır.

Öte yandan sermaye, tarımı da egemenliği altına almaya başlamıştır. Sermaye birikimi güçlü olan Çok Uluslu Şirketler (ÇUŞ) yerel-ulusal şirketleri satın alarak tekelleşmeye yönelmişlerdir. Bunun yanı sıra bankalar tarım sektörüne kredi vermeye başlamıştır. Tarım üreticileri endüstriyel girdilere bağımlı duruma gelince, üretimi akçalamak (*finanse etmek*) için banka kredisi kullanmak zorunda kalmışlardır.

Özellikle **gıda fiyatları** üzerinde ÇUŞ'lar etkili olmuş ve yapay artışlara yol açmıştır. Tarım ve sanayi alanında çalışan ÇUŞ'ların üretim, satın alma, satış yordamları (*stratejileri*) ve teknolojileri değişmiş, dünyadaki etkinlikleri de önemli ölçüde artmıştır. Bu çerçevede Türkiye'de 1983'te başlatılan çalışmalarla, öncelikle 233 sayılı KHK ile KİT'ler, İktisadi Devlet Teşekkülü ve Kamu İktisadi Kuruluşları olarak ikiye ayrılmış, girişim (*teşebbüs*) kurma yetkisi Yasama'dan Yürütme'ye devredilmiştir. Bu işlem ÇUŞ'lara önemli yararlar sağlamıştır. Yani ara ÇUŞ'lar yüksek verimli ol-maları gerekçesiyle GDO'lu (*Genetiği Değiştirilmiş organizma*)tohumları ekimini desteklemeye başlamıştır. **Ekolojik yıkım** modeli tek tür ürün ekimini (*mono kültü-rel ekim*) temel alan endüstriyel tarım başınılma olarak biyo çeşitliliği yok etmeye yönelmiştir. **Yabancılar toprak satışı** ile birlikte tarımın ulusal olma özelliği yara almış, doğrudan **gıda**

güvencesini tehdit eder duruma gelmiştir. Ancak yapay zekâ (YZ-AI) ve görüntü işleme teknolojisindeki gelişmeler tarımda da “**akıllı tarım**” uygulamalarına fırsat sağlamıştır. Yapay zeka ve Endüstri 4.0 teknolojilerinin tarımda kullanımıyla **Akıllı Tarım** veya **Tarım 4.0** olarak adlandırılan teknoloji giderek yaygınlaşmış ve gelişmiş ülkelerin çoğunda başarıyla uygulanmaya başlamıştır. Bu aşamada sürdürülebilirlik ve kaynakların verimli kullanımı önemlidir; çünkü enerji ve öbür girdiler, tarımsal ürün malosunu (*maliyetini*) doğrudan etkilemektedir.

İnsan bir yandan yaşamını kolaylaştırırken öbür yandan da doğal kaynakların yok olmasına duyarsızlaşmıştır. Örneğin toprak, insanın üzerinde yaşadığı ve ona bağlı olduğu en eski ve temel yapıdır. Oysa toprak kirlenmeye, kentsel ve endüstriyel atıklar, tarım ilaçları, yapay gübre toprağı, bitki örtüsünü ve öteki canlıları olumsuz etkilemeye başlamıştır. Ayrıca bu tür atıkların ayrışması ile oluşan zararlı maddeler yeraltı sularına karışarak hem su kaynaklarını hem de öbür arazileri kirletme aşamasına gelmiştir.

Tarımsal üretim girdilerinin temeli toprak, tohum, gübre, akaryakıt, tarım ilaçları ve makinelerinde yaşanan fiyat artışları, yükselen taşıma gideri..işletme karlarını azaltmakta ve kimi işletmelerin zarar etmesine, hatta iflasına neden olmaktadır.

Günümüzde ülkemiz çiftçisinin üretim aşamasından tüketime dek geçen tüm süreçte ekonomik örgütlenme açısından yetersiz olması hem üreticiyi hem tüketiciyi olumsuz etkilemektedir. Açık ve savunmasız bir pazar konumuna gelen Türkiye’de tarım ürünleri dışalımının (*ithalatının*) dışsatımdan (*ihracattan*) çok olması kaygıları artırmakta, çok sayıda çiftçinin tarımdan uzaklaşmasına neden olmaktadır. Oysa çözülmesi gereken sorun, giderek artan nüfusun gıda istemini karşılamak ve bunu da doğal kaynakların bozulmasına veya aşırı tüketimine yol açmadan yapmaktır. Öte yandan günümüzde, tarımsal verimde yaşanan durgunluk ve gıda gereksiniminin büyümesi karşısında tarım alanı “**Toprak**” önem kazanmaya başladı. Oysa ülkemizde toprak giderek değersizleştirilmekte tarım alanları azalmakta. Son 20 yılda 4 milyon ha. Tarımsal alan betonlaştı. Bu, 4 milyon ton buğday üretimi yitiğine denktir ve bu açık dışalım kapartılıyor.

Tüm canlılar gibi insanın da yaşaması gelişmesi ve mutluluğu yaşadığı ortamın sağlıklı olması ve dengesine bağlıdır. Son yıllarda çevre sorunlarının artması, kimi doğal kaynakların tükenme sınırına varması, içilen sudan, solunan havaya dek sağlıksız-güvensiz ortam yaratılması, bilisizliğin (cahilliğin), rant iştahının ürünüdür.

Bu olgulara beslenme açısından baktığımızda gelişmekte olan ülke nüfuslarının yaklaşık beşte birinin yetersiz (ve dengesiz!) beslendiği ortaya çıkmaktadır. Kötü

ve yetersiz beslenmenin özellikle yoksul ve yeterince gıda üretemeyen ya da satın alamayan ülkelerde ve bu ülkelerin çeperlerinde (marjinal kesimlerinde) yaşayan ya da yetersiz çevre koşullarında özellikle **temiz su** ve temel gereksinimini karşılayamayan kesimleri olumsuz etkilemektedir. Bu soruna **insan beslenmesi** açısından baktığımızda **yetersiz beslenme**, aşırı nüfus artışı, gıda güvencesi sağlanamaması, **gıdanın adaletsiz paylaşımı**, gıda yitikleri ve israfı öne çıkmaktadır. Oysa yeterli-dengeli beslenme, insan sağlığı, bedensel ve zihinsel gelişmesi, üretkenliği için ya-şamsal önemdedir. Günümüzde dünyada yeterli kalori alamayan ve **açlıktan ölen**, gelişemeyen insanlar ve toplumlar vardır (FAO: **800+ milyon aç!**). Bunun önlenmesi için doğal kaynakların sorumsuz kullanımına ve sömürüsüne son verilmelidir.

Öte yandan, **GDO’lu gıdaların** insan sağlığı üzerinde uzun erimli etkileri bilinmiyor. Bu gibi durumlarda bilim etiği “özenlilik-ihtiyatlılık ilkesi”ni öne çıkarır. Küresel toplum GDO’lu ürünlere mahkûm değildir. Türkiye, ulusu besleyecek tarım ve hayvancılık özkaynaklarına sahiptir. Ulusun yeterli-dengeli beslenmesi stratejik öncelikte olup, sosyo-ekonomik kalkınma, sosyo-kültürel yaşamda temel girdidir. Ulusal kalkınma planlarında kısa-orta-uzun erimli hedefler konmalı ve erişilmelidir.

Çözüm: yaraşırılığa (*liyakate*) önem vermek, cehaletle savaş, nitelikli eğitim, nüfus artış hızını düşürme, israfı kesme, “**sürdürülebilir çevre ve tarım**”dadır.

III/n İklim felaketi, yeşil yaşam, doğal kaynakları koruma – geliştirme

Güneş ışınları her gün atmosferden geçerek dünyayı ısıtmakta ve sıcaklık artmaktadır. Ancak atmosferdeki CO₂ ve su buharı, yerkürenin iklimini düzenleyen önemli bileşenlerdir. CO₂, metan (CH₄), azot dioksit (N₂O) gibi gazlar güneşten gelen ısı enerjisinin bir bölümünü tutarak uzaya kaçmasına engel olmakta, buna *sera (limonluk) etkisidenmektedir*. Dünyamızda sıcaklık artışı sera etkisi yaratan CO₂ derişimi ile yakından ilgilidir.

BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi’nde küresel ısınma “*Karşılaştırılabilir bir zaman diliminde gözlenen doğal iklim değişikliğine ek olarak doğrudan ya da dolaylı, atmosferin bileşimini bozan insan etkinlikleri sonucunda iklimde oluşan değişiklik*” olarak tanımlanmıştır. Doğal iklim değişiklikleri ise; Yerkürenin yörüngesel hareketindeki değişimler, atmosferik CO₂ kütlesinde oluşan

farklılıklar, volkanik püskürmeler, güneş patlamaları ile enerjideki değişimlerle ortaya çıkmaktadır.

Dünyanın ısınma sürecine girdiğine ya da fosil yakıtların yanma ürünlerinin atmosferde birikerek *sera etkisi* yaratacağına ilişkin düşünceler 1880'lerde gündeme getirilmiştir. Kestirimden oluşan ve günün koşullarında bilimsel olarak kanıtlanamayan bu görüşler, yüksek sesle dile getirilememiştir. Savlar (*iddialar*) gündeme taşındığında ise egemen güçlerce gündem dışına itilmiştir.

BM Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC-2021) yayınladığı "İklim Değişikliği 2021: Fiziksel Bilim Temeli" başlıklı raporda, insan etkinliklerinin iklimde geri dönüşü olanaksız değişiklik ve dönüşümlere nasıl yol açtığı tüm yönleriyle açıklanmıştır. Raporda, beş yıl içinde ortalama küresel sıcaklığın 1.5°C artacağı öngörülmüş, bu artışın deniz düzeyinde yükselme, sıcaklık ve yağış rejimlerinde dengesizlik, kuraklık, **çölleşme**, **ormansızlaşma**, **iklim göçü** (BM Uluslararası Göç Örgütü) ve yangınlar gibi doğal afetlerle birlikte biyolojik çeşitlilik ve eko-sistemler üzerinde yıkıcı ve yok edici etkilere neden olacağına dikkat çekilmiştir. Özellikle Akdeniz'deki canlı türlerinin %30'u tehlike altındadır. G.Afrika'da kuşların %86'sı, memelilerin %80'i yokolma tehdidi ile yüzyüze, Amazon'da floranın %69'sı risk altındadır.

Temelde eko-sistemin dayanağı *su, toprak ve havadır*. **Küresel ısınma** su sağlanmasını, yeraltı su düzeninin bozulmasını, buzulların ve karların erimesini, tuzlu suyun tatlı su kaynaklarına karışmasını önemli ölçüde etkilemektedir. Buna ek olarak erozyonla oluşan toprak yitkilerini önleyerek toprağa can vermemiz, bu farkındalığı yaymamız ve öğretmemiz gerekmektedir.

Küresel iklim değişikliği - faciası (*climate disaster*) ile birlikte seller, kuraklık, erozyon, çölleşme, hortum ve fırtınalar, orman yangınları giderek artmaya başlamıştır. Bu aşırı iklim olayları yeni normaller durumuna gelmektedir. Güncel küresel ısınmanın %20'si ormansızlaştırma kökenlidir. Bilindiği gibi ormanlar CO₂ yutaklarıdır. Oysa atmosferden CO₂ emme gücü yüksek Amazon ormanlarının bir milyon hektardan çok bölümü her yıl kesilip yakılmaktadır.

İklim değişikliği/faciası nedeniyle birçok canlı türünün yok olabileceğini düşünmek bile endişe vericidir. Çünkü sağlığımız, ekonomimiz, kültürümüz ve hatta toplumumuzun geleceği ekosistemin bütünlüğüne bağlıdır. Ekosistem bütünlüğünün korunmasının yanı sıra, doğaya katkıda bulunmak insanoğlunun asal yükümlüdür. Bu nedenle pek çok kişi, kuruluş ve demokratik kitle örgütleri çeşitli eylemlerle uygulamalarla ekosisteme sahip çıkmaya çalışmaktadır. **Yeşil yaşam** adı verilen yaklaşım bunlardan biridir. **Yeşil yaşamla** hava-su-toprak ve

gürültü kirliliği ile doğal kaynaklarda gerilemeyeneden olmadan, ekosistemin ve doğal kaynakların korunması ve sürekliliğinin sağlanması hedeflenmektedir. Çünkü **sürdürülebilir yaşama** gerek vardır. "**Sürdürülebilir kalkınma**" artık eskimiş bir söylemdir. Bunun için bilinçle doğal dengeyi korumak, ekolojik döngüyle uyumlu yaşamak zorunludur. Aynı zamanda, bireylerin ve toplumun hem doğal hem de kişisel kaynak kullanımını azaltarak en üst düzeyde tasarruf sağlanmalıdır. Bir başka anlatımla, insan-ca yaşama kavramını bireylere kazandırma eğitimi yaygınlaştırarak **yaşanabilir dünyayı** insanlığa sunmaktır. Bu yaşam biçimi ile doğaya katkıda bulunurken, sağ-lıklı bir yaşama geçiş de olasıdır. Ulaşımdan enerjiye tüketimden giyime ve beslen-meye dek yaşamın her alanında karbon ayak izimizi (*dünyada ortaya çıkan emis-yonların çevreye verdiği zarar*) en aza düşürmeye yönelik köktenci çaba gereklidir.

Yeşil yaşama geçiş beslenmeyi, yerel ve doğal ürünlerin tüketimini, su kullanımında tasarrufu, atık yönetiminde bilinçlenmeyi, eşya ve öbür kullanılabilir gereçleri atmak yerine paylaşma açmayı veya dönüşüme sokmayı, geri dönüştürülmüş ya da geri dönüştürülebilir ürünleri kullanmayı ve enerji tüketimini azaltmayı temel alır (3R!). İnsanoğlu hızla, yaşam biçimini köktenci olarak değiştirmek zorundadır. *İnsanoğlu-Homo sapiens*, çevreci insan-**Homo environmentum**'a hızla evril-mek zorundadır!²

Yeşil yaşam, gereksiz tüketimi azaltma yanı sıra, yaşamın her alanında tasarrufu ve yalın yaşamı savunmadır. Dünyanın sınırlı ve sonlu kaynakları ve doğayı koruma, sürdürülebilirliği geliştirme ve doğaya katkıda bulunma hedefli yaşam biçimidir.

Ormanlar, göller, ırmaklar, kentler, kıyı ve denizler.. Yer Küre birçok **ekosistem** barındırır. Ekosistemlerde yaşayan her canlının eşsiz bir yeri ve işlevi vardır. Bu eşsiz canlıları, yaban yaşamını ve yaşam alanlarını korumak; yaşamak için gerekli kaynakları ve kendi yaşam alanlarımızı da korumak anlamına gelir. Bunun için *eko köyler*, *eko belediyeçilik* gibi seçimleri gündeme getirmek, sürdürülebilir bir mimari tasarımı egemen kılmak, yeni teknolojiler geliştirmek, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek gibi seçenekler gündemdedir. Bu yıl, **Almanya nükleerden çıktı!**

Sahipsiz hayvanların korunmaya alınması, esenlendirilmesi (*rehabilitasyonu*), ölçütüksürleştirilmesi, aşılanması, sahiplendirilmeleri, doğadaki tüm canlıların sağ-kalımıyla ekolojik dengenin korunmasına, hayvanların kafeslere değil, doğal

² Bu terim (kavramsallaştırma) ilk kez Prof.Dr. Ahmet Saltık tarafından kullanılmıştır.

yaşam alanlarına gereksinimi olduğunubenimsememiz ve adım atmamız gerekmektedir.

Sonuç olarak: Sürdürülebilir tarım, ekosistemi koruma ve doğal kaynakları gelecek kuşaklara yeterince bırakma ilkesini her yırttaşa benimsetmeliyiz. Buna koşut olarak küresel ısınmanın Dünya'yı yeniden biçimlendireceği gerçeğini gözardı etmeden, önlemler ve yeni uygulamalarla sorunlara çözüm aramak, küresel bo-yutlarda tartışılan sorunları ulusal düzeyde gündeme alma zorunluluğu vardır. Bunlara ek olarak ileri teknoloji, düşük maloluş ve yerel(d)e hizmet veren anlayışa dönerek **sürdürülebilir yaşamı sağlamak** ve bunu yaşam biçimi kılmak yaşamsaldır. Çünkü Dünya insanlara değil, insanlar dünyaya bağımlıdır. Dünyanın bizlere geçmişin kalıtı (*mirası*) değil geleceğin emaneti olduğu gerçeğini gözardı etmemeliyiz. Unutulmasın; biyolojik olarak, *insanlar veryüzünde zorunlu parazitlerdir*.

Burada bir konunun altını önemle çizmeliyiz: Geçerli ekonomik sistem **Kapitalizm**, kazanç amaçlıdır. Küresel ısınmayı, iklim bunalımını/faciasını, toplumsal olayları, çelişkileri ve savaşları araç olarak görmektedir. Bu nedenle, sonucu ne olursa olsun teknolojik gelişmeleri hızlandırmakta ve hegemonya rekabetini kışkırtmak-tadır. Bu aşamada bize düşen görev; Dünya'yı ve ülkemizi bilisizliğe (*cehalete*), kapitalizm ve feodalitenin insafına terk etmemek için bireysel ve örgütlü toplum o-larak doğaya ve çevreye sahip çıkmaktır. Bunun için de ülkemiz insanının ve Dünya milletlerinin uyandırılmasını sağlamalıyız. Büyük-hızlı **küresel işbirliği** zorunludur.

S.Hawking'in "*İnsanlığı Dünya'dan silecek olaylardan kaçmak olası değildir.*" uyarısına karşın "**2035 Sonun Başlangıcı**" öngörüsü gündemde tutulmalı ve Dünya'nın sahipsiz olmadığı anlatılmalıdır. Ek olarak **Atatürk**'ün bize gösterdiği çağdaşlaşma hedefini yakalamak ve aşmak için çok çalışarak kazanmak, üretmek, çevreyi korumak, ekosistemin parçası olduğumuz gerçeğini unutmamak ve bilim-teknoloji üretmek görevimizdir. **Atatürk Orman Çiftliği, haralar, tarım-kredi kooperatifleri...** Cumhuriyetin öncül tasarımlardır. Güncellenerek geliştirilmelidir.

III/o Cumhuriyetin 2. Yüzyılında küresel – bölgesel sorun ve fırsatlar

Küresel görünüm:

Türkiye, bağımsızlık savaşı ile emperyalizme büyük darbe vurmuştur. Emperyalizm uzun erimli düşünür, yenilgilerini unutmaz, öç almaya çalışır.

Cumhuriyetimiz ikinci yüzyılına girerken yine emperyalizmin hedefindedir.

Soğuk savaş kazanan, Sovyetler Birliği'ni ve Varşova Paktı'nı (VP) dağıtan ABD, Soğuk Savaş sonrası oluşan stratejik güç boşluklarını hızla doldurmaya başlamış, doğu Avrupa'da genişleyerek Rusya sınırlarına dayanmıştır. Rusya bu durumu güvenlik tehdidi olarak algılıyor, ABD - Rusya arasında küresel rekabet sürmektedir.

ABD'nin Soğuk savaş sonrası doldurmaya çalıştığı stratejik güç boşluklarından biri de Ortadoğu'dur. Güç dengesinin yararına (*lehine*) değiştiğini değerlendiren ABD, Irak'a ve Afganistan'a askeri girişimlerde bulunmuştur. Ancak her iki ülkeden de çekilmek zorunda kalmıştır. Bu duryum ABD **imparatorluğunun sonunun gelmekte olduğunu** göstermektedir. İmparatorluk, karşısında bir düşmanın olduğu ve bu düşmanla mücadele ettiği sürece yaşar. Soğuk Savaşta SSCB ve komünizm tehdidi kalkınca ABD "*düşmansız*" kalmış yeni bir düşman aramaya başlamıştır. Bulduğu düşman 2001 yılında ülkesine saldıran ve kendi ürettiği **radikal islami terördür**. Buna karşı da "*ılımlı islam*" denilen bir modeli desteklemektedir.

Bir yandan ABD imparatorluğu çökmekte iken öte yandan **dünyanın ekonomik ağırlık merkezi Asya-Pasifik'e kaymıştır**. Dünya düzeni çok kutupluluğa evrilmektedir. Çin yükselen bir güç olarak ortaya çıkmaktadır.

Bölgesel görünüm:

ABD politikalarının bölgemize yansıması toprak bütünlüğümüze ve Laikliğe tehdit oluşturmaktadır. ABD'nin Ortadoğu'daki hedeflerinden biri İsrail'in güvenliğidir bu amaçla İsrail'e tehdit oluşturan Irak'ı 3'e bölmüş, kuzeyinde uydu Kürt devleti (?) kurdu muştur. Bu devletin yaşaması Akdeniz'e çıkışına bağlı olduğundan, Suriye'de iç savaş çıkarmış ve bu ülkenin kuzeyinde Kürt egemenliğini oluşturmaya çalışmaktadır. Bu kapsamda ülkemizde de eylemli olan **bölücü terör örgütünü** açıkça desteklemektedir. Bu durum ülke bütünlüğümüze doğrudan tehdittir.

ABD'nin radikal İslama karşı ılımlı islami desteklemesi, Cumhuriyetimizin temeli olan laikliğe doğrudan tehdittir.

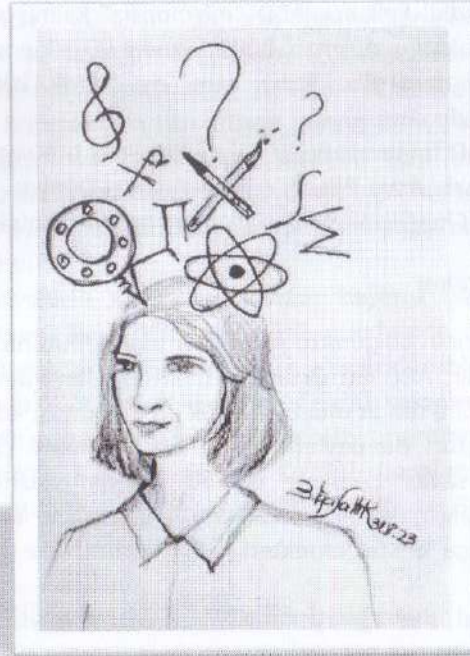
Özetle; Türkiye'nin 2. yüzyılına girerken en büyük tehdit ABD'den gelmekte!

Fırsatlar:

Küresel sistemin çok kutupluluğa evrilmesi Türkiye'ye yeni seçenekler sunuyor. ABD'nin bölgemizde aleyhimizdeki eylemlerine karşı en önemli gücümüz coğrafyamızdır. **İncirlik**'i ve hava sahamızı kullanmaksızın ABD'nin bölgedeki askeri eylemleri uzun süreli ve yüksek maliyetli olur. İlimli islam tehdidine karşı en büyük gücümüz ise laikliği benimsemiş önemli bir kesime sahip olmamızdır.

Atatürkçülere düşen görevler:

1. Çok kutuplu dünya düzeninde Türkiye'nin yeri konusunda bilimsel temelli düşünce üretmek,
2. ABD'nin coğrafyamızı kullanmasına karşı çıkmak.
3. İlimli islam tehdidine karşı laikliğe sahip çıkmak.

IV. Cumhuriyetin 2. Yüzyılında Atatürkçü Düşünce Derneği ve Atatürkçülere Düşen Görevler

IV/a Ülkesel ve küresel görünümü doğru okuma : Uzmanlık Kurulları (Oluşturma)

20. yy. hem Türkiye’de hem de küresel ölçekte önemli değişikliklere tanık olmuştur. Bu yy’ın en önemli özelliği, 2 dünya paylaşım savaşı da bu dönemde yaşanması ile 2 savaş sonrasında oluşturulan siyasal sistemler ve düzenlerdir.

Bu savaşlardan ilki Osmanlı Devletinin yıkımı ile sonuçlanırken **17. Türk Devleti Türkiye Cumhuriyeti**’nin doğuşuna da yol açmıştır. **Mustafa Kemal Paşa** önderliğinde Anadolu’da başlatılan Milli Mücadele sonunda, İngiltere’nin başını çektiği emperyalist devletler yenilmiş ve tam bağımsızlık ve çağdaşlaşma odaklı ulus dev-leti hedefleyen Türkiye Cumhuriyeti ilan edilmiştir (29 Ekim 1923).

T.C., M. Kemal Paşa önderliğinde ve çağcıl bir anlayışla biçimlendirilirken Osmanlı Devletinin yıkımına yol açan mutlakçı teokratik rejim başta olmak üzere, öbür köhnemiş engellerin dışlanmasına özen gösterilmiştir. Anadolu’da bu *devrimci-köktenci* atılımlar yaşanırken, 1. Dünya Paylaşım Savaşı’nın sorumlusu Almanya, Versay Andlaşması ile etkisizleştirilmiştir. Ancak ABD, Fransa ve İngiltere’nin başını çektiği yengin (*galip*) devletlerin istediği sonuçlar elde edilememiş ve Almanya 30’lu yılların başında A. Hitler önderliğinde yeniden savaşçı girişimlerini artırmıştır. Bu dönemde Türkiye, Atatürk’ün **“Yurtta barış - dünyada barış”** ilkesiyle barış sözleşmeleriyle (*Balkan, Sadabad, Montrö..*) dünya barışına katkı vermeyi sürdürmüştür.

Betimlenen gelişmeler, 1939’da 2. Büyük paylaşım savaşına dönüşmüştür. Almanya savaş gücünü geliştirmiş, Hitler’in yayılmacı politikasıyla 1939’da 2. Dünya savaşı başlamıştır. Türkiye, Cumhurbaşkanı İnönü’nün gerçekçi -ustadı politikasıyla, kısa sürede yayılan ve çok büyük yıkımla sonuçlanan bu savaşa katılmamıştır.

2. Paylaşım Savaşı, 1945’te biterken İki Kutuplu yenisünya düzeni oluşmuştur. ABD ve SSCB, Türkiye, ABD önderliğinde kapitalist Batı Blokunda yer almıştır.

Türkiye’nin bu seçimi sonraki yıllarda etkilerini göstermiş ve askeri, ekonomik, siyasal, ekinel (kültürel) ve toplumsal düzenlemelerle Cumhuriyet’in kuruluş felsefesi olan **“Tam Bağımsızlık”** ilkesinden uzaklaşmış, 1952’de NATO üyeliğiyle adeta ABD/Batı emperyalizminin çıkarlarının korunmasına odaklanmıştır.

Türkiye’nin Atlantik güdümüne girmesi, 1970’lerde başlatılan **“Yeşil Kuşak Öğretisi”**, 2000’ler başında **“Büyük Orta Doğu Projesi-BOP”** gibi ABD kökenli yayılmacı politikalarla Atatürk’ün ödünsüz sürdürdüğü barışçıl politikalarından uzaklaşmıştır. Küreselleşme, günümüzde Dünya barışının en başat tehdididir.

Atatürkçü Düşünce Derneği, gelişmeleri hızlı-doğru okuyup tutum almak için uzman kurullar oluşturmali, Türkiye’ye ışık olmalıdır.

IV/b Güncel Politika önermeleri üretme ve yayma : Basılı, sanal vd.

Atatürkçülük ya da **Kemalizm**, devrimci bir kuruluş ve kurtuluş felsefesidir. Atatürkçülük olarak da kabul edilen **Kemalist ideolojinin** temelleri çok sağlam bir yapıya dayandığından, halen geçerlidir. Atatürkçülük, akla ve insancıl değerlere dayalı, çağdaş bir toplum özlemine yanıt veren, geri kalmışlıktan kurtulma istencini yansıtan ilerici bir felsefe olarak bugün; bağımsız, laik, demokratik, sosyal ulus devleti tanımlamaktadır. Bu nedenle geçmişinden vetoplumsal deneyimlerinden aldığı güçle Atatürkçülük, doğal olarak değişen koşullar içinde sürekli ve akılcı bir yenilenmeyi ve o yenilenmenin temel ilkelerini de içermekte ve sürekli *devrimcin*itelik ve özgücünü (potansiyelini) içinde barındırmaktadır. Şimdilerde, gittikçe daha çok akıllarda yer etmeye başlayan, her zamankinden daha çok yanıtlanmasına gereksinimimiz olan soruyu yeniden sormak istiyoruz: **Atatürkçülük** ve Atatürkçü ideolojiyle yönetilmeye başlayan genç Türkiye Cumhuriyeti, şimdilerdeki yönetim sistemi ve içinde bulunduğu durum ve koşullar altında amacına ulaşmış mıdır? **Atatürk Devrimi**, büyük ölçüde amacına ulaşsa ve hukuksal yapı, her türlü baskıya karşın ayakta dursa da, bu denli çok saldırıyla karşılaşması, Atatürkçülük ve bundan doğan karşı koyma, halkı aydınlatma sorumluluğunun halasürdüğünü göstermekte. *Atatürk’ü Halka doğru anlatmak gerekiyor.*

Aynı biçimde Cumhuriyetin ilanından tam yüz yıl sonra da AB sınırlarından Uzak Doğuya uzanan çok geniş bir bölgedeki en sağlam devlet ve en sağlam hukuksal yapı, yine de Türkiye Cumhuriyeti Devletidir. Bu özelliğiyle, salt Müslüman ülkeler için değil, dinsel ve ekinel (kültürel) geleneklerine bakılmaksızın tüm gelişmekte olan ülkeler için Türkiye Cumhuriyeti örnek oluşturmaktadır. Bu yüzden, tanık olunan tüm bunalımlara karşın, Atatürkçü ideolojiye dayandırılan Türkiye Cumhuriyeti, saygın ve görkemli bir başarı öyküsü olarak değerlendirilebilir/lendirilmelidir.

Çağdaş uygarlıkların coğrafya merkezi neresi olursa olsun, M.Kemal **Atatürk**, Türkiye'yi **uygar uluslar ailesinin bir üyesi** olarak düşünmüştür. Bu hayalin gerçek-leşmesi hiç kolay olmamıştır, hala hiç kolay değildir. Süreç beklenenden uzun sür-müştür ve henüz tamamlanmamıştır. Öte yandan dünya üzerinde, makro ölçekte "**yeni liberal dünya düzeni**" ve **Küreselleşmenin** yarattığı **yeni post-modern toplu-mun**, içinde bulunduğu yoksulluk ve karmaşayla; post-modern toplumsal dönüşüm, toplumlarda karmaşave güçlük yaratmakta, "**yeni düzen**" (*Neo-liberal World Order*)özlem ve arayışına neden olmaktadır. Yaşanan toplumsal karmaşadan kur-tulmaya çalışan kişilerde, dinsel yönelim ve eğilimler artmaya başlamaktadır.

Ülkemiz açısından bakıldığında ise, kırsal alandaki hızlı nüfus artışı, artan nüfusun tarımdan sağlanan gelirle bu alanda yaşamın sürdürülememesi ve bunun sonucu olarak başlayan **kentlere göç** ve bu göç ve sanayileşme ile hızlanan kentleşme, siyasal katılım ve çatışmaya yeni ve güçlü kesimler katmış; dünya devletlerinin sosyo-ekonomik yapısı, yapılan savaşlar ve bu savaşlar nedeniyle yurtlarından kaçan sığınmacı ve göçmenlerin yarattığı karmaşa, giderilmesi pek kolay olmayan yeni sorunlara yol açmıştır. **BM Sığınmacılar Yüksek Komiserliği** verilerine göre yurdundan kopan insanların sayısı **yüz milyonu aşarak** tarihsel rekor kırmıştır! 1923-2023 arası bir yüzyıldır gittikçe güçlenerek gelişen T.C. Devleti, çok ciddi sınavlardan geçmektedir. İçinde bulunulan koşullarla, Türkiye'nin bugün yüz yüze olduğu siyasal, toplumsal ve ekonomik güçlükler, Atatürk'ün Cumhuriyetimizi ilan ettiği zaman, ülkenin içinde bulunduğu **kopkoyu çaresizlikle** asla karşılaştırılmaz. Bu nedenle, güncel ağır koşullar kimseyi kötümserliğe düşürmemelidir. Cumhuriyetin 2. yüzyılında, eskisinden de çok sorumluluk altında bulunmaktayız.

Bugün için Kemalistlere-Atatürkçülere düşen en büyük sorumluluk ve görev, **Atatürkçü ideolojiye** dayanarak çağdaş ve güncel politika önermeleri üretme, yayma ve uygulamaya koyma uğraşısıdır. Bu sorumluluk, görsel, işitsel, iletişimsel, basılı, sanal ve her biçimde tüm iletişim araçları kullanılarak yerine getirilmelidir. Atatürk, 1938'de bedensel ölümünden 85 yıl sonra bile, Ulusa, insanlığa yol göstermeyi ve yıkıcı saldırıları püskürtmeyi sürdürüyor.

O'nun eylem ve düşünceleri, aradan geçen yüz yıla yakın süreye karşın canlılığını, önemini ve yerindeliğini koruyor çünkü temeli **Aydınlanma** ve **bilimsel akılcılık**! Ölümünden 85 yıl sonra, bir yandan O'na dönük sevginin artarak sürmesinin, öte yandan düşmanlarının O'nu **yeniden öldürmek** istemesinin nedeni burada saklı.

IV/c Örgütlenme :

Yatay ve dikey ekseninde yeniden yapılanma, büyüme

Antik Yunan düşünürü Aristoteles, yaklaşık 25 yy önce insanları (salt erkekleri!) "**zoon politicon**" olarak niteleyerek, kendince politika adlı soylu uğraşa çağırıyordu. Günümüzde olsaydı insanoğlunu (*homo sapiens*) "**örgütlü insan**" ("*homo organi-zatus*") olmaya çağırırdı sanırız.

Anayasanın 33. maddesi Dernek ve vakıfları kapsamlı olarak düzenlemektedir:

Dernek kurma hürriyeti

"Madde 33 – (Değişik: 3/10/2001-4709/12 md.) Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir. Hiç kimse bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamaz. Dernek kurma hürriyeti ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağ-lık ve genel ahlâk ile başkalarının hürriyetlerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Dernek kurma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir. Dernekler, kanunun öngördüğü hallerde hâkim kararıyla kapatıla-bilir veya faaliyetten alıkonulabilir. Ancak, millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, kanunla bir merci, derneği faaliyetten men ile yetkilendirilebilir. Bu merciin kararı, yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar. Birinci fıkra hükmü, Silahlı kuvvetler ve kolluk kuvvetleri mensuplarına ve görevlerinin gerektirdiği ölçüde

Devlet memurlarına kanunla sınırlamalar getirilmesine engel değildir. Bu madde hükümleri vakıflarla ilgili olarak da uygulanır.

2. fıkra gereği bir Dernekler Yasası çıkarılmıştır. Bu Yasa, Derneklere Tüzüklerine uygun etkinlikler için akçalı (parasal) girdi sağlayabilmeleri amacıyla "iktisadi işletme" kurma olanağı sağlamıştır. Atatürkçü Düşünce Derneği'nin de bir iktisadi işletmesi ayrıca **ATA Vakfı** vardır. **Kamuya yararlı dernek** konumu (statüsü) gereği uygun görülen tasarımları (projeleri) için kamudan parasal destek alma olanağı vardır. Ne var ki, son 21 yıldır iktidarda olan siyasi parti döneminde bu kapı Atatürkçü Düşünce Derneği'ne bütünüyle kapalıdır!

Üye ödentileri "komik" düzeydedir. Atatürkçü Düşünce Derneği Tüzüğünde bu tutar "48 YTL/yıl"dır. Üye sayısı 60 binler dolayında olan Atatürkçü Düşünce Derneği giderleri için başlıca kaynak *bağışlardır*. Ayrıca üye ödentileri ilgili şube ve genel merkez arasında paylaşılmaktadır. Bu ciddi **akçalı kısıpaca karşın** Atatürkçü Düşünce Derneği şube-temsilcilik ve üye sayısını artırabilmektedir. Ulusun **Atatürkçü Düşünce Sistemine** bağlılığına ilişkin kanıttır. Son 1-2 yıldır Atatürkçü Düşünce Derneği'ne kimi bağışlar önem kazanmıştır. Örgütün yatay ve dikey boyutlarda büyümesi, akçalı desteği de artırabilmektedir. Kimi tasarımların (projelerin) o girişimle sınırlı, o eyleme özgü bağış desteğialması da olanaklı görünüyor.

"**Örgütlerin örgütlülüğü**" büyük önem kazanmaktadır. IV/c madde başlığı kapsamında içerik geliştirebilmek ve ufuk açıcı tartışmalar için zaman zaman "arama konferansları" toplanması, **örgütlere öncülük yapılması, çatı işlevi** düşünülebilir.

Üyeler, kamuoyu, basın, "anahtar kişi - uzmanlar" ile iletişim güçlendirilmelidir.

IV/d Tüzük ve Yönergelerde taban katılımlı güncellemeler

16. genel kurulda oluşan GYK'nin (Genel Yönetim Kurulu) 2024'te görev döneminin bitmesinden önce bir Tüzük Kurultayı düşünülebilir. Olmadığı takdirde 17. Genel Kurul sonrası yeni GYK gündemine almalıdır. 27 kişilik GYK, bir Yürütme organı olarak çok kalabalıktır ve verimli değildir. Bu sayı düşürülmeli ve içinden bir Yürütme Kurulu seçilmelidir.

Genel Merkez genel kurullarında çarşaf liste ile seçilen GYK'de beklenen uyum sağlanamıyor. Tüzük değişikliği yapılarak "Blok liste" ile seçim olanağı getirilmelidir. (Dernekler yasası buna elveriyor.)

IV/e Örgüt içi eğitim-iletişim : Gereksinim temelli, çağcıl, bilimsel ilke ve yöntemle ve sürekli..

İnsan (ve birçok canlı), yaşamı süresince edindiği birikimleri yavrularına ve çevresindekilere öğretmeye çalışmıştır. Merakını gidermek, gereksinimlerini karşılamak amacıyla öğrenmenin olduğu, *davranışların değiştiği* her durumda bir eğitim sürecinin varlığından söz edilir. Eğitim önceleri el yordamıyla, deneme yanılma ve taklit yoluyla yapılırken, yüzyıllar içinde öğrenme ve öğretme yolları geliştirilmiş, bilimsel ve teknolojik ürünler yaratan bir bilim alanı olmuştur. Eğitimi bilimsel yöntemlerle yaşam boyu sürdürebilen ülkeler bilimde, teknolojiye, sanatta dünya-ya öncülük etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti henüz ilan edilmeden bu gerçeği ön-gören Mustafa Kemal ve arkadaşları, henüz Kurtuluş gerçekleşmemişken (1921) "**Eğitim Devrimi**"nin temellerini atmıştır. Cumhuriyet yönetiminin yapılandığı bütün kurumlar ilk 15 yılda ülkenin çağ atlamasını sağlamıştır. 1950'den sonra yavaş yavaş, 1980'den sonra hızlanarak, 2002'den başlayarak hemen bütün kurumlar çökertilmiştir. Bütün kamu kurumları yaraşırılığa (liyakata) dayalı işealim (*istihdam*) sağladı ve hizmet boyunca her a-landa çalışanlar ilgili yasa gereğince planlı hizmet-içi eğitim programları ile eğitilir-di. Bugün devletin, özel eğitim kurumlarının, hatta öğretmen eğitimi veren fakülte-lerin ve bu fakültelerin mezun ettiği, sertifika verdiği öğretmenlerin niteliği tartışıl-maktadır. Kamunun yaptığı merkezi sınavların şaibeli olması, görüşmeyle (*mülâ-katla*) yapılan atamalarının yanlışlığı ülkenin insan niteliklerini olumsuz etkilemiş, her alanda ortaya gözle görülür bir eğitim gereksinimi çıkarmıştır.

Eğitim temel bir insan hakkıdır ve kamu hizmeti olarak her yurttaş parasız verilmelidir. Bu hizmetin paralılaştırılması yoksul aile çocuklarının eğitim hakkının yitmesinin neden olmuştur. 18 yaş altında milyonlarca çocuğun açık ortaokul, açık liseye kaydolup, aileye ekonomik destek için "**çocuk işçi**", "mevsimlik işçi" olarak çalıştırıldığı, kız çocuklarının evlendirildiği bir ülkede (çocuk gelin/anne!, kendisini "**Atatürkçü**" olarak tanımlayan her yurttaş büyük sorumluluklar ilüüyor.

- ✓ Onlarca yıldır sorgulanması gereken bilim dışı eğitim programlarından geçen ya da eğitim hizmetlerinden hiç yararlanamayan, merdiven altı kurslarda davranışları yönlendirilen bu kişilerin bir bölümü anababa oldular ya da henüz çocukturlar. Bu insanların çağdaş yaşama uyum sağlayabilmesi, toplumun üretken ve mutlu üyeleri olabilmesi için ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ Genel Merkezi yönetiminde Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan eğitim seferberliğini gerçekleştirecek "Yaygın Eğitim Kurumları" planlanmalıdır.
- ✓ Demokratik kitle örgütleri bir araya gelerek, belediyelerle de işbirliği içinde yapılandırılacakları "Eğitim Birimleri"nde çalışacak gönüllülerle;
- ✓ Farklı bölgelerde ve farklı sosyo-ekonomik yapılar da bilimsel yöntemlerle gereksinim belirlemesi yapmalı, *yaşam boyu eğitim* programları tasarlamalıdır.
- ✓ Örgüt üyelerinden bu konulara gönül verenlere tasarlanan eğitim programlarını uygulama yeterliği kazanacak "Eğitici Eğitimleri" yapılmalıdır.
- ✓ Gereksinim belirleme doğrultusunda hazırlanan programlar **Atatürkçü** anlayış, insan hakları ve demokrasi eğitimi vermenin yanı sıra, değişik yaşlarda kişilere toplumun üretken üyeleri olmalarını sağlayacak meslek kazandırmayı da he-deflemelidir.
- ✓ Türkiye Cumhuriyeti'nin hedeflerini gerçekleştirmeye hizmet etmeyen uygulamalarla toplumun getirildiği durumdan kurtarılması **Atatürkçülerin temel görevidir**. M. Kemal Atatürk'ün belirttiği gibi, "*Bilimsel temellere dayalı, güzel sanatları seven, fikir terbiyesinde olduğu ölçüde beden eğitiminde de yeteneği artmış ve yükselmiş olan erdemli, güçlü kuşaklar yetiştirmek ana siyasamızın açık dileğidir.*"

Unutulması: Sosyo-ekonomik kalkınmada en temel girdi, eğitilmiş ve sağlıklı insangücüdür.

IV/f Yaz okulları, Aydınlanma kursları, sanal ortamları etkin kullanma becerisi

10 Ağustos 1920'de Osmanlı İmparatorluğu'nun İtilâf Devletleri ile bağtladığı ülkeyi paylaştıran Sevr Andlaşması'nı Mustafa Kemal'in başkomutanlığındaki Türk Ordusu, halkın da büyük mücadelesi ile yırtmış, Cumhuriyeti kurmuştur. İlk 15 yılda devrimlerle oluşturulan çağdaş T.C., **Atatürk**'ün ölümüyle önce yavaş yavaş, son 20-30 yılda içerden ve dışardan büyük darbeler almıştır. Tartışmalı bir halkoylaması ile 100 yıldır biriktirilen ulusal varlıklar ve kurumlar bir kişinin buyruğuna devredilmiştir. Hangi varlıkların hangi ülkelere devredildiğinin hesabı verilmemektedir. Cumhuriyet Türkiye'sinin eğitim kurumlarında yetişen nitelikli gençler, ülkeyi terketmek zorunda kalmaktadır. Yüzlerce şehit verilen Suriye iç savaşının ardından milyonlar ülkemize sığınmış, bu sığınma eylemini başta Afganistan olmak üzere onlarca Asya ve Afrika'da gelenler izlemiştir. Ülkenin malvarlığı karşılığında özellikle Araplara T.C. Vatandaşlığı verilmekte, kendi ülkesinde oy verme hakkı olmayan bu kişilerin oylarıyla iktidar, makamını korumaktadır. Afganistan'dan gelen milyon-larca gencin hangi amaçla geldiği, nerede hangi kaynaklarla yaşamını sürdürdüğü açıklanmıyor. **Demografik denge alt üst!** 18 yaş altı göçmen çocukların doğurdukları bebekler kayıt dışıdır. Bütün bu sorunlar ekonomik çöküntüyü hızlandırmıştır. Muhalefet partileri bu ve bunun gibi yaşamsal sorunlara çözüm üretmek, hukuk-suzluklara karşı çıkmak yerine "Hiç merak etmeyin!" diyerek kendilerini seçmenleri yatıştırmakla görevlendirdi ve ülkenin çökertilmesini kolaylaştırdı.

Tıpkı **Sevr** Andlaşmasını bağtlayanlar gibi bugün de ülkenin sessizce işgal edilmesine göz yuman bir iktidar ve sessiz kalan muhalefetin olduğu ülkemizde, tıpkı 19 Mayıs 1919'da olduğu gibi) **sorumluluk Atatürkçülere düşmektedir**. Hilelerle, montaj videolara, vatandaşlık dağıtılanların oylarına da bakıldığında, bu ülkede Atatürkçüler sayısal olarak yarıdan çoktur. 45 milyonu aşkın Atatürkçülerin, Cumhuriyet eğitiminden yararlanarak yetişen Aydınlanmacı önderlerce örgütlenmesi ilk görevidir. Atatürkçü, varlıklı olan ya da olmayan kişilerin gücü oranında yapacağı katkılarla toplumsal etkinlikler, tarihsel alanlara/yerlere eğitsel geziler, sanat ve mesleki eğitim programları, yaratıcı drama çalışmaları, bilgisayar programcılığı, **demokrasi ve insan hakları eğitimi**, toplumsal cinsiyet eğitimi vb. çalışmalar yapılmalıdır. Eğitim Bilimleri fakültelerinde bu tür eğitimlerin nasıl belirlenip planlanacağı, uygulanacağı konularında yüksek lisans ve doktora programlarında yetişmiş uzmanlar ve uygulanmış programlar vardır.

IV/g Atatürkçü Düşünce Derneği'nin öbür demokratik kitle örgütleriyle ilişkilerini

yapılandırma: *Sendikalar, Dernekler, Siyasal Partiler, Meslek kuruluşları ile*

Sivil toplum, bireysel çıkarlardan bağımsız, kamusal iyiliği sağlamayı hedefleyen kurallara uygun olarak yönetilen toplumdur. Demokrasilerde, daha çok özgürlükve demokrasi istemlerinin bir aracı olarak gündeme gelen sivil toplum kavramı, önceleri devlet ile özdeş olarak anılırken, sosyal sermaye olarak devletten ayrılarak, çağcıl toplumun devlete yardımcı veya dengeleyici gücüne dönüşmüştür.

Günümüzde devlet alanı dışında olduğu tartışmasız kabul edilen sivil toplumun, toplum yararitemelinde, Sendikalarla, Derneklerle, Siyasal Partilerle, Meslek Kuruluşları ve tüm demokratik Sivil toplum örgütleriyle birlikte davranması, çağdaş demokrasilerin güçlenmesine ve gelişmesine mutlak katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda sivil toplum içinde yer alarak sosyo-politik yaşamın önemli bir parçası olan ve çoğulcu toplum yapısı içinde yer alan demokratik kitle örgütlerinden biri de **Atatürkçü Düşünce Derneği'**dir.

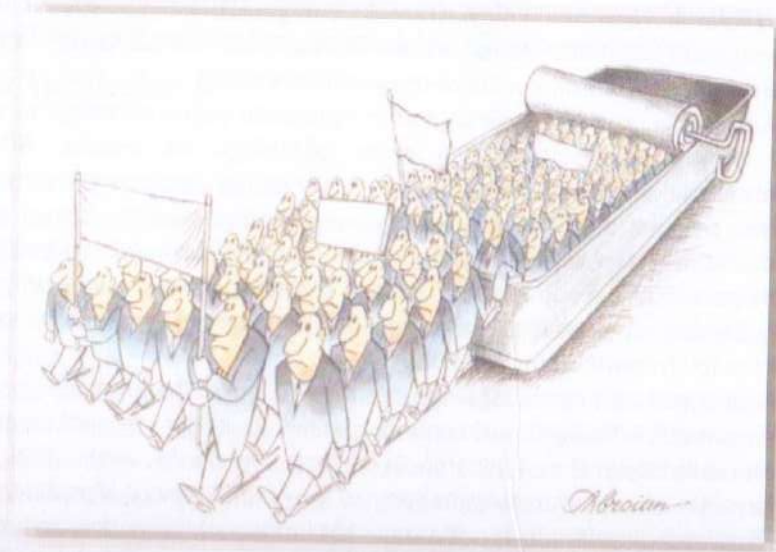
Yüzüncü yılını kutladığımız Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi olarak, **Atatürkçü** yapıyı güçlendirmeye çalışan Atatürkçü Düşünce Derneği, gelişen toplumsal koşullara göre *değişime ayak uydurabilen* etkin (*aktif*), kendini yenileyebilen bir demokratik kitle örgütü olarak toplumsal dokuyu yönlendirip, tüm sivil toplum örgütleriyle bütünleşmesini sağlayacak biçimde işbirliği yapmalıdır. Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılında, yeniden **kuruluş ayarlarına dönmeye**, Atatürkçü kurum ve değerleri güçlendirme ve yenilemeye çok gerek bulunmaktadır.

STK'lar, sivil toplum olarak yarattıkları sosyal sermaye ile devlet dışında önemli bir güç ve baskı aracıdır. **Sosyal devletin** desteklenmesi için kimi kamusal görevler üstlenen STK'lar, devlet yapılanması içinde eksik ve yetersiz kalan alanlardaki boşlukları doldururken; **demokratikleşme** sürecine de katkı sağlamakta, yönetim ve yerindelik anlayışları doğrultusunda demokratik sistemin payandalarını oluşturmaktalar. Tüm DKÖ-Demokratik Kitle Örgütleri ile kurulacak *bütünlüklü bir tablo*, karşımıza baskın-egemen politikaların uygulayıcılığını üstlenmiş bir *sivil-örgütlü toplum* olgusu çıkaracaktır. Özellikle

kamusal toplumsal gönenç (sosyal refah) hizmetlerinin büyük çaplı yeniden yapılandırılması süreçlerinde, yurttaşların gönenç (refah) hizmetlerinin ortak üreticileri olarak katılımını kolaylaştırmak için gerekli yapılar veya kurumlar oluşturulmalıdır. **Gönüllü kuruluşların** artması ve varolanların etlerinin genişletilmesi, demokrasinin pekişmesini güçlendirecektir.

Sivil toplum, genel anlamda devletin zorlama gücünün yoğun olmadığı, sorunların kamusal alanda anayasal çerçeve içinde çözüldüğü bir alandır. Günümüz toplumlarında, demokrasiye anlam kazandırılması ve toplumsal uyuma katkı sağlayarak, temsile dayalı demokrasinin meşru olmasorunyla, sosyal gönenç (refah) devletin karşı karşıya kaldığı bunalımların(*krizlerin*) aşılması bağlamında **sivil topluma** büyük gereksinim vardır. Sosyal sermaye, demokrasinin gelişmesine katkı sağlarken, aynı zamanda demokrasinin varlığı, sosyal sermayenin gelişmesine itki (*mo-mentum*) verecektir.

Tanımı konusunda tam bir uzlaşma olmasa da, STK'lar (*sivil toplum kuruluşları*) ve DKÖ (*demokratik kitle örgütleri*) toplamı olarak kabul edilen **sosyal sermayenin** soyo-ekonomik büyüme ve kalkınma üzerinde olumlu etkisivardır. Sivil toplum kuruluşlarının sivil toplumu oluşturabilmesi için **sendikaların, derneklerin**, sivil girişim (insiyatif)kümelerinin (gruplarının) katılım ve etkileşmesine açık olmaları gerekir. Böyle olduğunda, değişik yaşam biçimlerine ve farklı kimliklerin varlığına olanak tanıyacaktır. Sivil toplum olarak kabul edilen tüm örgütlerle birlikte **Atatürkçü Düşünce Derneği'nde**, **Atatürkçü Aydınlanma-Çağdaşlaşma ideolojisi**yle, kurucu kök değerlerimize dö-nülmesine ve ülkemizin hızla demokratikleşme sürecine ciddi yardımcı olabilir.

IV/h Basınla ilişkiler: Kurumsallaştırma çabaları, hızlı – etkin iletişim

“Basınla ilişkiler” ayrı bir önem ve değer taşımaktadır. Bu el kitabının IV/e başlığında da değinildiği üzere, Tüzüğün 74-78. maddeleri arasında beş “Kurul” tanımlanmakta ve kuruluş - çalışmalarının Yönergelerle düzenleneceği belirtilmektedir. Bu Kurullar yapılanması yerinde ve uygundur.

“**Basın ve Halka İlişkiler Kurulu**” eklenebilir. Kurullardan Genel Başkan Yardımcıları eşgüdüm sağlayarak sorumlu olmalıdır ve GYK ya da Merkez Yürütme Kurulu (oluşturulur ise) Kurullarla ilişkileri tanımlanarak güçlendirilmelidir.

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezinde Genel Başkana bağlı “**basın ve halka ilişkiler birimi**” kurulmalıdır. Olanağı olan büyük kent şubeleri de benzer yöntemi izleyebilir.

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezinde Genel Başkana bağlı “basın ve halka ilişkiler birimi”, “**Basın ve Halka İlişkiler Kurulu**” ile işbirliği içinde

çalışmalıdır. Kurul ve Birim Genel Başkana günlük basın özetleri ve yorumu sunmalı, kamuoyuna yapılacak çağrı, duyuru, basın açıklaması vb. metinleri hazırlamalıdır. Kamuoyu ile paylaşılacak ve Atatürkçü Düşünce Derneği web sitesinde, web TV yayınında paylaşılacak içerikler, gerek duyuluyorsa Hukuk Birimince önceden ve hızla incelenmelidir.

Örgüt içi hızlı – yaygın iletişime özen gösterilmeli ve sağlanmalıdır. Whatsapp uygun bir ortam ve araçtır ve Atatürkçü Düşünce Derneği üyeleri, her düzeyde görevli - yetkililer bu tür iletileri özenle izlemeli ve **hızlı** geri dönüş sağlamalı, geri bildirim vermelidirler.

Daha önce de belirtildiği üzere, aylık mütevazı kahvaltılı basın toplantıları pek çok bakımdan Atatürkçü Düşünce Derneği’ne yarar sağlayacaktır.

Uygun görülen basın – yayın organlarının sorumlu yöneticilerinin elverişli zamanlarda Atatürkçü Düşünce Derneği üst yönetimince ziyaret edilmesi yerinde olacaktır.

Bir bütün olarak, bu önerilerimiz, olanak ölçüsünde şubeler için de geçerlidir.

İlişkilerin, yönetim ve karar alma süreçlerinin yazılı kurallarına uygun yürütülerek kurumsal geleneklerin oluşmasına, giderek kurumsallaşmaya özen gösterilmelidir. Bu amaçla iş akış şemaları (*algoritmalar*) geliştirilebilir.

Birimlerin, Kurulların, yönetim - yürütme- karar organlarının çalışmalarında **SWOT analizi** temelli yıllık plan ve programların geliştirilmesi düşünülmelidir.

Kritik içerik ve iletiler doğrulanmadan paylaşılmamalıdır.

Şubeler, üyeler.. yörelerinde tanık oldukları, planladıkları olay ve gelişmeleri basa-maklı (*hiyerarşik*) olarak Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezi’ne zamanında (e)bilmelidirler.

IV/i Siyasal İktidarlarla İlişkiler :

Kurumsal bağımsızlığı koruma, Kamu Yararına Çalışan Dernek konumunun değerlendirilmesi

Atatürkçü Düşünce Derneği’nin (Atatürkçü Düşünce Derneği) Tüzüğüne göre, Derneğin amacı, “*Atatürk ilke ve devrimlerini, Türkiye Cumhuriyeti’nin temel niteliklerini, laik demokra-tik hukuk devleti anlayışını, ulusal egemenlik ve bağımsızlık ilkelerini savunmak, yaymak ve yaşatmak*”tır. Bu amaç doğrultusunda, Atatürkçü Düşünce Derneği siyasal iktidarlarla ilişkilerini nasıl yürütmelidir? Atatürkçü Düşünce Derneği Tüzüğü’nün 5. maddesinde, Derneğin

"siyasal partilerle organik bağı olmadığı" belirtilmektedir. Bu, *Derneğin kurumsal bağımsızlığını korumak* için önemli bir ilkedir.

Atatürkçü Düşünce Derneği, siyasal partilerin arka bahçesi veya yandaşı olmamalıdır.

Atatürkçü Düşünce Derneği, *siyasal partilerden bağımsız olarak*, Atatürk ilke ve devrimlerine uygun politika izlemelidir. Atatürkçü Düşünce Derneği Tüzüğü'nün 6. maddesinde, Derneğin *"Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerine aykırı düşen her türlü faaliyet ve eylemden uzak duracağı"* belirtilmektedir. Bu da, Derneğin siyasal iktidarlarla ilişkilerinde demokratik ve hukuksal çerçeveye uygun davranacağı anlamına gelmektedir. Atatürkçü Düşünce Derneği, siyasal iktidarların yasalara ve anayasaya saygılı olmasını istemeli ve bunun için gereken girişimlerde bulunmalıdır.

Atatürkçü Düşünce Derneği Tüzüğü'nün 7. maddesinde, Derneğin *"Ulusal çıkarları gözeterek uluslararası ilişkilerde etkin rol alacağı"* belirtilmektedir. Bu da, Derneğin siyasal iktidarlarla ilişkilerinde *ulusal egemenlik ve bağımsızlık ilkelerine sahip çıkacağı* anlamına gelir. Dernek, siyasal iktidarların dış politikada Türkiye'nin hak ve çıkarlarını korumasını ve geliştirmesini beklemeli ve bunun için gerekli çalışmalar yapmalıdır.

Atatürkçü Düşünce Derneği Tüzüğü'nün 8. maddesinde, Derneğin *"Toplumsal her kesiminden üye ka-bul edeceği"* belirtilmektedir. Bu da, Derneğin siyasal iktidarlarla ilişkilerinde toplumsal uzlaşa ve dayanışmayı önemseyeceği anlamına gelmektedir. Atatürkçü Düşünce Derneği, siyasal iktidarların toplumun değişik kesimleri arasında ayrıştırıcı veya baskıcı olmamasını istemeli ve bunun için gerekli girişimlerde bulunmalıdır.

Atatürkçü Düşünce Derneği'nin Tüzüğü'ndeki bu ilkeler ışığında Derneğin *siyasal iktidarlarla ilişkileri, kurumsal bağımsızlığını koruma odaklı* olmalıdır. Dernek, siyasal iktidarları Atatürk ilke ve devrimlerine uygun yönetime çağırmalı, bu amaçla kamuoyu oluşturmalıdır. Atatürkçü Düşünce Derneği, Atatürk vizyonu ile gelecek yüzyıla bakmalı ve Türkiye'nin çağdaş uygarlık düzeyine ulaşması için katkı sağlamalıdır.

IV/j Halkla ilişkiler: Halkın eğitime, bilinçlendirilmesine, kamuoyu oluşturmaya dönük çabalar, ADD yayınları, yarışmalar, ödüller

Cumhuriyetimizin 2. yüzyılında *Atatürkçü Düşünce Derneği*, kuruluş amaçlarını gerçekleştirebilmek için güçlü bir halkla ilişkiler yapılanması

oluşturmak zorundadır. *Atatürk ilke ve devrimlerinin* yeni kuşaklara aktarılmasında bu yapılanmanın işlevi çok önemlidir.

Çağdaş tekniklerle yeni kuşaklara doğru bilgilerin zamanında ve sürekli aktarılması yanında, *devrim karşıtlarının* ilk yüzyıl boyunca ürettiği kara propagandayı etkisizleştirecek bilgi ağı ve güncellenen kaynak arşivi oluşturulmalıdır. Güvenilir bilgilerin toplumun her kesimine hızla ulaşmasını sağlayacak araçların çeşitlendirilmesi ve bu alanda bilgi teknolojilerinden yararlanılması gereklidir.

Günümüzde kurumların toplumca benimsenmesinde öne çıkan özellik, sürekli yenilenen ve ilgi çeken internet tabanlı *sosyal medya ağları*dır. Kişilerin gereksinim duyduğu hemen her şey, bu ortamlar (*platform*) aracılığıyla hızla elde edilebilir. *Atatürkçü Düşünce Derneği*'nin çağdaş ve etkin bir sosyal medya ağı oluşturması, bunun için gerekli teknolojik altyapıya ve insan kaynaklarına yatırım yapması planlanmalıdır. Bu sistemde gönüllülük temelli çalışanlar yanında, gerekli görülen profesyonel kadrolara da gereksinim duyulacaktır. Günümüzde pek çok kurum bilgi sistemlerini oluşturmuş ve etkin bir işleyiş sağlamıştır. *Atatürkçü Düşünce Derneği*'nin de kendi kurumsal bilgi sistemini oluşturması, merkez ve taşra birimleri (*Şube ve temsilcilikler*) arasında iletişim ve esgüdüm sağlanması yanında, bürokratik hantallığın, yavaşlığın aşılmasını da sağlayacaktır.

Atatürkçü Düşünce Derneği, Şube ve temsilciliklerin gereksinim duyduğu alanlarda ardışık (seri) konferansları yıllık olarak planlayıp yaşama geçirmelidir. Bu alanda birikimli, güçlü bir akademik kadroya sahip olan Kurumumuz Atatürkçü Düşünce Derneği, bu insan kaynağını amaca uygun olarak çok daha etkin kullanabilir.

Öğretim kurumların tatile çıktığı dönemlerde öğrencilerin ilgisini çekecek, içeriği önceden belirlenmiş Atatürk *İlkeleri ve Türk Devrim Tarihi* eğitimi programları yaşama geçirmelidir. Katılımı özendirmek üzere ödüllü yarışmalar düzenlenmesi katılımcılara ödüller yanında katılım belgeleri verilmesi ile sağlanabilir.

Ulusun yaygın ve örgün eğitiminde yeniden yapılandırıcı (*re-konstrüksiyonist*) felsefe ile *Kemalist sürekli devrimcilik* ilkelerinin içselleştirilmesi temel erektir. *Unutulmasın*: Atatürk devriminin temeli eğitim ve kültür devrimidir. Atatürk'e göre "T. C.'nin temeli kültürdür."

IV/k ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ web TV'nin etkinleştirilmesi, günlük - haftalık - aylık e-bültenlerle kamuoyu oluşturma

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkez ve uygun şubelerin **web siteleri** olmalı ve Genel Merkez **web TV** güncel içerikle, belgelerle, film ve konferanslarla olabildiğince uzun süreli yayın yapmalıdır. Günlük, haftalık, aylık **e-bültenler** örgüt içi-dışı eğitim, iletişim, kamu-oyu oluşturma ve toplumsal tanıtım için değerlidir.

Önceki bölümlerde de yer yer uygun bağlamda değinildiği üzere, Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezi'nde, kurulu 4 Kurul'a ek olarak Basın ve Halkla İlişkiler Kurulu" oluşturulmalıdır. Bir profesyonel (üretli) basın emekçisinin de içinde yer alacağı bu Kurul, Atatürkçü Düşünce Derneği'nin basın ve halkla ilişkilerini düzenlemelidir. Genel Başkan'a basın - iletişim danışmanlığı hizmeti verilmelidir.

Anılan Kurul Atatürkçü Düşünce Derneği web TV için içerik oluşturulması, seçilmesi, uzmanların konuş-maya çağırılması, konuların ve gündemin belirlenmesi gibi işlevleri üstlenebilir.

Aynı Kurul eliyle, bu bölüm başlığında belirtildiği üzere "günlük, haftalık, aylık" kısa e-bültenler hazırlanıp sanal ortamda (Atatürkçü Düşünce Derneği web sitesi ve sosyal medya hesaplarında) paylaşılabilir.

Mustafa Kemal Paşa'nın Ulusal Kurtuluş Savaşını (İstiklal – Bağımsızlık savaşımızı) hazırlar ve yürütürken iletişim ve haberleşmede (muhabere) ne denli güçlü çaktığı umarız anımsanır. Telgraf telleri kesilmekte ya sisteme sızılarak dinlenirdi. Bu hatlar sık sık düşman ve işbirlikçilerince kesilirdi. Ayrıca Morse abecesi (alfabesi) denen bir sistemle tek bir harfin yazılması için telgraf mandalına kısa – uzun 4 kez basılırdı.. çokk yavaştı..

Oysa günümüzde internet kıtalararası ve ışık hızında veri sağlıyor. Bu teknik – çağcıl olanaklar olabildiğince yagın ve etkin kullanılmalıdır. Gerek görülürse, eksiği olan üyelerin – yöneticilerin Atatürkçü Düşünce Derneği örgütü içinde eğitilmelerine çaba gösterilmelidir.

Bu tür teknik ve toplumsal çabalar, Atatürkçü Düşünce Derneği'nin, kamu yararına çalışan bir dernek olarak halkla ilişkilerini geliştirmeye ve güçlendirmeye önemli katkı sağlayacaktır.

IV/l Genel Merkez ve Şubelerin yerel yönetimlerle ilişkileri : Halkevleri, Halkodaları çağrışımlı işlevler, kurslar, etkinlikler

Savaş meydanlarında kazanılan parlak utkuların ardından, Atatürk'ün **"Eğitimdir ki bir ulusu ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk olarak yaşatır ya da tutsaklık ve sefaletle terk eder."** anlayışı ile kıt olanaklarla müthiş bir eğitim seferberliği başlatıldı. Kimi gerici eylemler, bu seferberliğin tüm ülkeye yayılmasını gerektirdi ve **"Halkevleri"** kuruldu. Ulus devlet değerlerini halka benimsetmek ve Cumhuriyet rejimine uygun yurttaş yetiştirmek için tüm yurttaki kurulan Halkevleri, bugün bile izleri süren 1930'lar Türkiye'sinin en önemli eğitim ve ekin (kültür) kurumlarıdır. Okuma-yazma, dil, tarih, edebiyat, tiyatro, sinema, müzik, resim, sağlık, beslenme, barınma, tarım, hayvancılık, eşitlik, toplumsal yaşam konularında, ka-dıncılığı oluşmasında, yurttaşların ekinel düzeyinin artmasında, **Atatürk ilkelerinin** halka anlatılmasında, ayrıcalıksız toplum oluşturmada çok etkili olmuştur.

1931-51 arası 20 yıl, **Halkevlerinin çağdaşlaşma çalışmaları**, 1950'de iktidar olan Demokrat Parti'yi rahatsız etmiş, tüm **Halkevleri kapatılmıştır**. Cumhuriyetin **Tevhid-i Tedrisat yasasıyla yasakladığı medreseler**, sıbyan mektepleri, cemaatler, tarikatlar ve bilimdisilik yaygınlaştırıldı. Bugün öğretim programları, **laiklik** ilkesine ve AHİM kararlarına karşın, "zorunlu ve zorunlu seçimlik" Din dersleri ile doldurulmuştur. Cumhuriyetin 100. yılında her basamakta eğitim sistemi sıkıştırılmış, eğitim kurumlarının %20'si özelleştirilmiş, milyonlarca çocuk örgün eğitim dışına, cemaatlerin eline bırakılmıştır. Çocuklar-gençler merkezi sınavlarda çok başarısız, yetişkinler anadilinde kendini anlatamıyor, hakkını arayamıyor. Sözünün tam anlamıyla **"millet fakr-ü zaruret içinde harap ve bitap düşmüştür."**

Otuz dört yıl önce Cumhuriyet eğitiminin yetiştirdiği aydınlarca kurulan, 341 şubesiyle yaşayan, dergiler yayınlayan, mitingler, toplantılar düzenleyen,

Cumhuriyet ilkeleri için bildirge (manifesto) yayınlayan, Atatürkçü düşünceyi yaymaya çalışan **Atatürkçü Düşünce Derneği**, yurttaşların düştüğü bu duruma, el atmalıdır. Demokratik kitle örgütleri bir araya gelerek, eğitim hakkı çığnayan her yaştaki yurttaşa bu hakkın teslimi için tasarımlar üretmelidir. Atanmayan öğretmen, Cumhuriyetin emekli öğretmenleri, Atatürkçü Düşünce Derneği üyegönüllüleri, Atatürk ilkelerini savunan partiler, vatansever iş insanlarının desteğiyle, Atatürkçü Düşünce Derneği Şubelerinin katkılarıyla insan hakkı çığnemlerini (*ihlallerini*) engellemek, yitikleri geri kazanmak üzere harekete geçmelidir. 21. yy'da bilim ve teknoloji, bu tür girişimlerin uygulanmasında büyük olanaklar sunmaktadır.

IV/m Arşivleme: Derneğin Kurumsal belleğinin oluşturulup korunması, ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ tarihi ve edimleri odaklı kitaplar yazımının özendirilmesi

Arşivleme kişilerin, kurumların ya da şirketlerin etkinlikleri sırasında elde ettikleri bilgi ve belgeleri, belirli bir düzenle koruması, kişilerin veya kurumların geçmiş çalışmaları hakkında bilgi - belgelerinin saklanması işlemidir. Arşivleme işlemiyle Dernek çalışmalarında kısa ve uzun dönemlerde yapılacakların planlanması belgelenirken, bu belgeler, fiziksel ve/veya sanal dosya ve klasörlerde saklanır. **Atatürkçü Düşünce Derneği'nin** kurumsal kimliğinin ve ürünlerinin geleceğe aktarılması için en önemli çalışmalardan biri, arşivleme çalışmasıdır.

Arşivleme ile kurumsal belleğin, Derneğin örgütsel belleğinin korunması, kurumun geçmişten bugüne sahip olduğu gerek duyulan veri ve bilgilerin saklanması ve gerektiğinde yeniden kullanılabilmesi olanaklı olur. Kurumsal belleğin korunması olarak **arşivlemede yapılacak hatalar ve eksikler** ciddi sorun ve yitiklere neden olabilir. Kurumsal belleğin bir başka özelliği de, çeşitli kaynaklardan gelen verilerle oluşan "*harman*" bir bellek olmasıdır.

Dijitalleşme dönemi öncesinden başlamak üzere değişik kaynaklar, değişik yer ve insanlar, iş ortakları vb. çalışmalar nedeniyle, kurumsal belleğe veri sağlayan çok sayıda bileşen vardır. Bu bileşenler değişik tür ve nitelikte veri sağlar. Bunları tek çatı (veri tabanı) altında toplamak, istenen zaman-yer ve biçimde hatasız olarak bilgiyi kullanıma sunmak başlı başına emek ve birikim ister. Özellikle dijitalleşme süreciyle birlikte hem ürettiğimiz hem de saklayabildiğimiz verinin oylumu (hacmi) büyük bir hızla artarken (**Big data!**); kurumlararası iletişim, çok hızlı ve çeşitli kanallar üstünden gerçekleştirilmeye başlandı. Bu nedenle formlar, kurum

içi yazışmalar, sözleşmeler, e-posta kayıtları, görsel/yazılı raporlar, faturalar, üye istemleri, iş buyrukları, resmi başvurular vd. tüm belgeler eksiksiz kayıt altına alınmalı, **yedeklenmeli** ve gerektiğinde hatasız - hızla erişilebilir durumda olmalıdır.

Teknolojik gelişmeler arşivcilik alanında da yaşamı çok kolaylaştıran çözümler sununca, arşivcilik uygulamaları, **dijital arşivleme** ile kâğıt evrak ya da görsellerin sayısallaştırılmış yani **dijital veriye** dönüştürülmüş oldu. **Kâğıtsız yaşama** doğru... Günümüzde hızla yaygınlaşan, **Kovit-19** küresel salgını (Pandemi) sonrası önemi daha çokmartan **dijital arşivlemeyle**, kurumlar ve kurumların hizmet verdiği insanlara birçok yarar sunulmakta, arşivleme sürecinde belgelerin gözden geçirilmesi, ayıklanması ve yeniden sınıflandırılması süreciyle de fiziksel arşivlere yeni bir düzen verilebilmektedir. **Dijital arşivleme** sayesinde tüm belgelere elektronik ortamda ulaşıldığı için, **Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurumsal belleğinin oluşturulup korunması** sağlanırken, arşivlenen bilgilere, araştırmacılar ve gereksinim duyanlara uzaktan erişim olanağı bile sağlanabilir.

Veri toplama ve işlemede standart form ve yöntemler geliştirilebiirse, ulusal - uluslararası ölçekte karşılaştırma da yapılabilir ki, çok değerlidir. Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurumsal kimliğinin ve etkinliklerinin geleceğe aktarılması için en önemli çalışmalardan biri de **arşivleme** hizmetleridir. Bu çalışmayla, bir yandan Derneğin kurumsal belleğinin oluşturulması ve korunması sağlanırken; ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ'nin tarihsel gelişimi, üretimleri, amaçları ve öz görevini (*misyonunu*) tanımlayan ve **Atatürkçü ideolojiyi** yansıtan basılı fiziksel ürünlerin-kitapların yazılmasına katkı sağlanarak desteklenirken; bir yandan da **Atatürkçü Düşünce Derneği Tarihi ve Atatürkçü felsefeyi** aktaran maka-lelerin, yıllıkların, andaçların (*memorandum*)vb. özendirilmesine olanak yaratılır.

Arşivleme-arşivcilik-kütüphanecilik-veri işleme giderek bir uzmanlık alanına evrilmiştir. **Veri güvenliği, siber saldırı** riski nedeniyle kritik bir alana dönüşmüştür. Öte yandan, etkin-etkili kullanı(a)mayan arşivleme Atatürkçü Düşünce Derneği'ye (kurumlara!) bir yarar sağlamayacağı gibi, yük de indirecektir.

Çok büyük oylumlara ulaşan arşivlerde (*data-base*) veri işleme, çağırma, tablolama, özetleme, grafikleme (info-grafikler!), istatistiksel çözümlemeler özel yazılımlarla olanaklıdır (*bulut deoplama*). Dahası, yapay zekâ (YZ-AI), giderek nesnelerin inerneti (IoT) teknolojileri de büyük oylumlu veri tabanlarında son derece iş-levsel durumdadır.

druva
Data Protection

Cloud Archive & Retention for the Modern Enterprise

Request a Demo

IV/n Akçal (mali) yapı, kaynaklar :

Tasarımlara (projelere) destekçi (sponsor) bulma

Atatürkçü Düşünce Derneği Tüzüğü'ne göre, Derneğin amacı, **Atatürk ilke ve devrimlerini savunmak, yaymak ve yaşatmaktır.**

Bu amaç doğrultusunda, Dernek çeşitli etkinlikler, yayınlar, eğitimler, araştırmalar ve kampanyalar düzenler. Derneğin akçal (mali) yapısı, üye ödentileri (aidatları), bağışlar, gelir getirici etkinlikler ve yasal olarak sağlayabileceği öbür gelirlerden oluşur. Atatürkçü Düşünce Derneği, akçalı (mali) kaynaklarını Tüzüğünde belirtilen amaçlara uygun kullanmakta ve Denetleme Kurulları ve Dernekler Masasınca denetlenmektedir.

Dernek, tasarımlarına (projelerine) destekçi (sponsor) bulmak için, öncelikle tasarımlarının amacını, kapsamını, hedef kitlesini, bütçesini ve etki alanını belirlemelidir. Tasarımlarının **Atatürk ilke ve devrimlerine uygun olduğunu** ve toplumsal yarar sağlayacağını göstermelidir.

Tasarımlarına destek verebilecek kurum veya kişileri araştırmalı ve onlarla iletişime geçmelidir. Destekçilerin beklenti ve istemlerini dinlemeli ve karşılıklı uzlaşma-anlaşma sağlanmalıdır. Destekçilerle sürekli iletişim içinde olmalı ve tasarımların gidişi hakkında bilgi vermelidir.

Destekçilerin katkılarını takdir etmeli ve teşekkür etmelidir. Bu kişi ve kurumlara ölçülü törenlerle teşekkür-takdir belgesi verilmesi uygun olur

Atatürkçü Düşünce Derneği, akçal (mali) yapı, kaynaklar ve tasarımlara destekçi bulma konularında saydam, hesap verebilir ve sorumlu davranmalıdır.

Gelir-giderler yürürlükteki mevzuata uygun yönetilmeli, belgelenmeli ve arşivlenmelidir. **Atatürkçü Düşünce Derneği Denetleme Kurulunca** dönemsel (periyodik) olarak denetlenmeli ve bu raporlar ilgilileriyle paylaşılmalıdır.

Şube ve genel merkez genel kurullarında akçal (mali) rapor sunulmalı, görüşülmeli ve aklanmalıdır.

Derneğin gelir-giderleri hakkında üyelerine ve destekçilerine düzenli raporlar sunulmalıdır. Derneğin etkinlikleri hakkında kamuoyunu bilgilendirmelidir.

Genel kurullarda "tahmini bütçe" nitemi (sıfatı) yerine, "bütçe önerisi" kavramı kullanılmalıdır. Salt 3'er yıllık değil, kısa-orta-uzun erim hedefleri konabilmelidir.

Atatürkçü Düşünce Derneği, bu başlık altındaki çalışmalarında da **Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı** kalarak, **çağdaş Türkiye'nin kurulması** ve geliştirilmesine katkıda bulunmalıdır.

IV/o Atatürkçülük, Hukuksal Yapı ve Kadın Hakları

Atatürkçü yapılanmanın en önemli adımlarından biri **çoklu hukuk** yapısından, **hukuk birliğine** geçilmesidir. Bir **hukuk devrimi** olarak kabul edilen hukuksal deği-şikliklerin hepsi, bir bütün olarak ele alındığında, **Atatürkçülüğün nasıl çağdaş ve uygar bir devlet ve ulus yaratmayı amaçladığı**, Atatürkçü yapılanmanın nasıl bir devlet politikası olarak ele alıp uygulandığı açıkça görülmektedir.

Osmanlı İmparatorluğunda, içinde yaşayan her milletin kendi hukukunu esas alan **çoklu bir hukuksal yapı** bulunmaktaydı. **Çok hukuklu** bir sistemde devletin bağımsız, tekil (üniter), egemen, demokratik ve eşitlikçi devlet olamayacağı çok açıktır. Kurtuluş Savaşının kazanılmasıyla birlikte kurulan yeni devlette, hukuku çağcillaştırmak (modernleştirmek) ve ülkede **hukuk birliğini sağlayabilmek** için din-mezhep-inanç ve etnik köken ayrılığı gözetmeden bütün tebaaya uygulanabilecek yasaların kabul edilmesi gereği ortaya çıkmıştı.

Toplumsalve doğal olarak gündelik yaşamı en çok etkileyen **Atatürk devrimlerinden** biri olan **Hukuk Devrimi**, öbür tüm devrimlerin temelini, ilayanağını ve aynı zamanda güvencesini oluşturmuştur. Hukuksal yapıdaki köktenci değişim, Türkiye'nin "çağdaşlaştırılması ve kalkınması" için bir araç olarak kullanılmıştır. Türk halkını çağcıl (modern)uluslar topluluğuna katma amacıyla, **Atatürkçü kadrolar**, Türk halkı ve **Mustafa kemal Atatürk**'le birlikte davranmıştır.

1923'te Cumhuriyet ilan edildiğinde, Atatürk Cumhuriyeti, "**Çağdaş bir Cumhuriyet kurmak demek, milletin insanca yaşamasını bilmesi, insanca yaşamının neye bağlı olduğunu öğrenmesi demek...**"olarak tanımlamıştır.

1924 Anayasası, Tevhid-i Tedrisat Yasası(Öğretimin Birleştirilmesi) birbirini izledi. Kız-erkek çocuklara bir arada (*karma!*) ve her alanda, laik-çağdaş-bilimsel-sorgulayan-kamusal **eğitim hakkı** getirilirken; kadınların seçim hakkı Meclis'te tartışılmış ve reddedilmiştir. 5 Kasım 1925'te **Ankara Hukuk Mektebi**'nin açılışında **Mustafa Kemal Paşa,**

"*Mektebin müstakbel faaliyetinde Türk inkılâp ve medeniyetinin ruhuna uygun eğitimde bulunmak suretiyle vatanımıza yararlı olmasını temenni ederim*" diye telgraf çekerken, Ankara Hukuk Mektebi, **laik hukuk eğitimi** veren ilk kurum olma onurunu taşımaya başlıyordu. 1926'da hazırlanan **Türk Medeni Kanunu** gerekçesinde ise, "...örf ve âdete ve göreneklere mutlaka bağlı kalmak davası, insanlığı en ilkel durumundan bir adım ileri götüremeyecek kadar tehlikeli bir nazariyedir. Hiçbir uygar millet böyle bir akide etrafında kalmamış ve yaşamın gerçeke-rine uygun hareketle, zaman zaman kendisini bağlayan örf ve adetleri yıkmakta tereddüt etmemiştir... Türk Milleti, çağdaş medeniyeti kendisine değil, kendisini çağdaş medeniyetin icaplarına her ne pahaya olursa olsun ayak uydurmak mec-buriyetindedir. Yaşamak kararında olan bir millet için bu şarttır..." deniyordu.

1919'a gelindiğinde, Mustafa Kemal Paşa ve eşlikçilerinin(dava-silah arkadaşlarının) Samsun'a ayak basmasının ardından (19 Mayıs), **Ulusal Kurtuluş - Milli Mücadele** dönemi başlamıştır. Bugünlerde Atatürk'ün **kadın hakları** ve öbür konular-daki düşünlerinin (fikirlerinin) artık yeni yönetim biçimiyle birlikte iyice yerleştiği öngörüsü yapılabilir. Öteyandan toplumun, Meclis'in veya yakın çevresinin bile gelişmelere hazır olduğunu söylemek çok doğru olmayacaktır. Bu tarihten dört yıl sonrasında Meclis'teki bir tartışma, toplumun o günlerde nasıl düşündüğüne çok çarpıcı birörnektir. Nisan 1923'te seçim yasası tartışılırken, **salt erkek nüfusun sayılmasına** Bolu milletvekili Tunalı Hilmi'nin itirazı ve kadınların da nüfusa katılması önerisinin, milletvekillerinin şiddetli tartışmalarına yol açtığı kaydedilmelidir.

Türk kadınına 1930 yılında yalnız belediye üyelikleri için, 1934'te her türlü seç-me ve seçilme hakkı tanınmış, çıkarılan yasalarda zamanla yapılan değişiklik-lerle sosyal ve ekonomik yapıya uyum sağlanırken; çağdaş gelişmelere ayak uydurulmuş ve Türk kadınının hak ve özgürlüklerigüvence altında alınmıştır.

Gerçekten, **yeni Türk Medenî Yasası** ilerici, devrimci, laik ve halkçı bir bilinç taşımaktaydı. Evlenme, boşanma, miras, fiil ve hak ehliyeti, velayet gibi konularda mutlak bir **kadın-erkek eşitliği**, tek eşlilik, medeni nikâhla kurulan, çağcıl (*modern*) ve yaşamın gereklerine uygun bir aile tipi, yeni bir taşınmaz (*gay-rimenzul anlayışı*), mülkiyet hakkının düzenlenmesi, tüzel kişiler, haksız fiilde yeni ilkeler hep **Medeni Yasa'nın getirdiği yeni ve çok önemli düzenlemelerle**, kadın-erkek tüm Türk vatandaşları, en ileri ve uygar ülke vatandaşları ile aynı haklara kavuştular.

Atatürkçü Gençler Neler Yapmalıdır? Atatürkçü Gençler İçin Rehber³

Atatürkçülük genel olarak, Türkiye'nin çağdaş dünyada yerini alması için, Atatürk'ün başlattığı devrimleri sürdürmenin şart olduğuna inanarak, düşünce, ilke ve yöntemlerini bu yolda geliştirme ve uygulama çabasıdır. Bu bağlamda, Atatürkçü gençlere düşen görevler şöyle özetlenebilir:

• **Bağımsızlığı ve Türkiye Cumhuriyetini korumak ve sürdürmek.** Atatürkçü genç-ler, geleceğin güvencesi olarak tam bağımsızlığa ve Türkiye Cumhuriyeti'nin de-ğerlerine sahip çıkmalıdır. Atatürkçü gençler, zorlu

³Bu yazıda yazar, editör düzenlemesine izin vermemiş, yazı "aynen" konmuştur.

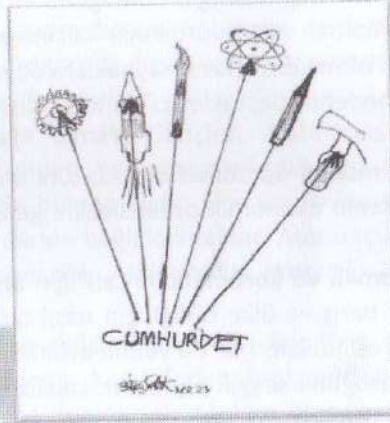
koşullarda bile bu yolda di-renme yeteneği geliştirmeli ve ülkenin geleceği için çaba harcamalıdır.

- **Ülkenin çıkarlarını savunmak.** Gençler, ülkenin menfaatlerini her zaman ön planda tutmalıdır. Bireysel çıkarlar yerine, ulusal çıkarların gözetilmesi için mücadele etmelidir.
- **Ulusal birlik ve beraberlik içinde olmak.** Gençler, dış ve iç düşmanlar karşısında, ulusal birlik ve beraberliği korumak ve geliştirmek amacıyla hareket etmelidirler.
- **Bilinçli ve sorumlu vatandaşlık sergilemek.** Gençler, bilinçli ve sorumlu bir vatandaşlık anlayışıyla hareket etmelidir. Ülkenin geleceğine katkı sağlayacak biçimde, demokratik değerlere ve insan haklarına saygılı olmalıdır; diğerlerinin de bu yönde davranması için mücadele etmelidir.
- **Eğitim ve bilimden ayrılmamak.** Gençler, eğitimlerine önem vererek kendilerini geliştirmeli; yaşamı boyunca bilimin rehberliğinde ilerlemelidir. Özellikle toplumsal konularda akılcı düşünceyle hareket etmelidir. Çevresini de bu yönde davranmaya teşvik etmelidir.
- **Atatürk'ün ilkelerine bağlı olmak.** Gençler, Atatürk'ün öngördüğü çağdaş, bilim-sel ve ilerici yaklaşımları benimseyerek, ülkenin ekonomik ve sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunmalıdır. Gençler, bunu gerçekleştirmek için, Atatürk'ün ilke ve devrimlerine bağlı kalmalıdır. Atatürkçülüğün temelinde yer alan altı ilkeye (*Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Lâiklik, Devletçilik ve Devrimcilik*) göre gençler:
- **Demokratik katılım sağlamalıdır.** Bunun için öncelikle demokratik haklarını öğrenmelidir. "Ulusal iradenin kendisinden başladığı" bilinciyle, demokratik süreçlere katılmalı; böylece demokratik toplum oluşmasında ve yönetiminde aktif rol almalıdır.
- **Ulusal bilinç geliştirmelidir.** Atatürk'ün "Ne mutlu Türküm diyene" sözünün anlamını idrak etmeli; bu yolda toplumdaki farklı kimliklerin varlığına saygı göstererek, ulusal birliği korumalıdır.
- **Eğitimi ve gelişimini sürdürmelidir.** "Yaşam boyu eğitim" anlayışıyla, kişisel gelişimi ve toplumun gelişimi için çaba harcamalıdır.
- **Barışçıl tutum sergilemelidir.** Öncelikle özsayıgılarını oluşturmali ve korumalıdır. Atatürk'ün "Yurtta barış dünyada barış" sözüne uygun biçimde davranmalı ve çevresinin de bu yönde davranması için çaba harcamalıdır.

- **Ayrımcılığa karşı mücadele etmelidir:** Toplumdaki ve doğadaki her türlü farklılığa saygı göstermeli; ayrımcılığa karşı tavır almalıdır. Atatürk'ün ilkelerinin yolunu çizdiği ulusal yaşam kültürünü desteklemelidir.
- **Türk kültürünü korumalı ve sürdürmelidir:** Türk kültürünü öğrenmek, geliştirmek ve yaşatmak için çaba harcamalıdır.
- **Eşitliği ve adaleti savunmalıdır.** Herkesin yasalar önünde eşit olduğu, eşitlik ve adalet değerlerini savunmalıdır. Herkesin haklarda eşit olduğu hukukun üstünlüğü ilkesini korumalıdır.
- **Temel hak ve özgürlükleri savunmalıdır.** Temel hak ve özgürlükleri savunarak, bu hakların korunması için çaba harcamalıdır. Bunun için öncelikle doğadaki her canlınyasam hakkına saygı göstermelidir.
- **Ekonomik bilinç oluşturmali ve sorumluluk göstermelidir.** Güçlü ülke olmanın temelinde ekonomik bağımsızlığın olduğunu bilerek ekonomik üretime katılmalı; tasarruf yapmalı ve sürdürülebilir kalkınmayı desteklemelidir.
- **Kalkınmaya destek olmalıdır.** Ulusal kaynaklara dayalı ekonomik kalkınmayı ve "kendine yetme" hedefini destekleyici yönde çalışmalıdır. Bu yönde girişimci olmalıdır.
- **Mevcut ekonomik modeli öğrenmelidir.** Atatürk'ün devletçilik ilkesinin özüne uygun biçimde, ülkenin ekonomik potansiyelini geliştirmeye yönelik çözümler üretmelidir.
- **Laiklik ilkesini anlamalı ve korumalıdır.** Laikliğin anlamını öğrenmeli; bilimsel gelişme, toplumsal barış ve ülke birliği için nasıl bir güvence olduğu bilinciyle davranmalıdır. Çevresindekileri de bu yönde aydınlatmalıdır.
- **Din ve vicdan özgürlüğüne saygılı olmalıdır.** Laiklik ilkesi ışığında, herkesin dini inancına saygı göstermelidir.
- **Laikliği ve demokratik yönetimi sürdürmelidir.** Laikliğin demokratik yönetimin temel prensiplerinden biri olarak işlevini öğrenmelidir. Edindiği bu bilinçle, demokratik katılıma ve yönetimde sorumluluk almaya gönüllü olmalıdır.
- **Değişime açık olmalıdır.** Teknolojideki başta olmak üzere, değişime ve yeniliklere açık olmalı; kendini sürekli yenileyerek geliştirmelidir.
- **Çağdaşlaşmaya ve gelişime odaklanmalıdır.** Kişisel ve toplumsal gelişime odaklanmalı; çağın gerekliliklerini takip ederek, çağdaşlaşmada öncü olmaya çalışmalıdır.
- **Bilim ve akıl temelli yaklaşım içinde olmalıdır.** Atatürk'ün manevi mirasının bilim ve akıl olduğunu anlayarak, eleştirel düşünme becerisini geliştirmeli ve akılcı çözümler üretmeyi öğrenmelidir.

Sonuç olarak Atatürkçü gençler:

1. **Akıl ve bilime değer vermelidir.** Gençler, Atatürkçülüğün akıl ve bilime dayalı bir yaşam felsefesi olduğunu anlamalı; bilimsel düşünceyi ve eleştirel yaklaşımı benimsemelidir.
2. **Türkiye Cumhuriyeti'ni geliştirme amacını kavramalıdır.** Gençler, Atatürkçülüğün Türkiye Cumhuriyeti'ni sürekli olarak yüceltme ve geliştirme amacını kavramalı; bu yönde katkı sağlamak için sorumluluk almalıdır.
3. **Demokratik, laik ve sosyal hukuk devletine odaklanmalıdır.** Gençler, Atatürkçülüğün demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletinin güvencesi olduğunu anlamalı; insan haklarına saygıyı ve demokratik değerleri önemsemelidir.

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk Gençliği !

Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazine mahrum etmek isteyecek, dahili ve harici bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklal ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkan ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkan ve şerait, çok namüsaıt bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklal ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhid edebilirler. Millet, fakr-ü zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk İstikbalinin Evladı!

İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve Cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK
20 Ekim 1927

Sonuç ve özet⁴ : Atatürkçü Düşünce Derneği ve Atatürkçüler Neler Yapmalı?

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi, daha Atatürk'ün sağlığında "**Kemalizm**" diye anılmıştır. Atatürk, CHP'nin ilkelerini "**Kemalizm Prensipleri**" diye adlandırmış ve bu kavramı Parti programına koydurmuştur. Özetle **Kemalizm**; Türkiye'de Atatürk'ün önderliğinde **emperyalizme karşı tam bağımsızlık**, saray saltanatına karşı ulusal egemenlik, cehalete ve geri kalmışlığa karşı çağdaş uygarlık savaşının ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu felsefesinin adıdır.

Kemalizm, Atatürk'ün ölümünden sonra üretilmiş bir kavram değildir. 1919'da Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşı'nı örgütlemeye başlamasıyla birlikte ortaya çıkmış ve kullanılmış bir kavramdır.

Yarı sömürge bir duruma getirilmiş ve geri bırakılmış Osmanlı devletinden ulusal, demokratik, laik ve çağdaş bir topluma geçişi gerçekleştiren **Atatürk devriminin temeli, eğitim ve kültür devrimidir**.

CHP'nin kurucusu ve ilk genel başkanı **Atatürk**, bu felsefi ve tarihsel süreci, Türkiye'nin özel ve tarihsel koşullarını da dikkate alarak, *kuram ve uygulama* bütünlüğü içinde, aydın (*entellektüel*) bir bakış açısıyla, harmanlamıştır.

Atatürk "6 Ok" ile

- **Cumhuriyetçilikle monarşiyi yıkmıştır;**
- **Halkçılıkla oligarşiyi yıkmıştır;**
- **Devletçilikle (kamuculukla), özelleştirmeciliği ve serbest piyasacılığı yıkmıştır;**
- **Laiklikle teokrasiyi yıkmıştır;**
- **Milliyetçilikle (ulusçulukla), ümmetçiliği yıkmıştır;**
- **Devrimcilikle muhafazakârlığı ve statükoculuğu yıkmıştır.**

Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yüzyılındaki en büyük başarılarından biri, kadını sınırlandıran bağları parçalayıp -bütün gerici baskılara karşı- kadınların eşit ve özgür biçimde her alanda yaşama katılmasını sağlamış

⁴Bu bölümün yazımında Sn. Prof. Dr. Örsan Öymen'in son haftalarda **Cumhuriyet** gazetesindeki köşesinde yayınlanan yazılarından geniş kapsamlı yararlanılmıştır.

olmasıdır. Bugün İslam dünyasında kadın hakları için ne görürseniz, çok daha fazlası Türkiye'dedir. Türkiye'de kadın hakları için ne görürseniz hemen tamamı Atatürk'ün Aydınlanma Devrimi'nin, Laik Cumhuriyet'in yapıtıdır.

Atatürk şöyle demişti:

- "**Bizce Türkiye Cumhuriyetinde kadın, bütün Türk tarihinde olduğu gibi bugün de en saygın düzeyde, her şeyin üstünde yüksek ve şerefli bir varlıktır.**"
- "**Ey kahraman Türk kadını, sen yerde sürünmeye değil, omuzlar üzerinde göklere yükselmeye layıksın.**"

Yine Atatürk "Görevim bitmemiştir... bitmeyecektir, ben toprak olduktan sonra da sürecektir." demiştir. (Afyon, 21 Ekim 1925, Atatürk'ün Bütün Eserleri, c.18, s.94).

Atatürk, emperyalizme karşı "**tam bağımsızlık**", saray saltanatına karşı "**ulusal egemenlik**", geri kalmışlığa karşı akıl ve bilimle "**çağdaş uygarlık**" mücadelesi vermiş; ezilen sömürülen, geri kalmış uluslara özgürlük, bağımsızlık ve çağdaşlık yolunu göstermiş, "**Yurtta barış dünyada barış**" felsefesiyle insanlığa örnek olmuş, uluslararası düzeyde bir "**kurtuluş öncüsü**"dür, bir dünya lideri, tartışmasız tarihin en büyük devrimcilerinden biri, belki birincisidir.

Atatürk, fani yaşamı sona erdikten 85 yıl sonra bile, yol göstermeyi ve kirliliği hesapları bozmayı sürdürüyor. Çünkü O'nun eylem ve fikirleri aradan geçen zamana karşı canlılığını, önemini, geçerliliğini ve yol göstericiliğini koruyor. 85 yıl sonra bir yandan O'na yönelik sevginin artarak sürmesinin, öte yandan düşmanlarının O'nu hâlâ yok etmeye çabalamasının nedeni burada gizlidir.

Atatürk, zaferden sonra Saltanatın kaldırılması, özellikle Cumhuriyetin ilanı ve Hilafetin ilgası süreçlerinde en yakın arkadaşlarıncı yalnız bırakılmış, Aydınlanma Devrimleri boyunca da bu yalnızlığı bir ölçüde sürmüştür. Yalnızlık devrimcinin kaderidir, dense yeridir.

Ancak, Devrimcinin yalnızlığı, cesaretinin yanında, sadece küçük bir ayrıntıdır. Ölümünden korkmayan insan, yaşama bağlı olan insandır.

Yitirmekten korkmayan insan, zaferlerin yolunu açan insandır.

Cesareti bilgiyle donatmış insan, imkânsızı mümkün kılan insandır.

Atatürk öyle bir insandı.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yılında, Atatürk'e lâıyk olmak için yapılması gereken, bu bilinçle hareket etmektir. Almanya'da Hitler, Rusya'da Stalin, İtalya'da Mussolini, Portekiz'de Salazar, İspanya'da Franko, Yunanistan'da

Metaksas diktatörlüklerini ilan ederken; Atatürk, Yurttaş İçin Medeni Bilgiler kitabında demokrasiyi, çok partili yaşamı ve düşünce özgürlüğünü anlatıyordu. Atatürk'ün gerçekleştirdiği devrimler ve laiklik ilkesinin önemi anlaşılmadan, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yılını kutlamanın anlamı yoktur. Bu çerçevenin dışında gerçekleşecek kutlamalar, Cumhuriyetin özüne ve ruhuna aykırıdır.

Cumhuriyetimiz'in 100. yaşı kutlu olsun.

Atatürkçü yurttaşlar şunların ayırında örgütlenip direnmelidir

Ülkemiz, içeriden ve dışarıdan yoğun saldırı altındadır.

Ulusal birliğimizi alt-üst eden ağır saldırılara karşı halkımızı birleştirebilecek tek güç, Atatürk'ün düşünceleri ve sürekli devrimci eylemidir.

Atatürkçü Düşünce Derneği olarak hiçbir siyasal yapının arka bahçesi asla olmadık, olmayız.

Ancak ülke siyasetine yön verir, yol gösteririz.

Bu da Dernek olarak kuruluş amacımızla birebir örtüşen bir olgudur.

Atatürkçü Düşünce Derneği, günümüz koşullarında, geçtiğimiz yüzyılda Anadolu ve Rumeli

Müdafaa-i Hukuk Derneği işlevini ve tarihsel sorumluluğunu üstlenmiştir.

Atatürkçüler Mustafa Kemal'in mazlum, örnek ve de başarısı kanıtlanmış

Aydınlanma-Çağdaşlaşma Devrimine kol kanat germelidir.

Atatürkçülerin yükümü, bu kutsal kalıtı salt savunmak da değildir;

kutsal emaneti geliştirmek ve sürekli devrimcilikle ileri taşımaktır.

Böylelikle 21. yy'da da mazlum uluslara örnek ve öncü olmaktır.

Atatürkçüler, Küreselleşme adı altında maskelenen yeni emperyalizmin

doruğa varan saldırılarının ve araçlarının ayırında olmalıdır.

Atatürkçüler, neo-liberal vahşeti püskürtmenin yolunun tam bağımsızlık, ulus egemenliği ve ezilenlerle dayanışma olduğu bilincinde olmalıdır.

150 yıllık savaşım

- ya devrim ya karşıdevrim
- ya İttihat-Terakkiya Hürriyet-İtilaf

- ya Kuvayı Milliye ya Kuvayı İnzibatiye
- ya Kemalist Cumhuriyet ya monarşi
- ya Köy Enstitüleri ya imam-hatip
- ya laiklik ya siyasal İslam
- ya fikri hür ya kindar nesil!

SONSÖZ :

Büyük Türk Ulusu!

Türkiye Cumhuriyeti yüz yaşını doldurdu.

Bu bir destandır!

Mutlu ve gururlu olmak, övünmek en doğal hakkındır.

Lozan Barış Andlaşması 24 Temmuz 1923'ten beri ayakta.

Bu da bir övünçtür!

Kurtarıcı ve Kurucu Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ile Kemalist Devrimci yol arkadaşları bağrımızdadır.

Yüz yılda çok önemli işler başardık. 12 milyonduk, 86 milyona ulaştık.

1. ve 2. Dünya Savaşı ardından kurulan çoğu devlet tarihe karışmışken Türkiye Cumhuriyeti, bütün yıpratma, bölme çabalarına, Karşı Devrşm ihanetine, türlü emperyal tuzaklara rağmen dimdik ayakta.

Büyük Atatürk en büyük eseri Türkiye Cumhuriyeti'ni Türk Gençliği'ne emanet etti.

2. Yüzyıla girerken en yaşamsal görev, bu emaneti yaşatmaktır, daha da güçlendirmek, ilerletmektir.

Bu amaçla izlenmesi gereken yol, ulusça kenetlenmektir.

Atatürk "Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkına Türk Milleti denir." diyerek, ırk - soy - kan değil kültür - coğrafya - tarih birliğine dayanan bir ulus (millet) tanımı yapmıştır.

Bu bir tarihsel - sosyolojik birlik ve varolma çağrısıdır tüm Anadolu ve Rumeli halkına.

Yaşamda en gerçek yol gösterici akıl ve bilim, bilimsel akılcılıktır, gerisi laf ü güzaftır.

Kurucu irade ulusal ülkü ve hedefi çok net belirlemiştir: Çağdaş uygarlık!

Ona erişip aşmanın en etkin yolu, bir kez daha akıl ve bilim; bilimsel akılcılıktır. Bu yoldan ayrılmak, başka yol gösterici aramak aymazlıktır, sapkınlıktır, çöküntüdür. Emperyalizm ve kapitalizm bizi ve diğer mazlum milletleri mahvetmek ve yutmak isteyen iki beladır. Yurtta ve dünyada barışçıl, dengeli, kararlı ve tam bağımsız siyasa zorunludur. Küreselleşme = yeni emperyalizm, neo-liberalizm ideolojileri ulusa tuzaktır.

2. Yüzyıl başında da emperyalizm, 100 yıllık mikromilliyetçilik ve mezhepçilik tuzakları ile Ulusu etnik ve dinci temelde bölme hedefini elde etme çabasını sürdürmekte, bu çabasına yerli işbirlikçiler bulmakta da zorlanmamaktadır. Ulusal kaynaklar talan edilmekte halkımız yoksullaştırılmakta, borçlandırılmaktadır.

"6 Ok" birer birer kırılmak istenmektedir.

Oysa Kemalizm-6 Ok; tüm mazlum uluslar için hâlâ tek kurtuluş evrensel reçetesidir.

Türk Ulusu, dünya uluslar ailesinin başı dik, onurlu, egemen ve eşit bir üyesi olma olanağını yitirmemelidir.

Atatürk, gururla "Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır." demişti. Bu güvenç, emanet ve öngörü asla boşa çıkarılmamalı, tüm gerekleri yapılmalıdır. Bunun için "Yeniden Kuvayı Milliye" anlayışı ile birleşmek tek seçenektir.

Cumhuriyetimizi yine Ulusumuzun azim ve kararlılığı koruyacak ve kollayacaktır.

Cumhuriyetimizin 100. yılında KADIN A MİLLİ VOLEYBOL TAKIMIMIZ Avrupa şampiyonu olarak hepimizi gönendirmiş, omuzlarımız üzerinde göklere yükselmiştir. Başarılarıyla göğsümüzü kabartan, bayrağımızı en yükseğe çıkaran bütün kadınlarımızla gurur duyuyoruz.